

Maja Erdeljanin
DRAGI DNEVNIČE

DEAR DIARY 2006–2023

MUZEJ SAVREMENE
UMETNOSTI VOJVODINE

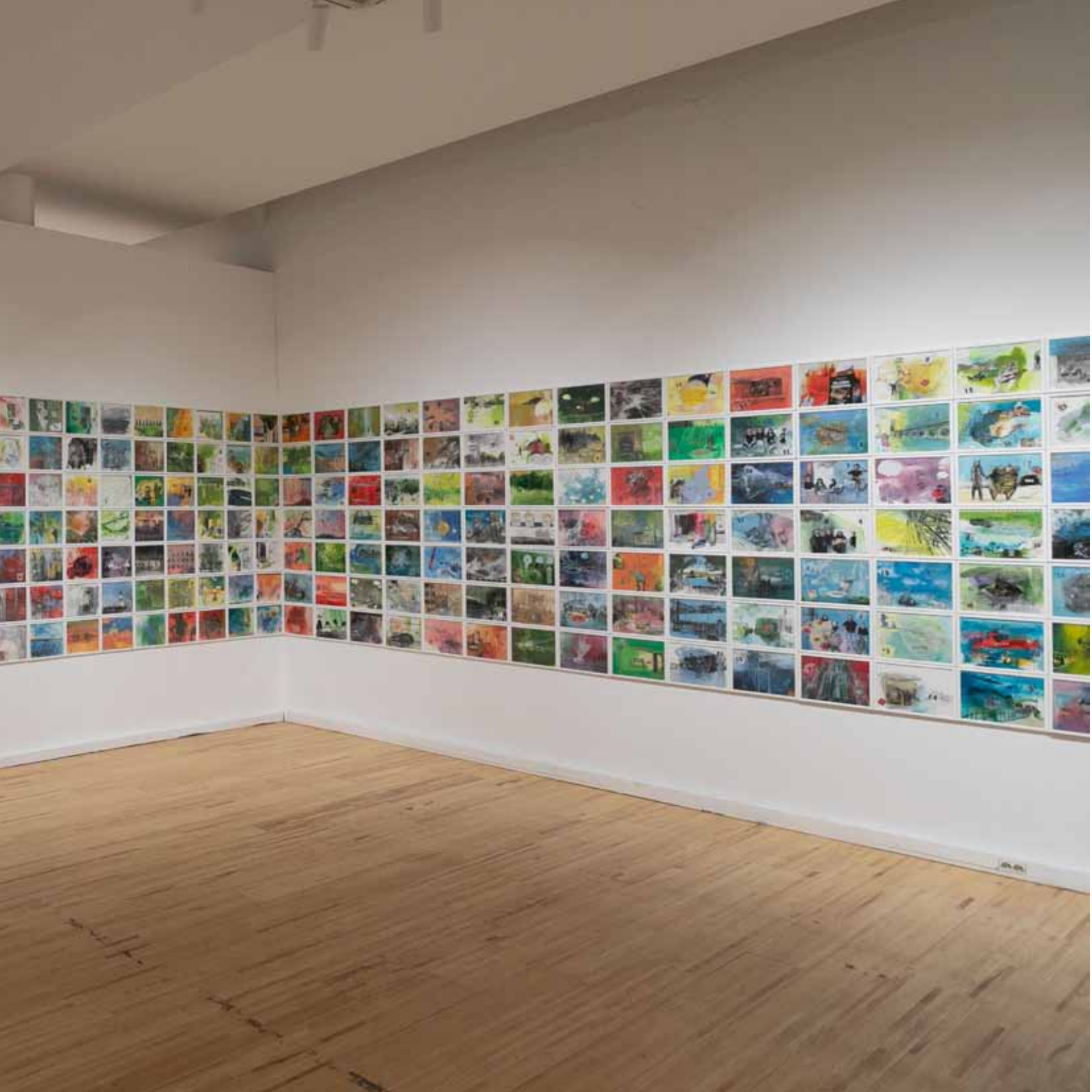
DANI SVESNOSTI

GODINA SVESNOSTI

Godina 2014. obilježava 40. godišnjicu osnivanja i razvoja Hrvatske zaštite prirode. U okviru ovog jubileja organiziramo godišnju manifestaciju "Godina svesnosti" koja će biti obilježena kroz niz događaja i projekata koji će biti usmjereni na podizanje svijesti građana o važnosti zaštite prirode i očuvanja našeg zajedničkog kulturno-prirodnog naslijeđa.

Maja Erdeljanin

DRAGI DNEVNIČE

DEAR DIARY 2006–2023

Sadržaj

Contents

	UVOD / INTRODUCTION	7
	INTERVJU / INTEVIEW	10
	PRIČE	27
	INSTANT MAJA	28
21/1 – 20/12/2013/ Moji dani	TRINAESTA	28–68
26/1/2012/ Svetski dan carine	DOBRO DOŠLI	28
28/1/2022/ Svetski dan privatnosti podataka	FENG ŠUI ZA ČETIRI PATKE	29
9/2/2021/ Svetski dan stomatologa	TALAS PLIME	30
12/2/2015/ Darwinov dan	CRNA OVCA	32
19/2/2021/ Svetski dan potezanja konopca	DISKO NATEZANJE	32
21/2/2016/ Svetski dan maternjeg jezika	HEJ, SLOVENI!	32
22/2/2017/ Svetski dan razmišljanja	PTICE IZ GLAVE	33
29/2/2001/ Svetski dan neženja	AKROBACIJE U VENČANICI	33
21/3/2014/ Svetski dan poezije	DISKO KUGLA	33
22/3/2005/ Svetski dan vode	BOSA KROZ VODU	35
29/3/2012/ Svetski dan klavira	HIMNA SVETOJ ANI	35
12/4/2021/ Svetski dan dece ulice	TRI PARA PATIKA I DRUGA OBUĆA	36
14/4/2015/ Svetski dan poštovanja slepih miševa	BETMENOVA DEVOJKA	36
23/4/2011/ Svetski dan knjige i autorskih prava	VOZ U PIRINEJIMA	37
24–30/4/2022/ Svetska nedelja imunizacije	SMISAO ČAJA	38
8–9/5/2018/ Svetski dan sećanja na žrtve u Drugom svetskom ratu	IZVAJANI CRTEŽ	41
12/5/2009/ Svetski dan medicinskih sestara	BOLNIČKA HIJERARHIJA	41
19/5/2010/ Svetski dan povrtnjaka	BAŠTENSKI RADIO-PROGRAM	41
21/5/2016/ Svetski dan za kulturnu raznolikost, dijalog i razvoj	GDE JE CARIGRAD?	43
23/5/2010/ Svetski dan kornjača	BEŽI, NEBOJŠA, BEŽI!	44
24/5/2022/ Evropski dan parkova	ZELENO NEBO	44
1/6/2021/ Svetski dan roditelja	TABELA ZA CARSTVO NEBESKO	45
5/6/2007/ Svetski dan zaštite životne sredine	NOVA KANTA ZA ĐUBRE	45
18/6/2022/ Svetski dan suprotstavljanja govoru mržnje	VAU!	46

21/6/2014/ Svetski dan muzike	ATONALNA MAJA	46
22/6/2022/ Svetski dan prašuma	TEPIH ZA PROBLEM	46
7/7/2005/ Svetski dan oprostaja	NORVEŠKA ŠUMA	48
11/7/2011/ Svetski dan stanovništva	TAKE 5	49
20/7/2011/ Svetski dan lilihipa	LIZALICE OD SAPUNA	51
25/7/2016/ Svetski dan prevencije davljenja	MILJAN	51
9/8/2012/ Svetski dan domorodačkog stanovništva	POČETAK I KRAJ	52
19/8/2004/ Svetski dan fotografije	MENTALFOTOSEŠN U TIVTU	53
26/8/2022/ Svetski dan pasa	LAJK	54
1/9/2016/ Svetski dan plaže	PARA-RAJ NA PARADAJZ PLAŽI	54
27/9/2010/ Svetski dan turizma	17,8 KILOMETARA NA SAT	57
2/10/2012/ Svetski dan životinja sa farmi	KRAVE SA ŽUTIM MINĐUŠAMA	59
3/10/2020/ Svetski dan sede kose	SEDA JE NOVA CRNA	59
4/10/2011/ Svetski dan životinja	UGROŽENE VRSTE	60
5/10/2016/ Svetski dan učitelja	OČIGLEDNA NASTAVA	60
9/10/2014/ Svetski dan pošte	FORMULARI SA KIJAVICOM	60
10/10/2015/ Svetski dan mentalnog zdravlja	IZGUBLJENA MISAO	61
16/10/2016/ Svetski dan hrane	LITEROGURMANIJA	62
17/10/2011/ Svetski dan za iskorenjenje siromaštva	BRACIN TRIK	64
25/10/2015/ Svetski dan umetnika	ZALJUBLJENI KONCEPTUALNI MURALISTA	64
6/11/2012/ Svetski dan nevikanja	DIREKTORSKA ULICA	65
21/11/2015/ Svetski dan televizije	KOLA RTV-A	67
24/11/2015/ Svetski dan evolucije	GENESIS	67
22/12/2017/ Svetski dan orgazma	B(L)ESANA NOĆ	68
	DRAGI DNEVNIČE	69
	DEAR DIARY (selected stories)	71
	MAJA-CINEMA	83
	DANI SVESNOSTI	91
	24 X 30 +	121
	MESECI SVESNOSTI	131
	BIOGRAFIJA / BIOGRAPHY	141

Foto: Guido Gerlach

Uvod

Introduction

Maja Erdeljanin / Dragi dnevniče

Vladimir Mitrović

Ciklus *Dragi dnevniče* Maja Erdeljanin je započela 2006. godine i do danas broji preko 480 radova. Prvih 418 radova nastali su do 2020. godine, do kada je svaki kalendarski datum u godini dobio barem po jedan rad – dimenzija 24 x 30 cm, simbolično 24 sata x 30 dana u mesecu. Ostali radovi su većih dimenzija. Osnovnih 366 radova/dana podeljeni su u 12 poliptiha koji predstavljaju mesece u godini, ali iz različitih godina. Svi radovi sadrže kolažiran ili štampan kalendarski datum i poslagani su kao u mesečnom kalendaru, od prvog do poslednjeg dana u mesecu. Pored njih izloženi su i drugi dani, većih ili istih formata. Svaki poliptih/mesec prati i odgovarajuća legenda koja sadrži podatke o svetskim i autorkinim *Danima svesnosti*, koji su poslužili kao polazište ciklusu *Dragi dnevniče*. Radovi na platnu ili papiru nastajali su u kontinuitetu proteklih 17 godina, često od recikliranih slika sa autorkinih izložbi osmišljenih u drugačijim koncepcijama. Radovi su naknadno doslikavani prema tematici koju bi nosio određeni dan i kolažirani kopijama stranica knjiga, novinskim člancima, plaćenim računima, ulaznicama za muzeje i bioskope, flajerima, kao simbolima informacija koje je društvo samo privremeno unelo u njen sistem tokom tog dana. Paralelno sa nastankom ovog ciklusa autorka je pisala i kratke priče inspirisane istom idejom, tako da je katalog izložbe ujedno i zbirka kratkih priča složenih po datumima na isti način kao i slike. Sa druge strane, ono što je opisano u slici, nije u priči, i obrnuto. Slike i tekstovi nisu ilustracije jedne drugima već su samo

povezani određenom strukturom i idejom. Tematski, priče se tek u naznakama dotiču nadnaslova, ali slike uopšte ne, podvlači umetnica.

Putovanje, likovno i književno, po prostoru i vremenu, ličnim događajima i opštim datumima, čini široki okvir *Dragog dnevnika*. Tematske celine okvirno su svakodnevice (dnevna rutina), putovanja, duža ili kraća, strana i domaća, omaž kolegama slikarima itd. Bliska svom likovnom stilu, umetnica interveniše na platnima uz eksploziju boja i prasak kolorita. Istrajno i dosledno nižu se Majini likovni zapisi, kao u nekakvom velikom ciklusu sve je pojačano književnim zapisima i pokretnim slikama malih video-klipova, prateći njeno raspoloženje i trenutna nadahnuća.

Neobično je bogata produkcija ka kojoj je umetnica bila usmerena i posvećena od samog početka svoje umetničke karijere. Posebno se to odnosi na izlagačku delatnost, radoznalost da se dela iz ateljea što pre i kvalitetnije prezentuju javnosti. Katalogi koji su pratili njene izložbe bili su uvek, bez obzira na obim, sadržajni i pažljivo pripremljeni. Likovna kritika je brzo po njenom pojavljivanju na umetničkoj sceni zapazila, a potom i redovno pratila njeno umetničko stasavanje.

Ovaj projekat je u isto vreme i prvi put da MSUV u svojoj poluvekovnoj istoriji publikuje katalog iz oblasti likovne umetnosti i lepe književnosti.

Pred vama je poziv na putovanje.

Maja Erdeljanin / Dear Diary

Vladimir Mitrović

Maja Erdeljanin began her *Dear Diary* cycle in 2006. Today it has more than 480 works. She had created the first 418 works by 2020. By then, every calendar date got at least one of her artworks – 24 x 30 cm, symbolizing 24 hours x 30 days in a month. The rest of them were bigger. The basic 366 works/days are divided into 12 polyptychs representing 12 months of the year, but they belong to different years. All the works contain a collaged or printed calendar date and are ordered in a monthly calendar fashion, from the first to the last day of the month. Next to them are other days, in bigger or the same formats. Every polyptych/month is accompanied by a corresponding legend containing information about the international and the author's Awareness Days, which were the starting point for the *Dear Diary* cycle. She was creating on canvas or paper continually for 17 years, often using recycled paintings from her exhibitions with different concepts. The works were subsequently painted following the themes related to a particular day. They were also collaged with copied book pages, newspaper articles, paid bills, museum or cinema tickets, and flyers, which all symbolize information that the society temporarily provides her system with every day.

While working on this cycle, Maja wrote short stories inspired by the same idea. Therefore, the exhibition catalog is also a collection of short stories ordered by dates in the same manner as the paintings. However, what is described in the paintings is not

contained in the stories and vice versa. The artist emphasizes that the stories thematically only hint at the main title but are unrelated to the paintings.

An artistic and literary journey through space and time, personal events, and general dates constitutes a wide framework of *Dear Diary*. Thematically, the *Diary* deals with everyday life (daily routines), longer and shorter travels, homages to fellow painters, etc. True to her style, the artist intervenes on canvases using color explosions and bursts. Maja's painted notes are persistently and consistently laid out as if belonging to a huge artistic cycle. Everything is underlined with literary notes and moving pictures in short videos, following the author's mood and current inspiration.

Since the beginning of her career, Maja has been dedicated to creating an unusually prolific work. This is especially true of her frequent exhibitions, stemming from her desire to get the work out of her studio and present it to the public as soon and as well as possible. Regardless of their size, the catalogs accompanying her exhibitions were always meaningful and carefully prepared. Soon after she appeared on the artistic scene, she was noticed by critics who continued following her artistic development.

This project marks the first time after 50 years that the MCAV has published a catalog covering both visual arts and literature.

You are invited to a journey.

Intervju

V. M. (Vladimir Mitrović): Kako se rodila ideja o umetničkom ciklusu, ideja koja se uvećavala više od petnaestak godina i konačno zaokružila ovom izložbom i pratećom knjigom/katalogom?

M. E. (Maja Erdeljanin): Pre sedamnaest godina u svom ateljeu slušala sam radio-stanicu koja je svakoga dana čestitala slušaocima *Dane svesnosti* – srećan vam Dan borbe protiv tuberkuloze, Dan šarenih autobusa, medicinskih sestara, jaja, borbe protiv nasilja nad ženama, zloupotrebe dece u oružanim sukobima... Shvatila sam da je svaki dan nekome važan, svaka tema vredna razmišljanja, da svaki dan neko slavi, a da su moji važni dani samo Nova godina, neki rok za završetak posla, godišnjica, planirana proslava. Zapitala sam se gde nestane onih ostalih tristo šezdeset. Šta se sa njima dogodi? Zar nisu i oni jednako važni? Pa, čak i da se ništa posebno ne dogodi, da svakog tog dana samo postojim, zar nije i to čitav jedan dan mog života i time vredan, barem zahvalnosti.

Za vizuelne simbole takvih dana odabirala sam štampane tragove – karte, flajere, račune, koji zaostanu u džepovima, ladicama ili fiokama. Poslužili su mi kao podloga za stvaranje vizuelnog dnevnika, liste trenutaka koje želim da zapamtim, a koji, jedan za drugim, polako vode do događaja koji se ne zaboravljaju. Namera mi je bila da kroz običan svakodnevni život, bez prelomnih trenutaka, revolucionarnih promena ili ideja, bez duboko intimnih ispovesti, aktuelnih društvenih problema, kritike (koji su ipak tu negde između redova), nagovestim realni kostur življenja. Nešto slično onom beskrajnom ispovedanju preko društvenih mreža, jer je potreba da se sa drugima deli intima, beznačajne i značajne stvari, jaka isto koliko i potreba da se u tuđ život zaviri. Mislim da je ovaj ciklus postao moj analogni profil.

Interview

V. M. (Vladimir Mitrović): Where did the idea of an artistic cycle come from? It's an idea that was growing for about fifteen years and was finally realized in the form of this exhibition and the accompanying book/catalog.

M. E. (Maja Erdeljanin): Seventeen years ago, I was listening to this radio station in my studio. They kept observing Awareness Days – World TB Day, Colored Buses Day, International Nurses Day, World Egg Day, The International Day for the Elimination of Violence Against Women, International Day against the Use of Child Soldiers, etc. I realized that every day means something to someone, that every topic is worth considering, that every day is celebrated by somebody... My only important days are New Year's, a professional deadline, an anniversary, or a planned celebration. I wondered where the other 360 days go. What happens to them? Aren't they equally important? Even if nothing special happens, if I just exist on those days, isn't that one whole day in my life which is therefore worth being thankful for at least?

I chose printed traces of such days as their visual symbols: tickets, flyers, and bills found in my pockets or drawers. I used them as a platform to make a visual diary, a list of moments I want to remember which, one by one, gradually led to unforgettable events. I wanted to unveil a realistic skeleton of existence by using ordinary everyday life, without breaking points or revolutionary changes and ideas, without highly intimate confessions or current social problems or criticism (which can still be found between the lines). It resembles this endless confession on social networks since the need to share your privacy, including both trivial and important things, is as strong as the need to peek at someone else's life. I think this cycle has become my analog profile.

V. M.: Istovremeno si započela nekoliko projekata, pod različitim nazivima, koji su se vremenom objedinili. Da li je to bila namera ili se, jednostavno, dogodilo u hodu?

M. E.: Tokom te 2006. godine na svom matičnom fakultetu (Akademiji umetnosti u Novom Sadu) upisala sam master slikarstva sa temom *Slika – roba ili poruka*. Istovremeno sam započela svoja dva do sada najobimnija projekta: *Color Therapy* i *Dragi dnevniče*. Za oba slikarska ciklusa, kao i za teorijski (master) i za prozni rad (priče koje sam tad počela da zapisujem) zajedničko je bilo razmišljanje o sistemu vrednovanja, prolaznosti i prioritetima.

Prve tri slike bile su galerijskog formata (100 x 70 cm) i zajedničke za oba ciklusa, jer se oba oslanjaju na dnevno potrošni štampani materijal. Međutim, kako sam za ciklus *Dragi dnevniče* odlučila da napravim barem po jednu sliku za svaki od 366 dana i shvatila da to treba da bude poliptih, drastično sam smanjila dimenzije radova, simbolično na 24 (sata) x 30 (dana) cm, dok sam format *Color Therapy* povećala.

Oba ciklusa obuhvatila su najrazličitije slikarske tehnike i video, a razvijala su se paralelno kroz nekoliko izložbi i naziva. *Color Therapy* se razvijao kroz crteže, kolaže i slike pod nazivima *San o sreći* (2006), *Color Trend Collection: Models* (2007) i *Color Trend Collection* (2008). Ideja mi je bila da putem štampanih reklama istražim odnos slike i marketinga, našu (ne)svesnu podložnost manipulaciji putem harmoničnih prizora i utopijske potrebe za savršenim životom. Konačnu formu i naziv *Color Therapy* ciklus je dobio 2008. godine, a svoju veliku završnicu imao je u Muzeju Vojvodine na izložbi (2012) koja je obuhvatila skoro sve medije u kojima je ideja realizovana – slike na platnu, akvarel, pastel, kolaž, litografija, digitalni print, transparentni objekt, keramika, video. I ciklus *Dragi dnevniče* menjao je svoje radne nazive dok sam tražila onaj

koji ga najbolje opisuje. Naslovi slikarskog segmenta bili su – *Kalendar* (2006), *Dani svesnosti* (2015), *Dobri trenuci i nevažni dani* (2017), *My Awareness Days* (2020). Prozni deo projekta, od 2013. godine kada sam ga koncipirala, do danas, naslovljavala sam – *Dani svesnosti*, *Jedna obična godina*, *Važni datumi*, *366 selfija*. Uvek posvećujem posebnu pažnju naslovima ciklusa, jer su poput novinskih naslova, *klikbejtova*, treba posmatrača da pozovu da istraži sadržinu, da budu jasni i konkretni isto koliko i da zagolicaju maštu. Naslov koji obećava više od sadržine jednako može da naštetiti razumevanju rada, koliko i onaj koji je nekomunikativan i težak za pamćenje, čak i više od onog *Bez naziva*. Adekvatan naslov nema presudnu, ali ima važnu ulogu u nalaženju puta do publike. U proteklih sedamnaest godina, u vezi sa ovim naslovom, bilo je puno dvoumljenja i samopreispitivanja, jer nisam imala pred sobom već zacrtanu putanju, samo početnu ideju i krajnji cilj. Svaki od pomenutih naslova mogao je da ostane naziv izložbe i zbirke priča, ali mislim da je naslov *Dragi dnevniče* dovoljno neposredan, nepretenciozan i, na kraju, tačan.

V. M.: To su bile neke osnove prvobitne zamisli, a pošto si sve postavila kao *work in progress* kako je ideja narastala, kako se razvijala i menjala?

M. E.: Ciklusi su se paralelno razvijali. U periodu 2006–2013. *Color Therapy* je bio primarni ciklus koji sam redovno izlagala, dok je za to vreme *Dragi dnevniče* nastajao sporadično, i nije izlagan sve do 2015. godine. Dok nije prešao trećinu obima nisam znala da li ću uspeti da završim tako zahtevan zadatak, ali nisam ni žurila, uživala sam u tom putovanju, povremeno sam u serijama nastavljala nedovršene radove, započinjala nove, radila bih po nekoliko nedelja ili meseci, pa sve ostavljala i po godinu dana. Materijal za slike sa prikazanim datumima još od 2006. godine ima svoju kutiju

V. M.: You started several projects with different titles at the same time, and they merged with time. Was it intentional or it simply happened *along the way*?

M. E.: I enrolled in my master's studies at the Academy of Arts in Novi Sad in 2006. My thesis was called *Painting: Merchandise or Message*. At the same time, I started two of my biggest projects so far: *Color Therapy* and *Dear Diary*. Both of my painting cycles and my theoretic work (master's thesis) and fiction (stories I started writing at the time) shared the same thing: thinking about the system of valuing, transience, and priorities.

The first two paintings were in the gallery format (100 x 70 cm) and included in both cycles because they are both based on daily expendable material. However, since I decided to make at least one painting for each of the 366 days in the *Dear Diary* cycle and concluded that it should be a polyptych, I radically decreased the dimensions of my paintings – 24 cm (hours) x 30 cm (days). On the other hand, I enlarged the format in *Color Therapy*. Both cycles included various painting techniques, fiction, and videos. They developed simultaneously at several exhibitions under different titles. *Color Therapy* developed through drawings, collages, and paintings called *Dream of Happiness* (2006), *Color Trend Collection: Models* (2007), and *Color Trend Collection* (2008). Using printed advertisements, I wanted to research the relationship between painting and marketing, and our (un)conscious susceptibility to being manipulated by harmonic images and the utopian need for a perfect life. The cycle got its final form and was titled *Color Therapy* in 2008. Its grand finale took place in 2012 in the Museum of Vojvodina at an exhibition that included almost all the media used for the realization of this idea: canvas paintings, watercolor paintings, pastel drawings, collage, lithography, digital prints, transparent objects, ceramics, and videos.

Dear Diary also changed its working titles while I was looking for the best-fitting one. Some of the titles for the painting segment were *Calendar* (2006), *Awareness Days* (2015), *Good Moments and Unimportant Days* (2017), and *My Awareness Days* (2020). Starting from 2013 up to now, the fictional part of the project has been titled *Awareness Days*, *An Ordinary Year*, *Important Dates*, *366 Selfies*. I always pay special attention to cycle titles because they have the same role as newspaper or clickbait headlines. They are supposed to invite the reader to investigate their content. They should be clear and to the point, but also able to stir one's imagination. A title that promises more content can hinder the understanding of a work as much as an uncommunicative title which is difficult to remember. Even more than the proverbial *Untitled*. A fitting title does not have a crucial role in reaching out to the audience, but it is still very important. In the past seventeen years, I had many doubts and did a lot of thinking concerning this title because I didn't have a direction in front of me, just the initial idea and the goal. I could have kept each of the abovementioned titles as the title of my exhibition and story collection. But I think that the *Dear Diary* title is adequately direct, unpretentious, and, finally, suitable.

V. M.: These were your basic, first ideas. After you turned them into a work in progress, how did they grow, develop, and change?

M. E.: The cycles developed simultaneously. From 2006 to 2013, *Color Therapy* was my primary cycle which I exhibited regularly. At the same time, *Dear Diary* was created sporadically, and it hadn't been exhibited before 2015. By reaching the third of it, I didn't know if I could finish such a demanding task. But I didn't hurry, I enjoyed this journey, and from time to time I continued my unfinished works and started new ones. I was working several weeks or

u ateljeu. Istovremeno su se i priče uobličile u knjigu istog koncepta koji se oslanja na dugu listu *Svetskih dana svesnosti*. Kada sam ih krajem 2013. godine prvi put sklopila u zbirku bilo ih je tridesetak, ali od tada je i njihov broj rastao.

Početakom 2014. započela sam autoterapeutski ciklus *Dobri trenuci*, koji se zbog ideje o dragocenosti sadašnjeg trenutka preplitao sa ovim vizuelnim dnevnikom, pa sam ih povremeno zajedno izlagala. Vizuelno i prozno sve potpuniji ciklus *Dragi dnevnice* polako je postajao moja primarna umetnička aktivnost, kao sublimacija svih tema i medija kojima sam se do tada bavila. Naredne godine, 2015, počela sam da objavljujem gotove slike na društvenim mrežama čestitajući FB prijateljima određeni svetski dan. Uglavnom su pretpostavljali da je to zapravo neki meni veoma važan dan koji skrivam iza uopštenog naziva. Na osnovu tih objava kustoskinja Radmila Savčić me je pozvala da slike samostalno izložim u Galeriji *Meander* u Apatinu. Pošto još uvek nisu bili obrađeni svi dani, a čitav projekat je i danas u procesu nastajanja, *work in progress* izložba je od 2015. do 2019. godine bila interaktivna. Tokom 2020. godine u izolaciji, za vreme pandemije, najzad je svaki od 366 dana dobio bar po jednu sliku, dimenzija 24 x 30 cm, zaokružujući ukupan broj na 418. Tad sam povećala formate na 35 x 50 cm, pa sve do 215 x 70 cm. Odustala sam od uniformnosti formata, jer posle završetka poliptiha za time više nije bilo potrebe.

2.

3.

V. M.: U jednom momentu kao da ti je bilo tesno pored svih slikarskih tehnika koje si praktikovala i pratećih tekstualnih zapisa, pa su ti zatrebali i filmski snimci, video-zapisi olakšani savremenim tehničkim pomagalima. Kako i zašto?

M. E.: Kratki video-radovi (1–2 minuta) nastajali su u periodu 2011–2014. Tematski su povezani sa oba ciklusa, i sa *Color Therapy* i sa *Dragi dnevnice*, na osnovu razmišljanja o boji, slikarstvu i skrivenom bogatstvu svakodnevice (snežna mećava, mačka u kancelariji, šminkanje, plivanje u moru, razgovor u kafiću i sl.). Tu su i nekoliko nešto dužih

4.

months in a row, and then just left everything for a year. In my studio, there's been a box I used for the material for the paintings since 2006. At the same time, the stories merged into a book based on the same concept, itself based on the long list of Awareness Days. When I put them together into the collection titled *Awareness Days* and *An Ordinary Year* for the first time in 2013, there were about thirty stories. Since then, their number kept increasing.

At the beginning of 2014, I started a self-therapy cycle called *Good Moments*, which intertwined with my visual diary since it also dealt with the preciousness of the present moment. That's why I exhibited them together. The *Dear Diary* kept developing visually and fictionally, so it turned into my primary artistic activity. It encompassed all the topics and media I had worked with by then. The following year, in 2015, I started posting finished paintings on social networks to congratulate a particular World Day to my Facebook friends. They mainly assumed that those days were important to me and that I disguised them behind their generalized names. Based on my posts, custodian Radmila Savčić invited me to have a solo exhibition in the *Meander Gallery* in Apatin. Since there were days left to process and the whole project was still in progress, the exhibition of the ongoing work was interactive, and it lasted from 2015 to 2019. In 2020, in isolation during the pandemic, each day of the year finally got at least a painting, 24 x 30 cm, and I ended up with 418 paintings altogether. That's when I chose bigger formats, 35 x 50, all the way up to 215 x 70 cm. I gave up on the format uniformity because it wasn't necessary anymore after I'd finished the polyptych.

V. M.: At one moment, as if you needed more than all the techniques you used and the accompanying texts, you reached out for movie shots and videos, created by means of modern devices. How and why?

M. E.: My short videos (1-2 min.) were shot between 2011 and 2014. They share the themes from both cycles: contemplating colors, the art of painting, and the hidden treasure of everyday life (blizzard, a cat in an office,

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

dokumentaraca od po 4 do 7 minuta, koji opet imaju za cilj da zabeleže trenutke koji prolaze (govor ruku umetnika na simpozijumu u Mađarskoj ili na otvaranju izložbe u Novom Sadu, izrada i simbolično žrtvovanje svadbenog poklona, predizborna kampanja na bilbordima itd.). U likovnom smislu, i video-radovi imaju kolažni karakter: kratki rezovi, oštećena slika, prenaplašena boja, brza smena kadrova, kontrasti crno-belih kadrova sa bojenim, *citati* iz video-materijala sa interneta (obrazovni program o fizici, studija o boji odeće, snimci ljudskih glasova (kvazaratori), audio-video igrice, muzika, film). U nekim kadrovima prepliće se više vrsta kolaža od slika, fotografija, videa i muzike. Slikane pejzaže sam fotošpirala u fotografije sa putovanja, pa ih potom kolažirala u video-rad.

V. M.: Kakva je u stvari veza između tvojih slikarskih radova, pratećih priča i video-zapisa/klipova? U tome vidim neku sintezu slikarstva, književnosti i filmske/video umetnosti, kombinaciju faktički bliskih umetničkih disciplina koje na različitim jezicima pričaju o istim događajima.

M. E.: Slike nisu ilustracije za priče, a priče ne objašnjavaju slike. Ne prate se međusobno, osim konceptijski, tek ponegde se tematski dotaknu. Ono što ne može da stane u sliku iscuri u priču i obrnuto. Ta dva jezika se međusobno nadopunjuju, a video se na njih logično nadovezao, kao medij vizuelne komunikacije koji ima linearnu naraciju. Međutim, video pruža i mogućnost upotrebe zvuka, što mi je bio nov alat i posebno zanimljiv koncept. Shvatila sam da sugestivna moć zvuka u potpunosti može da promeni tok naracije i emocijom preboji činjenice. Pre svega sam se bavljala, rasterećena ideje da stvaram umetničko delo, ali sam se video-klipovima iskreno posvetila. Neki radovi imaju kao podlogu originalne šumove, neki muziku (od klasične do narodne), a neki zvučne efekte koje sam pronalazila na internetu ili ih sama proizvodila. Kao i slike i priče ovog ciklusa, i video opisuje dnevnu rutinu, putanje po gradu i putovanja po Evropi ili sporadične omaže kolegama, svetskim i lokalnim. Pokušala sam tim minijaturama da prenesem svoj doživljaj okoline, dinamike vizuelnih senzacija i misaonih procesa.

makeup, swimming in the sea, talking in a café, etc.). A few longer documentaries are running from 4 to 7 minutes. Their goal was to chronicle passing moments (artists' hand talk at a symposium in Hungary or at an exhibition opening in Novi Sad, making and symbolical *sacrificing* of a wedding gift, election campaign on billboards, etc.). In the sense of visual arts, the videos are like collages: short cuts, distorted images, overemphasized colors, a quick succession of frames, black and white frames against color frames, quotes from online videos (educational program on physics, study of clothes colors, recordings of human voices (fake narrators), audio from videogames, music, films). Some frames combine different kinds of collages made of paintings, photographs, videos, and music. I photoshopped painted landscapes into photographs from travels, and then I collaged them into a video.

V. M.: What's the connection between your paintings, accompanying stories, and videos? To me, it looks like a synthesis of painting, literature, and film or video art, which is a combination of similar artistic disciplines that talk about the same events in different languages.

M. E.: The paintings are not there to illustrate the stories, and the stories do not explain the paintings. They don't follow each other, except in the conceptual sense. Only at times do they thematically overlap. What the painting cannot contain spills over into the story and the other way around. These two languages complement each other, and video is just their logical continuation. It's a medium of visual communication with linear narration. However, video allows you to use sound, which was a new tool for me and an especially interesting concept. I concluded that the suggestive power of sound can completely change the narrative flow and overcolor facts with emotions. Above all, I had fun. I was not burdened with the idea to create an artwork although I did commit fully to the videos. Some works have genuine noises in the background, and some only have music (ranging from classical to folk). Some use sound effects I found online or produced on my own. Just like the paintings and stories from this cycle, the videos describe daily routines, urban movement directions, traveling

12.

13.

14.

V. M.: Čini se da su dani koje pominješ po njihovim svetskim praznicima (ponekad sasvim otkačeni) birani po nekom programu. Ipak, kao da su ostali u drugom planu, da su tek iskorišćeni kao osnovni motiv ili povod za sam nastavak i trajanje projekta.

M. E.: Radovi nisu ilustracija važnih svetskih pitanja. U proznom segmentu postoji tematska veza sa *Svetskim danima svesnosti*, ali nastajala je naknadno, datume priča pomerala sam tako da se moje teme, barem u naznakama, poklope sa svetskim, kao neka naivna replika, pomalo ironična. Zapisi/priče jesu dnevnički, ali nije bitno kog datuma su se dogodili. Toliko su obični *događaji* (rotirajući pad lipinog *helikoptera*, zvuci iz komšijske bašte ili čitanje knjige uz ručak) da su se mogli dogoditi bilo kad. To je zapravo kvazidnevnik. Kao kontrast njemu, prozni deo opisuje i jednu godinu prelomnih događaja u mom životu, od kojih bi svaki mogao da zasluži zasebnu knjigu. Međutim, njih sam, poput *Svetskih dana svesnosti*, navela gotovo taksativno, jer dok lamentiramo nad prošlošću koju ne možemo da promenimo, mnoge stvari koje možemo kao da promiču kraj nas. Pored ovih nevažnih i prelomnih dana, među dane svesnosti zapisala sam i nekoliko snova, jer iako dolaze iz nesvesnog imaju moć da nas osveste, ukoliko im damo tu šansu.

U slikarskom pristupu *Svetski dani svesnosti* prisutni su samo u naslovima radova. Sakupljala sam ih godinama sa nekoliko internet stranica i iz ostalih medija, kao što se sakupljaju značke ili salвете. Osim zapitanosti o svrsi, poreklu i načinu obeležavanja svakog od tih datuma, od kojih su neki duboko potresni, neki edukativni, a neki komični, svaki je učinio da se zapitam koliko sam svesna sopstvene stvarnosti, šta sam radila određenog dana, o čemu sam razmišljala. Iz lične percepcije jedino i možemo da pokušamo da razumemo druge. Ciklus sam osmislila sa pretpostavkom i nadom da će i posmatrač isto da učini, ako mu ispričam svoju

around Europe, or my sporadic homages to fellow artists, from here or abroad. These miniatures were an attempt to present my view of my surroundings and the dynamics of visual sensations and thinking processes.

V. M.: It looks like the (sometimes really wacky) world days you mention are chosen by some kind of a program. However, it seems they're in the background too, like they were merely used as the underlying motif or the cause for the continuation and duration of the project.

M. E.: These works do not illustrate important world issues. The fiction part of the project is thematically connected with the International Awareness Days, but that connection appeared later. I moved the dates in the stories so that my topics, at least by implication, overlap with global topics, like their naïve, if somewhat ironic, replica. The notes or stories look like they belong to a diary, but the date when they happened is not important. Those *events* (helicopter seeds of a linden tree falling and rotating, sounds from a neighbor's garden, or reading a book at breakfast) could have happened anytime. In fact, this is a quasi-diary. In contrast, the fiction part of the project describes one year of breaking points in my life. Each of them could be a separate book. However, just like with Awareness Days, I almost just list them because, while we're lamenting over the past that we can't change, it seems like a lot of things that we can change pass us by. Apart from these unimportant and crucial days, my awareness days include several dreams since they have the power to make us aware of things if we give them a chance, even though they originate from the unconscious.

In the painting part of the project, awareness days appear only in the titles of my works. I collected them for years from several websites

16.

Promocije ciklusa *Dragi dnevniče*:

izložbe:

- 2023.** MSUV, Novi Sad, *Dragi dnevniče* (samostalna).
Galerija *Bel Art*, Novi Sad, *Zaobilazne strategije* (grupna).
- 2022.** *Offenes Haus Oberwart*, Oberwart, Austrija, *Blockchain my Heart* (grupna).
Zavičajna zbirka Gradske biblioteke, Novi Sad, *ErdeljaninU* (samostalna).
Kreativni distrikt, Novi Sad, Godišnja izložba SULUV (grupna).
- 2021.** Museum Orth, Orth an der Donau, Austrija;
Kunstsalon Perchtoldsdorf, Perchtoldsdorf, Austrija;
Langerzersdorf Museum, Beč, Austrija, *Nöart: Flüßaufwärts* (grupne izložbe).
Srpska akademija nauka i umetnosti, Novi Sad, *Druga polovina stvarnosti* (samostalna).
Galerija Rajka Mamuzića Novi Sad, Godišnja izložba SULUV.
- 2020.** Kunsthaus Laa, Laa an der Thaya, Austrija;
Gemeindeamt, Yspertal, Austrija;
Zeitbrücke Museum, Gars am Kamp, Austrija, *Nöart: Flüßaufwärts* (grupne izložbe).
- 2019.** Künstlerhaus des BBK Ulm, Nemačka, AIR Open studio: 4.
Ulmer Stadtzeichnerin (samostalna).
- 2018.** Galerija *GrenzArt*, Hollabrunn, Austrija, *Kamen – papir – makaze* (grupna).
- 2017.** Dom kulture, Novi Bečej, *Dobri trenuci i nevažni dani* (samostalna).
- 2015.** Galerija *Meander*, Apatin, *Dani svesnosti* (samostalna).

Publikovani tekstovi:

- 2022. Časopis *Polja* br. 533, *Dragi dnevniče 1.*
Art Box portal, *Dragi dnevniče 2.*
- 2017. Časopis *Kovine* br. 29, *Dani svesnosti.*

Projekcije video-radova:

- 2014.** Künstlerhaus, Beč, Austrija, *Krv, predosećanje, nada* (grupna).
- 2013.** Galerija *Aurum Magnum*, Aying, Nemačka, *Color Therapy* (samostalna).
- 2012.** Galerija *La Vista*, Novi Sad, *Gallery Novi Sad* (samostalna).
Muzej Vojvodine, Novi Sad, *Color Therapy* (samostalna).

priču, potaknutu nekom još većom i važnijom, da će da se zapita o sopstvenoj stvarnosti. Datumima sa slika dosledni su opisanim *dogadajima* (odlazak na izložbu, vožnja autobusom, kupovina zavesa), pa nepostojanje direktne veze sa svetskim danima samo naglašava moju/našu nezainteresovanost za njih, okupiranost dnevnom rutinom i ličnim problemima. Svaki taj dan osuđujemo na zaborav ako nam na ličnom planu nije pružio dovoljno drame ili satisfakcije. Zaboravljamo da ni seme biljke ne vidimo, ni njen rast, sve dok ne postane jablan. A onda pomislimo da je tu bio oduvek ili da je toliki nastao nekog određenog dana.

V. M.: Delove projekta, vizuelne i dnevničke beleške već si povremeno izlagala i publikovala tokom protekle decenije, mada u ograničenom obimu. U početku je i publika imala aktivnije učešće u detaljima projekta. Kako si ih, svesno ili nesvesno, plasirala i kakva je bila percepcija?

M. E.: Posle desetak godina rada na izložbi, kada je broj radova prešao polovinu, počela sam da ih izlažem na samostalnim izložbama (Apatin, Novi Bečej, Ulm, Novi Sad), kao i na kolektivnim izložbama (Novi Sad, Austrija). Takođe sam neke od priča objavljivala u časopisima *Kovine* i *Polja*, i na internet portalima *Art box* i *Dragi dnevniče* (majaerdelanin.wordpress.com). Na izložbama slike su pratile legende sa kratkim tekstualnim zapisima. Kako bih upotpunila tela poliptiha, tamo gde još nisam stigla da svoj *dogadaj* pridružim svetskom datumu, postavljala sam čiste papire istih dimenzija, sa kolažiranim datumima. Njih je publika mogla da popunjava impresijama o važno-nevažnim danima iz vlastitog života. Neki su dugo promišljali pre nego što bi se upisali, a neki su to shvatili kao zabavu i odmah se hvatali bojica. Taj interaktivni nivo izložbe pokazao se kao jedan još konkretniji poziv ljudima u publici da promisle o svojim danima,

and other media, just like you would collect pins or paper napkins. Besides making me think about their purpose, origin, and how they're marked, each of those days also made me ask myself how aware I was of my own reality, what I did on a particular day, and what I thought about. We can only try to understand other people through our own perception. I came up with this cycle supposing and hoping that the observer would do the same if I told them my story, inspired by a bigger and more important story. I wanted the observer to ask themselves about their reality. The dates on the paintings are true to the described events (going to an exhibition, a bus ride, buying curtains), so the absence of a direct connection with the awareness days emphasizes my/our lack of interest in them, my/our preoccupation with the daily routine and personal problems. Each of those days is destined to be forgotten if it does not give us enough drama or satisfaction on a personal level. We forget that we don't see the seeds of a plant, we don't see its growth before it turns into a Lombardy poplar. And then we think it's been there forever or that it grew so big on a particular day.

V. M.: You occasionally published the exhibited parts of the project and visual and diary notes, to a limited extent. Initially, your audience took a more active part in the parts of the project. Consciously or not, how did you present them and how were they perceived?

M. E.: After ten years of preparation for an exhibition, when I finished more than half of my works, I started having solo (Apatin, Novi Bečej, Ulm, Novi Sad) and joint exhibitions (Novi Sad, Austria). I also published some of my stories in magazines and on portals - *Kovine*, *Polja*, and the *Art Box Internet portal*. At exhibitions, my paintings were accompanied by written notes. To complete the bodies of polyptychs,

17.

18.

19.

20.

o prioritetima, o tome kako bi ih prikazali drugima. Bilo je tu i priprema rođendanskih torti i petokraka, sviranja gitare i ptičijeg cvrkuta. U suštini, i oni su se okrenuli ličnim danima, nauštrb svetskih, jer svakome su njegove misli najzanimljivije.

V. M.: Kako si se odlučivala za određene datume kojima posvećuješ pisane i štampane radove, na osnovu osećaja ili tek pukog podatka da je izabrani dan bio već proglašen za dan nečega?

M. E.: Oluja informacija našeg doba relativizuje stvarnost. Za mene su svi svetski dani *buđenja svesti*, koliko god važni bili, deo te oluje, isto koliko su i borba protiv nje. Um užurbano zaboravlja juče, briše prošlost da bi mogao da funkcioniše danas nerealno se uzdajući u spektakularnu budućnost. Zato sam htela da u kontrastu sa velikim temama prikažem neke potpuno nevažne, one koje svojom beznačajnošću odstupaju od trke za obavezama, uspehom i slavom, postaju vakuum, tišina, nemi centar tornada. Pretpostavljam da će na izložbi u MSUV od tog mnoštva vizuelnih, prozних i video-suvenira svakodnevice, u poliptihu, kao i pri svakom umnožavanju, nastati nova oluja informacija, samo ovaj put iz mog života.

V. M.: Da li si na početku uopšte imala ideju da se projekat okonča nekom retrospektivnom izložbom koja će obuhvatiti čitav tvoj *pohod* na dane u godini?

M. E.: Kao krajnju ideju imala sam na umu izložbu koja se sada realizuje u MSUV, ali znala sam da ne mogu puno da utičem na put do nje. Želela sam da to bude dvanaest poliptiha, odnosno jedan veliki. Nisam znala kada će biti zaokružen, ni koji će to prostor biti, ali mi je bilo jasno da tako modularna izložba može da se prilagodi bilo kom prostoru na više načina, čak i u svom nedovršenom obliku. Ona zapravo ni sada možda nije završena. Ta sloboda kreiranja, nepredvidivost, a opet samodovoljnost čitavog projekta, mogućnost da se započne, nastavlja ili prekine bilo kad, ono je što mi je u njemu najzujbudljivije.

I put blank papers of the same size with the collaged dates at the spots where I hadn't managed to allocate my *events* to the international Awareness Days dates. The audience was offered to complete them with their own impressions of important or unimportant days in their lives. Some took a long time before they wrote something, while others took that as fun and reached for colored pencils momentarily. It turned out that the interactive level of the exhibition was an even more particular call for the audience to think about their days, priorities, and the ways they would present them. Cakes were prepared and guitars played. There were red stars and birdsongs. Basically, they also turned to personal days rather than to world days because everybody finds their own thoughts the most interesting.

V. M.: How did you choose particular dates to which you devoted your written and printed works? Was the choice based on your feelings or on the mere fact that the chosen day is already proclaimed to mark something?

M. E.: The flood of information in our age relativizes reality. To me, all those international *awareness* days, however important, are part of that flood, just like the fight against it. Our mind forgets yesterday, and it erases the past so that it can function today, unrealistically relying on a spectacular future. That's why I wanted to contrast big topics with some unimportant ones, which give up on the rat race because of their banality. They become a vacuum, silence, the soundless eye of the tornado. I suppose that the exhibition in the MCAV will produce another flood of information from this abundance of visual, fictional, and video souvenirs from everyday life in the polyptych, like every time something is multiplied. But this time this information will be from my life.

Promotion of *Dear Diary*

Exhibitions:

- 2023** MCAV, Novi Sad, *Dear Diary* (solo).
Bel Art Gallery, Novi Sad, *Oblique Strategies* (joint).
- 2022** *Offenes Haus Oberwart*, Oberwart, Austria, *Blockchain My Heart* (joint).
Regional Collection of the Public Library in Novi Sad, Novi Sad, *ErdeljaninU* (solo).
Creative District, Novi Sad, Annual Exhibition SULUV (joint).
- 2021** Museum Orth, Orth an der Donau, Austria, *Flüssaufwärts*;
Kunstsalon Perchtoldsdorf, Showroom, Perchtoldsdorf, Austria, *Flüssaufwärts*;
Langenzersdorf Museum, Vienna, Austria, *Flüssaufwärts* (joint exhibitions).
Serbian Academy of Sciences and Arts, Novi Sad, *The Other Half of Reality* (solo).
The Gallery of Fine Arts – Gift Collection of Rajko Mamuzić, Novi Sad, Annual Exhibition SULUV (joint).
- 2020** Kunsthau Laa, Laa an der Thaya, Austria, *Flüssaufwärts*;
Gemeindeamt, Yspertal, Austria, *Flüssaufwärts*;
Zeitbrücke Museum, Gars am Kamp, Austria, *Flüssaufwärts* (joint exhibitions).
- 2019** AIR Open studio: 4. Ulmer Stadtzeichnerin, Künstlerhaus des BBK Ulm, Germany (solo).
- 2018** *GrenzArt* Gallery, Hollabrunn, Austria, *Rock-paper-scissors* (joint).
- 2017** Cultural Center, Novi Bečej, *Good Moments and Unimportant Days* (solo).
- 2015** *Meander* Gallery, Apatin, *Awareness Days* (solo).

Published writing:

- 2022** *Polja* no. 533, *Dear Diary 1*.
Art Box (web portal), *Dear Diary 2*.
- 2017** *Kovine* no. 29, *Awareness Days*.

Video projections:

- 2014** Künstlerhaus, Vienna, Austria, *Premonition, Blood, Hope: Art in Vojvodina and Serbia from 1914 to 2014* (joint).
- 2013** *Aurum Magnum* Gallery, Aying, Germany, *Color Therapy* (solo).
- 2012** *La Vista* Gallery, Novi Sad, *Gallery Novi Sad* (solo).
Museum of Vojvodina, Novi Sad, *Color Therapy* (solo).

Ciklusi obično nameću određena ograničenja. Međutim, ovaj je upravo svojim obimom i koncepcijom uklonio većinu, likovni tretman, materijale, motive, na kraju čak i pritisak formata. Otvorio mi je vrata za drugačija rešenja, za iznenađujuću saradnju tehnika i tema – akvarel, akril, ljudska figura, crtež, kolaž, pejzaž, pasta, oblaci, asamblaž, frotaž, sazvežđa, terapija bojama, foto-transfer, apstrakcija, figuracija, naracija, kombinacija i još mnogo toga. To je beskrajni ciklus koji svoje teme menja iz dana u dan i traži samo da mu se prepustim. Kao ona novogodišnja putovanja u nepoznato.

V. M.: Opet se vraćamo na odnos pisanog i slikanog. Kako je tekao paralelni rad na ta dva polja?

M. E.: U detinjstvu sam bila oduševljena stripom toliko da sam verovala da ću postati crtač stripova. Verovatno je veza reči i slike bila ono što me je privuklo. I kroz projekat *Dragi dnevniče* i kroz prethodne projekte, slikarske i prozne, pratilo me je pitanje treba li da odaberem jedan od ta dva jezika i samo se njemu posvetim. Cilj svakog jezika je da prenese ideju, ali univerzalna priroda kreativne misli često se deformiše prevođenjem, sužavanjem u određeni jezik. Misli traže najdirektniji put da se iskažu, ako treba i kroz frazu, sleng, kovanice, tuđice, gest. Izraz koji bolje opisuje neki pojam, osećanje ili pojavu brzo se nametne drugom jeziku gde se učauri. Možda se vremenom malo transformiše gramatikom i izgovorom novog domaćina, ali ostaje prepoznatljiv: *novorišami* iz francuskog u ruskom jeziku, *frajeri* i *gelipteri* iz nemačkog u srpskom, *daunloudovanje* iz engleskog u svim trenutno aktivnim jezicima s pristupom internetu.

Mislom da se na isti način nadopunjuju i jezici umetnosti, pa i likovni i prozni. Pokušavam da istovremeno na oba tečno govorim, ali simultano prevođenje praktično je nemoguće, jer ide uz

verziranost, a manir ne ide uz inventivnost. Ne znam da li je neminovno da jedan jezik trpi dok se drugi razvija, ali ne bih volela da čitav život nemušto govorim na oba ili da moram da se jednog odreknem da bih drugi usavršila. Nisam planirala da napišem zbirku priča, pogotovo ne neku koja nadopunjuje slike i video-radove, ali kada sam pre desetak godina shvatila da se već dugo bavim istom idejom, samo kroz različite medije, rešila sam da koristim sve raspoložive jezike, da im se prepustim, pa neka i govorim čudno, jer mislim da sam izgovor i nije toliko važan koliko mogućnost da se misao osvesti i izrazi.

Na stranama 2–3:

5/8/ Svetski dan semafora

2019/ *Moj dan preletanja Fruške gore*, 50 x 70 cm

Na stranama 6–7:

Pogled iz ateljea u Ulmu i slika:

1/7/ Svetski dan regea / pilećih krilaca / voća

2019/ *Moj dan gledanja kroz prozor*, 24 x 30 cm

1. Na otvaranju izložbe *Dobri trenuci*, Galerija DLUL, Ljubljana, Slovenija, 2019.
2. *12. maj: Svetski dan medicinskih sestara*, akril na platnu, 70 x 100 cm, 2006.
3. Galerija *GrenzArt*, Holabrun, Austrija, 2018.
4. Učešće publike, Galerija *Meander*, Apatin, 2015.
5. Učešće publike, Galerija Doma kulture, Novi Bečej, 2016.
6. Novinska najava izložbe u Ulmu, 2019.
7. AIR atelje, Ulm, Nemačka, 2019.
8. Plakat za izložbu *Dragi dnevniče*, Ulm, Nemačka, 2019.
- 9–14. Nastajanje ciklusa *Dragi dnevniče*, 2006–2023.
15. SANU, ogranak u Novom Sadu, 2021.
16. Objave na Fejsbuku.
17. Galerija Doma kulture, Novi Bečej, 2016.
18. SANU, ogranak u Novom Sadu, 2021.
19. Grupna izložba *Flussaufwärts*, Muzej Langencersdorf, Beč, Austrija, 2021.
20. Godišnja izložba SULUV, Kreativni distrikt, Novi Sad, 2022.

Na stranama 26–27:

3/5/ Svetski dan slobode medija / astme

2022/ *Moj dan sa Helen Frankenthaler u Kremsu*, 50 x 70 cm

V. M.: Did you plan from the start to round up your project with a retrospective exhibition that would include your *conquest of days of the year*?

M. E.: My final idea was this exhibition that's taking place in the MCAV, but I knew that I couldn't influence how it was going to happen. I wanted it to contain twelve polyptychs, i.e., a single big one. I didn't know when it was going to be finished, or where it was going to be presented, but I was clear that such a modular exhibition could be adjusted to any kind of space in more ways than one, even if it was unfinished. It's maybe still not finished. This freedom to create, the unpredictability but also the self-sufficiency of the whole project, and the possibility to start, continue, or stop it anytime – that's what I find the most exciting about the project.

Cycles usually impose certain restrictions. However, this one eliminated most of them due to its scope and concept. It eliminated the restrictions regarding the artistic approach, materials, motifs, or even format. It opened the doors for different solutions, for the surprising cooperation of techniques and themes: watercolors, acrylic painting, human body, drawing, collage, landscape, impasto, clouds, assemblage, frottage, constellations, color therapy, photo transfer, abstraction, figuration, narration, combination, and more. It's an endless cycle that changes its topics daily and requires me only to yield to it. It's similar to those New Year's party buses that whisk you away to unknown destinations.

V. M.: Let's go back to writing and painting again. How did it feel doing them at the same time?

M. E.: When I was a child, I loved comics so much that I believed I'd draw them when I grew up. I was probably attracted by the combination of words

and pictures. While doing *Dear Diary* and other projects, I always faced the dilemma of whether to choose one of these two languages and dedicate myself to it. Each language aims to communicate an idea, but the universal nature of creative thought is often deformed by its translation or reduction into a particular language. Thoughts seek the most direct way of expression, through a phrase, slang, coined or loaned words, or a gesture. A phrase that describes a notion, feeling, or phenomenon better is soon imposed onto another language where it takes root. It might transform a bit due to the grammar or pronunciation of its new host, but it remains clearly recognizable: *новоришаму* in Russian from French, *frajer* and *gelipter* in Serbian from German, or *downloading* from English in almost all living languages that are used online today.

I think the languages of art complement in the same way. The same goes for the languages of painting and writing. I'm trying to speak both fluently, but simultaneous interpretation is practically impossible because it demands proficiency, and manners don't go together with inventiveness. I don't know if one language must suffer while the other is developing, but I wouldn't like to falter in both all my life or to have to give up on one to improve the other. I didn't plan to write a story collection, particularly not one that complements paintings and videos. When I realized about ten years ago that I'd been dealing with the same idea for a long time, just in different media, I decided to use all available languages. To yield to them, even if I spoke weirdly because I think that pronunciation is not so important compared to the possibility to become aware of a thought and express it.

Međunarodni dani svesnosti obeležavaju određene događaje ili teme u cilju njihove promocije, buđenja svesti i poziva na akciju. Svaki datum je nekome važan i svaka tema vredna razmišljanja: ugrožene vrste, bolesti, nedovoljno cenjene profesije, prirodne katastrofe, opasne pojave... Ova duga lista dokazuje da obični dani zapravo ne postoje, već samo lična očekivanja.

Ciklus slika i priča *Dragi dnevnice* započet je 2006. godine i do sada broji oko 500 radova. I dalje je u procesu nastajanja, jer svaki dan nosi priču, koja zasluđuje da bude zabeležena.

Podaci o datumima potiču iz sledećih izvora:

<https://www.daysoftheyear.com/>
<https://www.internationaldays.org/>
<https://www.internationaldays.co/>
<https://www.awarenessdays.com/>
<https://happydays365.org/>
<https://www.un.org/>
<https://sr.wikipedia.org/>
<https://www.holidaysmart.com/>
<http://www.autentik.net/>
<https://nationaldaycalendar.com/>
<https://www.goodgoodgood.co/>
<https://www.holidayinsights.com/>

Priče

INSTANT MAJA

Često putujem, autobusima, vozovima, avionima, mini busevima, ne plaćam mito carinicima, u neprijatnim situacijama se nekako snađem, mane im pretvaram u vrline, slikam, volim da pišem, živim u Novom Sadu, volim da čitam i razmišljam o univerzumu, bezrazložni sam patriota, bila sam u Norveškoj, Poljskoj, Rumuniji, Austriji, Crnoj Gori, Nemačkoj i drugim zemljama, imam drugarice Natašu, Mariju, Sisel, volim avione, sujeverna sam, nežnog zdravlja, romantična, volim nakit, da maštam, znam engleski i pomalo nemački, često učestvujem u slikarskim kolonijama, ne pušim, sanjam spektakularne snove, volim letnje pljuske, volim da plivam, volim lepotu, astronomiju, avanture, lakše se posvađam nego što opraštam, ne znam da pevam, ne volim narodnjake, ni buku, bavim se dizajnom, keramikom i video radovima, ne volim da radim pod pritiskom, nedeljom ručam kod roditelja, čitam kad jedem, bojim se ludaka, ne volim šiljate cipele, i štapiće za uši, gadim se kostiju, verujem u reinkarnaciju, volim krimice, da se pravim fina, da me vide, volim crno vino, zeleni čaj i da spavam duže ujutro; ali tako se nikada nikome zapravo nisam predstavila. Možda zato što uživo više volim da ćutim kao zalivena, da sliku o drugima tumačim kroz ono što znam o sebi, a tu sliku da gradim posmatrajući druge.

Možda je ta prva rečenica dovoljna da me upoznaš, dragi Dnevniče, možda o meni i nema važnijih podataka. Znam da žudiš za uzbudljivim događajima, opisima, značajnim otkrićima, velikim mislima i delima, ali tvoji dani spektakularni su samo onoliko koliko i moji, a takvih sve ukupno ima – pet. I uvek su naporni. Ne bi bilo lepo da samo zbog njih zanemarim sve ostale dane, one bez markera, zastavica, spektakla, radnje i prelomnih događaja. Jer, dani su takvi najčešće.

Dobila sam odgovor od jedne minhenske galerije. Dopadaju im se moje slike i žele da mi naprave izložbu već za dva-tri meseca. Galerija je dobra, preuzimaju sve troškove u vezi sa izložbom, osim transporta, naravno. Čim se vratim u Novi Sad počinjem sa pripremama.

26/1/2012/ Svetski dan carine DOBRO DOŠLI

Probudite se polako, imamo još četrnaest kilometara do granice, stižemo za pet-šest minuta. Zaboravila sam šta sam sanjala. Dvoumim se da li da krenem u potragu za snom, da čeprkam po dnevnim informacijama gurnutim pod tepih svesti ili da se predam realnosti. Otvaram oči i pružam noge prema prolazu između sedišta. Mrzovoljno osmatram ljude oko sebe, strogo osuđujem ondulacije gospođa koje ih s radošću nose već decenijama, jer su toliko praktične, ili možda samo zato da ih ne ogovaraju da hoće da se razlikuju. Zašto nas bude tako rano? Obično, tek kad stignu na granicu, upale svetla i kažu: otvorite pasoš na sliku... Ali, nisu još sakupljali mito za carinike. Da ne čekamo. Vozač upravo o tome govori: ko češće putuje zna da treba počastiti na granici tri evra, bez dece.

Ne pada mi na pamet. Davno sam prestala s tim. Jednostavno ne učestvujem, ne nastavljam se, niti se pravdam. Više od te plastične čaše u koju skupljaju novac, ide mi na živce rasprava. Ne dam, to je pljačka, tome treba stati na put. Vi odlučite da li ćete dati ili ne. Ja ništa ne švercujem. Ama, nije zbog šverca, nemojte da nas drže na granici tri sata. Nas su tako jednom sve iz autobusa napolje izveli, svi smo morali da otvaramo kofere. Pa, neka otvaramo, neću da im platim. Jeste, u pravu ste, mi smo tako prošli put platili, a opet nas izveli napolje. Ma, to mora da im je bila kontrola, pa su morali. Ma, kakva kontrola, haj'te molim vas, to je sramota, ko zna ko uzima taj novac. Molim lepo, to je

vaša odluka, nemojte da mislite da ide nama vozačima u džep. Ne, ništa ja nisam rekla...

Čemu to u pola šest ujutro? Ili u bilo koje doba dana. Plastična čaša stigla je do mene. Odmahujem glavom. Gledam planski sađene šumarke. Iz autobusa razmaci između stabala izgledaju kao da neko prstom prelazi preko dirki klavira. Livade između šumica su tihi akordi. Pa, onda opet dođe trrrrrrrrrrrrr – drvored.

Otvorite pasoše na sliku, čujem vozačev glas. Carinik prolazi uskim prolazom između sedišta, očeše me pendrekom, a u povratku liscama. Maja? Ilija? Nenad? Vozač vraća pasoše. Košulja mu se oseća na ustajali znoj. Stajemo pred rampu naše zemlje. Gle, *štau* koliki je, čujem glas. Sa druge strane sa prividnim mirom stoji reka automobila. U njima nervozni vozači psuju sebi u bradu. Trube kao svatovi. Hiljade zvanica. Internacionalni Yilmaz kamioni, Reisen autobusi, Vienna travel, povratnici sa putovanja sa kutijama za prtljag na krovovima, kao kačketima za kola. Sigurno su svi mislili da je sada pravo vreme da dođu na granicu. Razdanjuje se. Umesto meseca bledo plavetnilo cepaju dva neonska slova. W i C. Nezasluženo dominiraju prostorom. Blistaju kraj puta sa naše strane. Kakva je sad to poruka? Dobro došli, olakšajte se?

Naš carinik ulazi u autobus. Očeše me po ramenu pištoljem, ali samo jednom, jer izlazi na zadnja vrata. Prozore autobusa zamaćuju podignuti poklopci bunkera za prtljag. Carinici zagledaju kofere. Vozač nam vraća pasoše i kaže kolegi: može.

Još sto kilometara do kuće. Posmatram drrrrrrrrrvorede u daljini. Nakon svakog zamišljam harmonične akorde njiva. Sviraju neku radosnu melodiju.

28/1/2022/ Svetski dan privatnosti podataka FENG ŠUI ZA ČETIRI PATKE

U jezerima bečkih parkova žive crvenperke, šarani, štuke i dabrovi, a oko njih zečevi, krtice, poljski miševi,

belouške, sive čaplje, labudovi, vrane, golubovi, galebovi... Čak imaju i one lepe feng šui patkice poput moje dve sa noćnog stočića. Plivaju po jezeru u parovima, šarena i smeđa, šarena i smeđa, šarena i smeđa... Kao i moje dve, šarena i – šarena... Pa, ja imam dve drvene patke šareno obojene. Već petnaest godina! Zelena glava, beli okovratnik. A Nataša ima dve smeđe. Zajedno smo ih kupile misleći da su dve različite vrste. Kako smo mogle to da previdimo?! Odavno znam da se mužjaci životinjskih vrsta kindure, da su šareni kao bilbordi ispred krošnji drveća, a da se ženke sivilom skrivaju u žbunju od predatora, štite potomstvo i gledaju svoja posla. A kod mene u stanu: dve šarene patke. Kod Nataše: dve smeđe... Ne žalimo se na ljubavni život, naprotiv, ali može li biti i bolje? Možemo li pružiti, dobiti više? Da li bih mogla biti više ženstvena i pomirljiva, a ona manje? Posmatram mešovite parove patkica. Tela im spokojno klize površinom jezera, u istom ritmu gegaju se po obali. Ja nikada nisam bila tako krotka. Jesam li se rodila takva ili su na mene još u detinjstvu uticali filmovi, muzika, stripovi? Volela sam Korta Maltezea, *romantičnog avanturistu* i Modesti Blejz, nezavisnu seksi feministkinju, jednaku sa muškarcima po pitanju intelekta, talenata i prava glasa. Često i bolju. Da li me je i ona vaspitavala? Da li je dobar posao obavila? Da li je trebalo da nađem neki smerniji uzor? Da bespomoćna čekam da me spasu... Ne dvoumim se dugo. Modesti je barem imala izbor. Za njega se izborila. Tek kada je sama tako odlučila, u poslednjem 10.183. kaišu svojih dnevnih epizoda, postala je pitoma i nežna. Rekla je vernom Viliju: dosta je bilo sa zlikovcima, sa žrtvama, nema više krvi, znoja i suza, malo ćemo se odmoriti, Vili ljubavi, samo ti i ja. Vili je odgovorio: sjajna ideja, princezo.

Šaljem Nataši poruku o svom feng šui otkrovenju. Poručuje da joj se javim čim se vratim da razmenimo patka i patku. Odlazem telefon u tašnu i pitam Đorđa: hoćemo li na burek kod Turaka, ljubavi, a on mi odgovara: sjajna ideja, miko.

2/2/2013/ Moj dan snebivanja
TRINAESTA

Jedan likovni i književni kritičar, urednik izdavačke kuće, želi da objavi knjigu koju sam započela pre pet godina. Snebivam se, smatram da ima i pravih pisaca kojima treba štampati knjige, a on me grdi preko telefona sve dok ne pristanem, samo da se odvojim od slušalice.

6/2/2013/ Moj dan međunarodne umetničke saradnje
TRINAESTA

Sa kolegama iz Austrije ugovaram razmenu naših umetnika sa njihovim. U Beču pogledali nekoliko izložbi. Za ručkom razrađivali detalje projekta.

7/2/2013/ Moj dan keramike
TRINAESTA

Stigla u Bruk na Muri u keramički studio da završim skulpture za svoju samostalnu izložbu u Nemačkoj.

**9/2/2021/ Svetski dan stomatologa
TALAS PLIME**

Vozilo hitne pomoći stoji usred kolovoza i nepomičnih automobila. Ljudi su već formirali punktove za jalova nagađanja, zbunjivanje neproverenim informacijama i sladostrasno zgražavanje. Usporavam hod, i ja sam ljudsko biće. Neće mi niko zameriti za voajerizam nad tuđom nesrećom, svi su zauzeti svojim sopstvenim. Ne vidim ništa od četvrtaste plave torbe. Pomislim da pripada lekarima, ali dok čoveka stavljaju na nosila, vidim da mu je odeća plava kao i ta torba. Na pešačkom ostrvu je zgužvan bicikl. To je kurir, raznosi hranu. Udario ga je automobil. Nije mlad kao većina dostavljača. Sve manje ljudi ide u restorane, na druženje, ne samo zbog zaraze, svi vole da budu posluženi, da jedu nešto lepo dok gledaju film iz kreveta. Jedan čovek uzbuđeno

saopštava ostalima: dobro je, živ je, mrda rukama, eno nešto im objašnjava. I ostali to potvrđuju. Povređeni još uvek ima masku na licu, zar je vozio s njom. Bolničari ga stavljaju na nosila sa mehanizmom koji ležaj podiže na noge sa točkicama, a onda pacijenta nehotice dobro drmnu udarivši u bankinu. Moglo se od preko puta videti da je amortizacija točkova nikakva. Dobro je, živ je, ponovim u sebi i krećem ka prodavnici pitajući se zašto je morao u tim godinama da radi takav posao.

Iza limunova, kroz izlog supermarketeta, vidim kasirku kako na ulici jednoj ženi iz ruku čupa torbu. Vrišti i ne pušta kaiš, dok žena plače i želi da pobegne. Komšinica, vrata do naših, ide ka krompirima i u prolazu odmahuje glavom, kaže da je ta žena nešto ukrala. Poželim da platim to što je uzela da joj skinem divlju kasirku i neprijatnost s vrata, ali nemam snage da se mešam. Umorna sam od isterivanja pravdi. Za koga li se kasirka tako bori, pitam se dok prilazim limunovima, kao da brani život sopstvene dece. Bori li se i ona druga? Koga se boje? Žene se sklanjaju sa izloga niže niz ulicu, gde se okupljaju novi oblačići uličnih voajera. Nestaju sa staklene pozornice i ja sa stidom i olakšanjem počinjem da ih zaboravljam.

Sa dve pune kese prolazim pored zubarske ordinacije. Reklama pokriva prozore u nivou ulice. Zubi, zaleđeni osmesi zategnuti za fotografisanje. Skoro kao anti-reklama, deluju zastrašujuće. Svetla u ordinaciji su upaljena, pa providna slika sa prozora otkriva izgled prostorije. Zavirujem znatiželjno. Kroz raster lažnog osmeha vidi se zubarska stolica okrenuta ka ulici, u njoj devojka, u njenim ustima zubarski prsti i instrumenti, na njenom licu grimasa bola. Zgrozim se nad nedostatkom zubareve empatije. Od pacijenta pravi živog manekena da mu reklamira posao. Da li bi me pogrešno shvatili da uđem u ordinaciju i ispričam im o svojim utiscima? Da li bi trebalo da ih saopštim ljutito ili asertivno? Da li bi me poslušali?

Za nepunih pola sata toliko ružnih slika. Nadiru kao talas plime. Da li je stvarno voda toliko narasla da više nema sigurne obale? Možda je samo trenutna

Telekom Srbija

März

9. Woche

2

Detalj slike:

2/3/ Svetski dan mentalnog zdravlja tinejdžera
2017/ Moj dan sećanja na fiksne telefone, 24 x 30 cm

0041799
MAJA E
TURGE
NOVI S
2110
Re

ovoljniji prepaid!

najveće prepaid porodice... kupi nits prepaid karticu i r
000 dinara za pozive u nits mreži SMS... i ne
eci po 1.000 dinara da kreiraš prepaid...

Vasi
smile

000
nits

u do 31. marta, pozov
ionusa: na *100# o
ka i suruješ Intern

gim poelc

konstelacija planeta na nebu loša, eto danas, u pola četiri. Gladna sam i sve bliža ostrvu, tamo visoko, na osmom spratu.

**12/2/2015/ Darwinov dan
CRNA OVCA**

Raskrsnica. Crveno je za pešake, stajem. Crveno je i za vozače. I oni stoje. To je onaj trenutak kada se nemo gledamo očekujući da startni sudija mahne zastavicom i pitamo se kome će prvom, njima ili nama? Pogledi nam se ukrštaju, međusobno se procenjujemo, škiljimo kroz trepavice. Pred semaforom stoji kombi sa natpisom *Autolimar – lakirer Baštovanović!* Kakav genetski zaokret u porodici baštovana. Crna ovca. Kako li im se to dogodilo? Da li je tradicija prekinuta naglo ovim sinom ili im je jednostavno u genima česta promena profesije? Slave li dane kada su doneli odluke da raskrste sa porodičnom tradicijom? Pitam se šta li je bio Baštovanovićev praded, trgovac, opančar ili ratar, i ko će biti Autolimarićevo praunuče. Možda glumac? Ili političar? Kao da sam ja bolja. Svoju nepredvidivu genetsku formulu sakrivam iza rodne grude nekog davnog pretka, a trebalo bi da se prezivam Piščević od oca Ratarevića i majke Kovačević-Šnajder. Čudesna evolucija.

Odmeravanje snaga na raskrsnici ne traje dugo. Porodični buntovnik dobija zeleno i kreće prvi. Logično.

**19/2/2021/ Svetski dan potezanja konopca
DISKO NATEZANJE**

Kuvam ručak i slušam hitove sedamdesetih. Zapeva *Aba*, zaigram. Moj pas misli da ga pozivam na igru, pa donosi svoju igračku od užadi. Prihvatam izazov. Potezanje konopca *sleš* ples u dvoje. Čudno, ali nije loše.

20/2/2013/ Moj dan dogovora
TRINAESTA

Posetila sam našeg konzula u Minhenu. Dogovarali se o razmeni naših i nemačkih umetnika zakazanoj za maj. Našla se sa galeristima da ugovorimo datum i detalje u vezi sa mojom izložbom.

**21/2/2016/ Svetski dan maternjeg jezika
HEJ, SLOVENI!**

Nagovaraju me da zapevam i ja. Dvoje Poljaka, dvoje Slovaka i jedan Nemač. Niste svesni šta tražite od mene, kažem im, ja ne znam da pevam. Znaš, znaš, samo nećeš, nemoj se stideti, lepo pevaš, sigurni smo. Umetnici su, mislim se, njima je lako da me izmaštaju. Istrajavam, misleći kako da im udovoljim, a da ih ne povredim svojim pevanjem.

Sa terase poljskog hotela gledamo u Slovačku preko reke. Braća Sloveni, pa čak i German do tada su divno pevali svoje izvorne narodne pesme. Ne želim da im kvarim prosek i obrukam svoju malenu državu. Uporni su i oni, ali i ja. Pitaju me kakva nam je himna, ne bi li me ipak isprovocirali na pesmu. Kažem da ne znam. Čude se. Objašnjavam da znam samo onu koju sam učila u školi. Ostale nisam imala želju da pamtim. Stalno strepim da će da smisle neku drugu čim naučim važeću. Ne shvataju, ali ne osuđuju. Pitaju kakva je onda ta himna koju sam naučila kao dete. Kažem da je melodija ista kao poljske himne, samo malo sporija. Poljakinja se tome čudi, ali Poljak zna. Stariji je od nje. Slovak ne zna, ali Slovakinja kaže: znam, reči su jedne slovačke pesme. Slovaci sebe nazivaju Slovenima. Razumeju i Poljake i mene. Ali, Poljaci i ja se ne razumemo. Previše slova ž kod njih i slova č kod mene. Nemač nikoga ne razume. Povremeno traži od Slovakinja ili od mene da mu prevodimo, a onda odustane.

Zarad naših bratskih naroda pristajem da odrecitujem himnu Jugoslavije. Poljaci i Slovaci rado prihvataju pesmu čim sam počela da repujem stihove. Znaju i melodiju i reči. Nekoliko strofa srećni smo što najzad imamo zajedničku pesmu koju svi dobro znamo, a onda severni Sloveni započinju svađu oko toga čija je pesma: jer jedni polažu pravo na muziku, a drugi na tekst. Čutim, više ne prisvajam ništa, pa ni himnu koja, čini se, ni nekad davno nije bila moja. Zamolim Nemca da sad on otpeva neku svoju.

**22/2/2017/ Svetski dan razmišljanja
PTICE IZ GLAVE**

Taksi usporava. Taksimetar monotono otkucava vreme. Stojimo pred semaforom. Posmatram kola ispred nas. Vozač prolazi prstima kroz kosu, hoće da razbistri um. Na njegovom zadnjem prozoru ogledaju se oblaci. Vetar im menja oblike. Tak-tak-tak. Preko neba preleću dve ptice. Vidim im odraz na staklu. U istom trenutku čovek u automobilu ponovo rastresa kosu. Iz taksija izgleda kao da su mu ptice izletele iz glave. Tak-tak-tak. Ako su to bile njegove misli, kome su prhnule?

**29/2/2001/ Svetski dan neženja
AKROBACIJE U VENČANICI**

Izlazim iz kasarne na svež vazduh. Obučena sam u venčanicu. Uzlećem, kao i obično, koračajući kroz vazduh i letuckam po dvorištu. Nebo je puno oblaka, a jedan mali je tik iznad zgrade. Prolećem kroz njega i igram se. Letim u krug, okrećem se, pikiram, uzlećem kao ptica, kao da sam i ja oblačić u toj beloj haljini. Ruke sam raširila, a pravac menjam kao da plivam. U neko doba zovu me da se vratim. Nevoljno slećem. Vraćam se, na svadbu valjda.

15/3/2013/ Moj dan šverca
TRINAESTA

Štefan je spakovao moje slike u gepek. Vozi ih za Nemačku. Boji se carine i manjih slika koje švercujem među većim formatima, pa sam pošla sa njim do Segedina. Rekao mi je da sam kriminalac i bio napet kao struna sve dok nismo prešli granice. Pre nego što će se u Segedinu parkirati na autobuskoj stanici gde sam hvatala autobus za Novi Sad, počeli su da se čuju čudni zvuci u kolima. Već u Austriji majstor mu je uzeo petsto evra i kola na nekoliko dana.

20/3/2013/ Moj dan teških pitanja
TRINAESTA

Moj budući izdavač se interesuje kako napreduje knjiga. Pravdam se obavezama na poslu, putovanjima, izložbama, ali obećavam da će biti gotova do kraja juna. Želim da opišem Nemačku, mali sukob sa koleginicom, veliki sukob država, nevine koji ne praštaju i zato postaju zlikovci. Pitam se kako izbeći besu nezadovoljnih sobom. Kako sačuvati mir.

**21/3/2014/ Svetski dan poezije
DISKO KUGLA**

Kvadratna ogledalca usmeravaju krugove svetla reflektora u svim pravcima. Disko kugla šara polumrak prašnjavog lokala za umetnike. Jedan krug je na licu moje drugarice. Dugo joj miruje na čelu, tačno na sredini među očima, kao beleg koji žene u Indiji nose kada se udaju. Ali to je iluzija. Marija se razvela pre nekoliko godina baš na današnji dan i kaže da neće više da se udaje. Tu odluku upravo slavimo. Krug se pomera ka njenom oku. Očekujem da pokrije zenicu. Svetlo joj smeta, stalno pomera glavu. Šljokica je poljubi. Sija na njenim usnama dok govori reči koje ne čujem.

Pogledam u svoje noge. Na crnim čarapama sjaji se nestašni kružić. Tačno na mom kolenu. Kao da neki nepostojeći majstor svetla flertuje sa mnom. Podižem pogled. Momak za šankom razgovara sa devojkom.

Detalj slike:

5/10/ Svetski dan učitelja / Džeјms Bonda

2015/ Moj dan Jehovinih svedoka, 24 x 30 cm

ВЛАДА СВЕТОМ?
КО ЗНАСТА

1.0

КАКО ПИСАНО
У ПИСМАМА
СВЕТОГА
ДЖЕЈМСА БОНДА

Дн
да
вде
анал
у уоб
силь
е (По

инад
то п
н

October

5

Na obrazu mu je čedni krug svetla. Njen poljubac. Muškarac do njega ima isti *beleg* tačno na sredini donjeg dela leđa. Odvraćam pogled. Žena za susednim stolom nosi jedan na ramenu. Tetovaža. A mladić do nje kružić na struku. Mesto gde ga treba uštinuti da poskoči. Ju!

Marija za to vreme govori. O svom kolegi pesniku. Talentovanom, ali ogorčenom na čitav svet, jer ne može, ne daju mu, nije fer... Poznajem ga, znam da mu je svet zapravo potreban samo kao sparing partner. Prosto je kao disko-kugla porazbijanih ogledalaca: teško reflektuje svetlo.

Pitam Mariju da li želi još jedno vino. Okreće se ka konobaru i pokazuje mu podignutu čašu. Sjajni kružić sa njenog lica sklizne tačno u dno čaše.

22/3/2005/ Svetski dan vode BOSA KROZ VODU

Barice se spajaju u potočić, a u daljini narastaju u rečicu. Sa nekim nepoznatim ljudima treba da pređem vodu da bih stigla do kuće sa druge strane. Shvatam da sam bosa. Kako sam mogla da zaboravim da se obujem? Ali, voda je prijatna. Nastavljam da koračam. Šljapkam sa zadovoljstvom. Drugi mi čak i zavide.

29/3/2012/ Svetski dan klavira HIMNA SVETOJ ANI

U rumunskom zamku iz trinaestog veka okupila se grupa uvažanih građana i gostiju iz daleka. Lokalni kulturni centar priređuje koncert studenata muzičke škole. U proteklim vekovima sigurno su se ovde održavali balovi, a pre njih možda zabave za vitezove, za gospodare pune buva, za najobičnije pijanke. Sviralo se u čudne instrumente, a muzičari su plaćani večerom negde u uglu kuhinje. Danas je u sali mermer, vitraži na prozorima, biljni motivi rukom islikani na tavanici. Ispred jednog od tri kamina stoji klavir.

Nemam program, ne znam šta će da sviraju, a pijanistkinju ne razumem, priča na rumunskom i malo je nervozna. Mi iz likovne kolonije smo podrška kolegama umetnicima. Organizator šapatom otkriva da su izvođači srednjoškolci, ovo je njihov završni ispit, a glasna žena za klavirom im je profesorka. Kraj nje staje momak u odelu koje mu je preveliko. Peva. Ne zna šta da radi sa rukama. I meni je neprijatno, strepim da ne pogreši, zamišljam šta bih da sam na njegovom mestu. Stavila ruke u džepove? Ne ide to uz klavir. Da li bih rukama *objašnjavala* tekst pesme? Ku-ća, dalekooo, sr-ce... Možda bi meni bilo zabavno, ali se ne bi se dopalo profesorki koja neobično snažno udara dirke. Vilica joj je u grču, ali se osmehuje. Ne brinem više za mladog tenora.

Kakvi su naslednici i osvajači ovog zamka bili prema svojim ženama? Da li je grubost bila deo tradicije, pa su čak i nežni, zaljubljeni partneri, morali da lupaju šakama da se zna ko je gazda, da ga slušaju i svi drugi? Ili su žene znale da se od šaka čuvaju prenemaganjem i laganjem? Drveno stepenište okupano je popodnevnim suncem. Zamišljam devojčurka bujne kose, kako sa strahom i nadom u očima silazi tim stepeništem, a njen budući muž sedi na mestu gde su sada naše stolice i gosti se sa rođacima i pratnjom, namiguje im na mladu držeci masno komade u rukama. Ali, možda je mladoženja bio mlad, pitom i lep. Zgodan. Baš kao i mladi oboista koji sada svira. Ima belu košulju. Na leđima mu se izvukla iz pantalona. Tek toliko da kroz nju probija zrak sunca. Svaki put kad udahne vazduh, košulja se zategne i lako dotakne leđa koja na trenutak pomrače mali osvetljeni deo košulje. A onda, dok dahom puni melodiju, telo se grči i ponovo kroz tkaninu probije svetlost. Prati ga mlada pijanistkinja. Lepa je kao princeza na stepeništu. Duga kosa preliva joj se preko ramena. Klavir zvuči nežno. Savršeno dopunjuje obou. Grli je kao košulja oboistu. On uživa. Da li su par?

Neurotična profesorka klavira vraća se da koncertu zada završni udarac. Takve su sigurno bivale i ostarele majke namrgođenih vlastelina, lažno vesele, umorne, stalno na oprezu. Poziva sve đake na binu. Oni

su zbunjeni, zgleđaju se, ali prilaze. Klavirska majka udara iz sve snage po instrumentu i pokazuje publici besni osmeh. Āaci zajedno pevaju. I publika se polako diže na noge i peva. Pitam domaćine da li je to državna himna, da ustanemo i mi gosti? To je himna svetoj Ani, kaže organizator, neko od važnih zvanica zove se Ana, a danas joj je rođendan, pa je ovo neplanirana čestitka. Svi pevaju u raštimovanoj kakofoniji koju uspeva da nadjača klavir.

Himna se završila, Āaci sa olakšanjem prilaze rodbini i prijateljima, a moje kolege i ja odlazimo nazad u hotel, u kuhinju gde ćemo za svoje slike dobiti zasluženju večeru.

12/4/2021/ Svetski dan dece ulice TRI PARA PATIKA I DRUGA OBUĆA

Kiša. Maloletnik se vraća sa treninga. Sve je skupo na njemu, torba sa opremom, majica, šorts. Posvećen je sportu, misli da je dobar. Ulazi u ulogu uspešnog sportiste. Na nogama mu blješte patike, nove i glomazne, kao dve bele jahte sa lampionima. Preseca mi put zdesna nalevo.

Na semaforu čekam zelenog Āičicu da načini raskorak. Āičica ispred mene ima tesne pantalone i upasanu košulju. Na ramenu mu je torba za laptop. Ne mogu da ocenim da li je njegov stil nedostatak novca ili ukusa. Deluje odgovorno, kao da potiskuje svoje da zadovolji potrebe nadređenih. Kako bude napredovao, neko će mu već te mokasine zameniti sa nekim srećnijim cipelama.

Žena u zelenim gumenim Āizmama dolazi mi u susret. Vodi psa i ne primećuje me. Gleda u moje crvene gumene Āizme. Nezadovoljna je svojim.

Tata ispred mene vodi malu princezu za ruku. Ona ima novu haljinu i duboke ružičaste cipele, pažljivo zaobilaze bare. Ni ona ne želi da se pokvasi.

Sunce. Ulicu prelazi mladić. Nije nikad seksualno opštio. Mlad je, nizak rastom, sa retkom bradicom. Stidi se tuđih pogleda i ne pomera kukove kad hoda. Kao mali robot. Put mu presecaju dve tinejđerke, najbolje drugarice. On propušta njih, a ja njega. Hodam

desetak metara iza maloletnica. Koraćaju u istom ritmu, cupkaju i poskakuju. Obe imaju kratke suknje sa cvetnim dezenom. Na nogama patike, a na leđima malene crne rančeve sa šljokicama i zećijim ušima. Kose su im puštene. Desna devojka ima karnerić na rubu suknjice, a leva nema. Desna ima skupe patike sa čistim đonom, leva ima prljave starke. Desni ranac je očuvan i sjajan, levom je otpalo jedno uvo i nekoliko šljokica. Desna devojka često podiže ruke uvis da bolje uživa u melodiji sa telefona. Leva je oponaša. Roditelji desne devojke su imućni, ne zanima je škola, voli novac. Uzori su joj influenseri. Levoj devojci uzor je njena drugarica. Površna je i povodljiva. Roditelji je često kritikuju, nema samopouzdanja, mišljenje drugih stavlja ispred svog. Sutra će možda već biti gotska kraljica ili bankarska službenica.

Vraćaju se u devet sati ujutro sa žurke. Još su u štimungu od prethodne noć. Samouverena desna cura ponovo iz ramena podiže ruku, poput periskopa ili slonove surle, pogađa je tekst pesme. I levu pogađa. Ne mogu više da ih gledam, zamara me kovitlac tinejđerske energije, kao da su meni Āitavu noć pijani momci na uvo trabunjali koješta. Drugarice skreću nalevo, ja idem desno, izlaze iz mog vidnog polja. Ulica ponovo postaje pitoma. Odahnem.

14/4/2015/ Svetski dan poštovanja slepih miševa BETMENOVA DEVOJKA

Hodam kroz široke osvetljene hodnike neke raskošne kuće. Na zidovima su ogledala u zlatnim ramovima od poda do plafona. U jednom od njih vidim da sam od glave do pete obučena u crni triko, kao žena-mačka. Hm, nije loše. U ruci imam violinu. Nikada pre nisam dotakla violinu. Podražavam radnje violinista i stavljam instrument uz vrat, podižem gudalo. Ako povučem njime preko žica hoće li se Āuti škripa ili ton? Povlačim gudalom nadole i Āuje se slab, nesiguran ton. Nema škrife. Pokušam još jednom nagore i Āuje se druga nota, skladna sa prethodnom. Mogle bi

biti početak neke melodije, ohrabrena, nastavljam. Možda je moguće zasvirati bez znanja, samo iz srca... Razaznajem melodiju. Nisam sigurna da li to violina diktira note ili se sećam nečega iz prethodnog života. Prilagođavam se zvucima i pevam. Violina sad sluša mene i prati moju melodiju, a ja sviram sve sigurnije i uspevam da ponovim i one stvari koje sam prvi put odsvirala slučajno. Zajedno sa muzikom nastaju i reči.

Pevam o svom drugu Betmenu i njegovoj novoj devojci. Shvatam da sam u njegovoj kući. Bila je tu nedavno žurka. Na divanima sa pozlaćenim nogama leže nekoliko Betmen maski. Svi vole da se obuku u crno i budu heroji sa neobičnim moćima. I žene-mačke i muškarci-miševi.

Superherojeva devojka me prekida: krivo ti je gudalo. Nema veze, kažem opušteno. Spremam se da nastavim, a ona me prekori: ne držiš dobro violinu. Iznevirem se: evo ti je onda, pa je drži kako treba. Betmen reče: ej, pa gde ćeš, pusti to, nema veze... Rekoh na vratima: ja ovo radim samo zbog zabave. I pođoh ulicom u crnom trikou, u aoristu i vijoreći dugim kardiganom oko nogu.

23/4/2011/ Svetski dan knjige i autorskih prava VOZ U PIRINEJIMA

Justejn Gorder opisuje nastanak svesti u svemiru. Raspravlja se sam sa sobom. Malo kroz monolog svog suvoparnog, naučno potkovanog junaka, malo kroz eho razgovora sa junakinjom knjige. Ona je ezoterična i lagana, junakova ljubav iz mladosti. Neprežaljena. Ali kroz njega, Gorder govori već nekoliko stranica, dok ga transportuje vozom i razmišlja o smislu postojanja.

I ja sam u vozu. Čitam o naučnim objašnjenjima i postavkama sveta na sedištu okrenutom suprotno od pravca kretanja. Gorder govori kako voli da se vozi u pravcu u kojem se i voz kreće. Volim i ja, Justejne, ali nema slobodnog mesta. Ima samo jedno pored onog nezgodnog čoveka što se upravo na nekoliko jezika posvađao sa konduktrom. Kaže da nije znao da ne

može i danas da koristi kartu kupljenu juče. Iako to na karti lepo piše. Konduktar je rekao da će da ga izbace na sledećoj stanici. Gorder opisuje stanicu. I naš voz je na stanici. On je u Norveškoj, u Nesbijenu, ja u Austriji, u Viner Nojštadu. *Između Nesbijena i Gula je šuma.* Gordera zatim očekuju divne norveške šume, a mene između Viner Nojštada i Murcušlaga – austrijske! Sa obe strane, kaže. Tačno. I kod mene je tako. Priča da je svemir nastao slučajno, kao i naši životi i svest. A ja mislim da smo nastali s namerom. Baš zato što nije slučajno što su prizori oko mene isti kao i oni o kojima čitam. Mislim da je čitav svemir organizam tačno proračunatih i domišljenih međudnosa i svrsishodan. Mi smo njegovi molekuli. Ili ultra-mini-mikroni. Imamo utisak da se krećemo previše sporo od jednog svog plana do drugog, ali sigurna sam da to misle i frenetični elektroni, dok žive svoje svakodnevne živote. Idu na posao, žene se, ručaju... Koliko god od najsitnijih čestica mogu da postoje još manje, toliko i svemir može svoje veličine da uvećava. Elektroni čine atome, hemijski elementi molekule, ovi nas, mi svemir, svemir pračestice.

Zastanem shvativši da već dva pasusa pratim tok svojih misli umesto piščevih. Posle svake njegove misli, moj um odluta za nekom replikom. Zatim se s tog puta umoran vrati, pročita sledeću misao, koja mu kupi novu voznu kartu... Tako ponekad izgubim volju za čitanjem, jer digresije traju dugo. Međutim, dobijem volju da njihov putopis zapišem. Ako je tako i sa ostalima, onda je svaka nema biblioteka u stvari jedna velika pričaonica, kažem gluvom Gorderu i vratim se okom dva pasusa naviše. On mi iskreno priznaje da čak ni ne razmišlja kao njegov suvoparni lik i suprotstavlja mu se kroz intuitivnu ženu. Gorder najzad pušta sebi na volju i progovara kroz svoj drugi lik. Tako je, pusti sad malo nju, kažem mu kroz sinhronizovanu svemirsku crvotočinu, koja se nakratko otvorila, protežući se od voza u Austriji sve do kompjutera u Norveškoj i nekih desetak godina ulevo. Pusti da ona priča, sigurna sam da ćemo se nas dve bolje razumeti.

24/4/2013/ Moj dan otvaranja izložbe
TRINAESTA

Na izložbi u Minhenu bilo je začuđujuće puno posetilaca. Grofica fon Hojos je veoma lepo govorila na otvaranju, barem ono što sam razumela, novinari me slikali i intervjuisali, prodala dve slike, društvo iz konzulata stiglo sa malim zakašnjenjem, taman na aplauz. Štefana je nervirala uloga pomoćnog momka: vozača, nosača slika, fotografa...

Prema Suncu je krenula kometa koja se viđa samo jednom u životu. Upravo je presekla putanju Jupitera.

24–30/4/2022/ Svetska nedelja imunizacije SMISAO ČAJA

Na putu do Kafe hausa, iz tramvaja ugledam manji pano u podnožju bandere kraj puta. Helen Frankentaler negde ima izložbu. Gde, gde, poviče unutrašnja Maja, spremna da skoči na vozačevo mesto i povuče kočnicu, makar se svi putnici pod inercijom skotrljali ravno u šoferšajbnu. *Šofer šajbn. Vozačev disk, nemački izraz odomaćen u našem jeziku, kao jedna od mnogih nevidljivih spona među ljudima.* Uzdahem se u preciznost sistema obaveštavanja bečkih institucija kulture i očekujem da ću ubrzo ponovo videti neki veći plakat za izložbu da ga proučim. To bi zaista bio neplaniran poklon, videti njene radove uživo, složim se sa ushićenom Majom.

U Kafe hausu ponekad posluže čajevе sa onim značajnim porukama zakaćenim za kesice. Pročitam rečenicu punu mudrosti, o suštini postojanja, ljubavi, duševnom miru, pažnji i nasmejem se samouvereno kao da me je upravo na ulici presreo juror divi beskućnik i proniknuo mi u dušu jednim jedinim pogledom, a ja se napravila kao da ništa nije pogodio. Zar se tako važne stvari smeju prodavati sa kesicama čaja, tako divno dizajniranim, u tolikom tiražu, za takvu zaradu? Smeju li se prećutati? Da li smo ih ikada drugome saopštili? U kakvom to razgovoru? Zapravo, jedva čekam da vidim šta ću sa sledećim čajem izvući, kao da otvaram kolačić

sreće ili čekam presudu. Brižljivo ih sakupljam i slažem u novčanik: ljubav je ono što si Ti; lepota Tvoje duše sve prevazilazi – ona je beskrajna; možemo početi sve ispočetka u bilo kom trenutku.

Uz obalu reke konobari iznose stolove u baštu, počinje da radi *Virc Haus, gostionica. Skraćenica Virc-hus, posredstvom usmenog, a možda i pripitog mumljanja, vremenom evoluiru u srpski bircuz.* Tražim na internetu informacije o Heleninoj izložbi. Ukucavam helen frankentaler beč, izlazi Kunsthale Krems. Šaljem PR-u zahtev za akreditaciju, odgovara potvrdno istog dana.

Na spratu Kunsthale Vin su *Prkosne muze*, feministički video-kolektivi prošlog veka. Počeci videa, istorija filma, zanimljive teme razgovora žena koje se poveravaju drugim ženama. Stajem pred različite ekrane, mutne crno-bele snimke i slušam ispovesti vršnjakinja moje mame, tada mladih žena. Pričaju o svakodnevnim problemima, o neprirodnom položaju tela koji žena treba zauzme kada se porađa, jer tako odgovara doktoru. Mnoge bi žene i danas mogle da ponove iste priče.

U obližnjoj knjižari prebiram po naslovima, stajem pred zid savremenog slikarstva da potražim Helenin katalog, knjigu, bilo šta, a ono sve muške kolege, legende. Nema čak ni Fride s brkovima. Kupujem knjigu *Umetnici o umetnosti.* Otvaram je nasumice. Ne težim za tim da budem jedinstven, ni originalan, želim da budem istinit, kaže Nastio Moskito, umetnik iz Angole.

Oduševljena sam izborom, koncepcijom, tekstovima, citatima, štampom, dizajnom, mogućnošću da čujem šta likovni umetnici govore rečima. Imam novu omiljenu knjigu, imam novu omiljenu knjigu, ponavljam, veselo poskakujući u sebi i zamišljam kako je nosim svuda sa sobom i čitam onda kad drugi uključuju telefone i nasedaju bajtklikovima, dok čekam zeleno svetlo na semaforu, kad su reklame na TV-u, kad smirujem živce, pravim se da nisam tu, kad se pitam misli li ko na mene...

Detalj slike:

27/10/ Svetski dan audiovizuelne baštine

2011/ Moj dan Gliptoteke u Minhenu, 24 x 30 cm

Biram vežbe za trbušnjake i jogu za mršavljenje za novih aplikacija na svom telefonu. Raspitujem se za voz za Krems, pravim putanje preko Gugl mapa, koji kaže da do tamo nema autobusa, ali da ću peške stići za petnaest sati.

Kupila sam kod Turaka tikvice, mirođiju i peršun. Wolfgang dolazi na ručak, Đorđe kuva. *Šporet. Špar herd. Špor-erd. Štedljiva pećnica. U Austriji, to je ona peć na drva što ne troši struju, ali kod nas je šporet taj koji troši struju, a štedi je – smederevac.*

Wolfgang vozi kroz centar Beča. On i Đorđe pričaju na nemačkom, povremeno ih razumem, pominju oraniju. Izgaram od želje da saznam po čemu je naša oranija dobila ime. Prolazimo kolima pored ovalne zgrade iz doba secesije na obali reke. U njoj se nalazi opservatorija, restoran, bioskop... Na fasadi piše: *Urania*. Shvatam da sam i ja podlegla efektu gluvih telefona, Urania – muza astronomije i oranija nisu u rodu.

Čitam svoju novu omiljenu knjigu gotovo čitav sat. Gerhard Rihter sedi preko puta mene i gleda kroz prozor voza za Krems: svi počnu tako što vide nekoliko umetničkih dela i požele da urade nešto slično, kratko mi se obrati i ponovo zagleda u austrijska polja. Zanimljivo, potvrdim koleginino mišljenje, deo moje slagalice ste verovatno i ti i Helen.

Dočekuje me muški, drsko, u zaprljanom odelu. Boje su prljave, zemljane, kompozicije prkose esteticu lepog. Osećam njenu maštu, ambiciju, ali ne i radost. Nigde ne vidim ni trunku humora, brinem se da nije depresivna. Slikarstvo obojenog polja donosi joj prepoznatljivost, ali osećam uticaj savremenika. Sigurno ti nije bilo lako s onolikom konkurencijom, podiđem joj da je oraspoložim, dok me čuvarica muzeja opominje da ranac ne nosim na leđima... Čekam sve do osamdesetih dok Helen pred mene najzad ne iznese srebrni poslužavnik, čaj i kolače. Izvinjava se što sam čekala i kaže: ono što me brine kada radim nije da li je slika pejzaž ili pastoralna, i da li će neko videti zalazak sunca u njoj; ono što me zanima je – da li sam napravila

lepu sliku. Raduje me da joj lepota više ne smeta, da uživa u radu. U to Hokusai iz Knjige otpije gutljaj čaja i kaže: kada budem imao sto godina, postići ću uzvišenost u svojoj umetnosti. Vрати šoljicu na Helenin poslužavnik i nastavi da razgleda njene slike, sve dok ne napuni osamdeset i devet godina i ne ode u savršeni pejzaž. Helen je napunila osamdeset i tri, pridružila mu se i ostavila me da sama uživam u njenom ateljeu. Možda su i njih dvoje, poput Tolkinovog Mazala, tek sada zadovoljni svojim slikama.

Helen radi na podu, na papiru, na platnu u rolni, nosi kecelju na štrafte, sve kao ja, pomislim dok gledam dokumentarne fotografije na zidu, široka četka – kratka drška, pravi rukama barijere kad pokriva delove slike, penje se na stolicu. Pije kafu i puši, sedi u kafani s kolegama, kao ja nekad. Tanki mesec, pejzaž, lazuri, tufnice sunca i jagodica, a na jednom platnu čak ima i kolaž. Sve isto! Jedino ne razumem tanke duge horizontalne linije guste boje. Insistira na njima iz slike u sliku, kao da želi namerno da smeta kompoziciji, da nešto podvuče, zacrta. Možda želi da mi kaže: ja nisam ti, samo sam svoja, ti budi ti. Sa sivog zida u poslednjoj prostoriji muzeja dovikuje mi: nema pravila u tome kako je umetnost rođena, kako se iskoraci događaju, idi protiv pravila, ignoriši pravila, inventivnost zato postoji. Fotografišem citate da ih zapamtim.

U kafeu kraj muzeja skidam masku i nekritički se zagledam kroz prozor. *Fenster. Kibic fenster. Prozor za posmatranje.* Zaslužila sam malo vizuelne tišine, čaj i toplu štrudlu s jabukama i šlagom. Posmatram prolaznike i grejem prste vrućom šoljom čaja. Kafić miriši na anis, komorač i slatki koren. Na drugom kraju konca zakačena je nova poruka. Iz šolje sa čajem iskače jurodivi, škilji jednim okom u mene i govori: energetsko polje puno ljubavi, smisao je Tvog postojanja. Nasmiejem se, pa pogledom odlutam kroz izlog. Zamišljam oko svakog prolaznika sferu energije ispunjenu ljubavlju i pitam se znaju li da je to svrha njihovog postojanja.

7/5/2013/ Moj dan borbe protiv samovolje
TRINAESTA

Nepoznati ljudi premeravaju galeriju koju uređujem, kažu da im je u njoj obećana izložba ekoloških i kozmetičkih proizvoda. Ugovorili su je sa Nezvaničnom zamenicom direktora. Nije me pitala da li ima slobodnog termina, da li se materijal uklapa u izlagačku koncepciju. Nije me ni obavestila o tome. Izbija cirkus, direktor se ljuti na nju, a ona na mene.

8–9/5/2018/ Svetski dani sećanja na žrtve u Drugom svetskom ratu IZVAJANI CRTEŽ

Na keju sam, na Dunavu, preko puta Petrovaradinske tvrđave, blizu spomenika žrtvama racije, kraj visoke, skoro linearne izvajane tanane Porodice. Gledam u prazan prostor pred sobom i crtam u vazduhu. Ne znam da li crtam ugljenom ili nekom bojom. Shvatam da je zaista moguće crtati u tri dimenzije i ostaviti trag u vazduhu. Oduševljena sam, jer sam do sada o tome samo sanjala. I crtam, kao da vajah olovkom.

12/5/2009/ Svetski dan medicinskih sestara BOLNIČKA HIJERARHIJA

Ne želim da sednem. U čekaonici je samo šest stolica, a pacijenata je tri puta više. Ima ih starijih i iscrpljenijih od mene. Osećam da bih im pripala, samo ako bih se nemoćno spustila na neko od sedišta. Uvek me je strah ovog mesta. Posmatram snuždena i zabrinuta lica. Nad sva se spustio oblak, zelen poput bolničkih zidova.

U bolnicama je jasno uspostavljena hijerarhija. Pacijenti i njihovi bližnji se na hodnicima ulagaju belim klompama bilo kog ranga. Srazmerno težini bolesti, smeju se njihovim šalama glasnije ili tiše. Ljudi u belim mantilima hodaju opušteno, kao da su šticecnici nekog moćnog despota. Poneki i ne izgleda tako dobro, ali toga nije još svestan.

Uz kolena belih mantila veselo se njišu šarene kese. U njima su pokloni koji ne znače zahvalnost, već nadu da će ovo biti dan kada će dobiti otpusnu listu od bolesti. Nestaju niz hodnik. Čujem svoje ime preko razglasa. Otvaram vrata sa neveselim osmehom i iz torbe vadim šarenu kesu.

13/5/2013/ Moj dan iznude novca
TRINAESTA

Poslednji je dan da izvršim pritisak na Nezvaničnu zamenicu direktora da ona izvrši pritisak na nekog ko će to isto uraditi nekome i taj neko još nekome, kako bi neko na kraju dugog ispritskanog lanca uplatio novac našim učesnicima umetničke razmene sa Nemačkom. Zatičem je u spontanom razgovoru sa Novom kolegicom. Začutale su kad sam im prišla.

17/5/2013/ Moj dan obaveštenja
TRINAESTA

Obaveštavaju me da mi krajem godine ističe ugovor za zakup ateljea i da su uslovi za produženje nepovoljni.

19/5/2010/ Svetski dan povrtnjaka BAŠTENSKI RADIO-PROGRAM

Mlaz vode iz gumenog creva odbija se o zemljane čupove i saksije u zadnjem delu bašte. Tu komšija gaji ruzmarin i nekoliko slučajnih zasada, malo mahovine, izdanak šljive i sitno poljsko cveće. Dobro je natopio kesten, brezu, žute i crvene ruže, javor, lale, neven, mak, jorgovan, jagode i šafran. Žedne biljke žmure i ježe se. Bašta biva sve spokojnija. Oseća ljubav i uzvraća dubokim zelenilom.

Šum vode prestaje. Čujem kad vetar pomakne granu breze ili ringlova. Jedna ptica iza kuće cvrkuće o svom prisustvu. Druga kratko zakrešti u daljini. Ni njoj se ne sviđa kako je zazvučala, pa brzo prestane.

Detalj slike:
11/5/ Svetski dan svesti o egu
2003/ Moj dan dinosaurusu u
prirodnjačkom muzeju,
24 x 30 cm

Jardin
s
Plantés

NATIONAL MUSEUM OF NATURAL HISTORY

01.5.1
ENTRÉE
PLEIN TARIF

Beli leptiri dodiruju mokru travu. Bumbar zabruna do žbuna hortenzije. Zvono crkvenog tornja kuca dva sata. Jedanput i dvaput.

20/5/2013/ Moj dan lektorisanja
TRINAESTA

Pokušavam da završim knjigu, ali tako da mi se dopada. Koju god stranu joj otvorim, nalazim greške. Neću stići da je završim do kraja juna.

21/5/2016/ Svetski dan za kulturnu raznolikost, dijalog i razvoj GDE JE CARIGRAD?

Na svakom prelazu gleda u razgoličene devojke. Strepim od njegove sposobnosti da upravlja taksijem sa tako smanjenom računljivošću. Idemo u Mihajla Pupina, ne znam koji je broj, kažem: malo je pre Carigrada, galerija Bel Art, znate gde je? Oprezno postavljam pitanje brinući hoće li ga uvrediti. Pauza koja nastaje još mi ništa ne govori. Možda osluškuje neko jedva čujno lupanje motora ili se pita da li je platio račun za struju, hoću li mu umazati sedište mokrom slikom. Ne brinite za sliku, kažem: mokra je samo malo u sredini, neće vam uprljati kola. A, on je zbunjen: jel' prelazimo most, pita. Zbunjuje i mene: pa, ne, ovo je kod Carigrada. Tišina. Pre mosta je, potvrdim. Sa desne strane, pita. Ne, sa leve, preko puta Banovine, preko puta Izvršnog veća, ispravim se i dodam ponovo pominjući višedecenijski orijentir Novosađana: kod Carigrada, znate.

Kad su moji roditelji bili mladi, tu je bio korzo i ko god da je živio u Novom Sadu tada i posle toga morao je znati gde je poslastičarnica Carigrad. I danas izgleda kao i onih dana, predstavlja vremenski vakuumčić u koji uđeš, konektuješ se sa precima i pojedješ šampitu, a kada ponovo izađeš napolje zapitaš se kud je već odjurio ovaj svet i tehničko-tehnološki napredak. Moji su se već negde drugde upoznali pre nego što su došli

u grad, ali su ipak tamo jeli kolače. Jel' znate gde je Carigrad, pitam. Paaa, ne, kaže: preko puta Izvršnog veća, kažete, naći ćemo. Naći ćemo. Naći ćemo! U sebi se zapanjim, a naglas izgovorim: Carigrad je gradski orijentir, kao taksista to morate znati.

Nisam od onih što došljake šalju kući vozom, jer svi smo mi došli odnekud (kad bi samo znali gde smo sve bili od Adama i Eve, od koacervata do danas), samo volim profesionalizam. Taksista pokušava da se opravda, priča kako vozi samo nekulturne mušterije, koje znaju samo za noćne klubove. Mislim da malo i laže. Kaže: eto, jedna žena htela da ide do autobuske stanice kod mosta, kojeg mosta, pitam je, znate mi imamo tri mosta ovde, a ona mi kaže onaj kod Izvršnog veća, mislite kod Kisa, pitam je, ne znam gde je Kis, kaže žena, naravno da ne znate... Nasmeje mi se kroz retrovizor, kao i njoj tada. Kao da je to njena greška. Što bi morala da zna gde je striptiz bar? Pa, i u ovoj priči je on nekulturan, razmišljam dok mi se čelo bora u tišini. Kojim god putem pošli, razgovor nikuda ne stiže.

Da je pametniji, mogao bi da mi kaže: slušaj, sestro, ja sam ovde došao pre petnaest godina i nemam pojma gde je ti je taj Carigrad, jer ko još ide u poslastičarnicu u provod, ne znam ni gde je Kokra, jer to odavno ne postoji, a banovine su se raspale još sa prvom Jugoslavijom na koju smo već i zaboravili, vi Novosađani bolje da se pomirite sa tim da život ide dalje, da lokacije menjaju svoju namenu, da u grad dolaze novi ljudi, bilo da u njega doputuju ili se tu rode, a prošlost ostaje jednako iza svih nas.

Da mi to kaže, ja bih mu rekla: tako je, brašo (iako nikom u životu nisam rekla brašo), potpuno si u pravu, ali ipak ti nauči gde je Carigrad i gde je bila Kokra, zbog onih nekoliko što ne idu u Kis, taksista si i treba da znaš!

Možda bi mi on na to rekao još nešto, možda: u pravu si sestro, trebalo bi, ali me nešto mrzi, dovoljno je što sam morao napamet da učim imena svih ulica, hajde reci ti, jel' znaš gde je ulica Salvadora Aljendea, kad si tako pametna? Ja bih mu možda priznala: nemam pojma, jel' imamo uopšte tu ulicu u Novom Sadu? On bi rekao ima li je ili ne i kako Novosađani ne

znaju kako im se ulice zovu. I morala bih s time da se složim. Da znam Peru koji živi u Salvadora Aljendea, to bi za mene i sve Perine drugare bila Perina ulica. Da je u njoj kafić u koji izlazimo, ulicu bi zvali po tom kafiću, a Aljende bi, kao i sada Pupin, mogao da se slika sa svim svojim zaslugama. Tako bi reč po reč stigli i do galerije kod čuvene poslastičarnice.

Umesto takve vrcave konverzacije, u tišini prolazimo sve semafore. Na odredištu pažljivo izvlačim sliku iz kola i plaćam za vožnju. Dobro sam prošla, završavam u sebi imaginarnu raspravu: kako je krenulo mogao me je odvesti u Istanbul, pred poslastičarnicu Novi Sad.

22/5/2013/ Moj dan suočavanja sa problemima
TRINAESTA

Štefan kaže da nije srećan. Traži vreme da razmišlja. Voli me... Ne zna šta da radi. Ne znam ni ja. Pokušavam da ga razumem, da on razume mene. Ne nalazim prave reči.

23/5/2010/ Svetski dan kornjača BEŽI, NEBOJŠA, BEŽI!

Prve dve godine nismo znali da je Nataša muško. A i kako bismo? Kornjače vrlo dobro kriju svoje ekstremitete i organe. U novinama smo o Nebojšinoj sorti pročitali da vodena kornjača može da živi i do dvadeset i pet godina i da ne zna da se igra. To smo već shvatili. Dva uporedna crteža upućivala su na razlike mužjaka od ženke. Gornji deo oklopa prekriva donji, a repić je spušten na dole. Mužjak ima narandžaste fleke na obrazima. Ili ušima, tu negde. Isto kao i Nataša!

Naš Neša je bio mala vodena, takoreći ukrasna kornjača. Kasnih osamdesetih bilo je popularno imati ljubimca koji ne laje, ne seje dlake, ne mora da se istrčava, pušta da leti, kastrira. Akvarijum mu je bilo lako očistiti, a hrana jeftina. I sladak je. Mala životinja, kao žeton sa rukicama i glavicom koja nestane kad joj priđeš, a izvuče se sve do nevidljivih ramena kada se

popne na kamen, svoj jedini rekvizit u akvarijumu, i sunča se. Nebojša je voleo da se sunča sa ispruženim vratom i levom zadnjom nogom. Zbog ravnoteže i elegancije. Izgledao je kao mala netaalentovana balerina, kao da tada uživa u životu, u svom zarobljeništvu. Ostalo vreme uglavnom je koristio da bilduje i pliva u mutnoj vodi gurajući nosom staklo. Preplivao je tako za deset godina čitavo jedno more. Pod mlazom vode iz česme, plivao bi i dalje po vazduhu sa sve četiri i nemo negodovao. Znao je ponekad da kandžicama grebucne ili da gricne bezubim trouglastim čeljustima. Onako slatko. Voleo je da pojede po kvadratni santimetar sirovog mesa od nedeljnog ručka. Na suvom je bio začuđujuće brz, zavlacio se ispod kreveta, radijatora...

I tako čitavih deset godina. Odavno su male žeton-kornjačice prestale da budu popularne. Naš usamljeni, sredovečni Nebojša, narastao je desetak santimetara i kandžicama strpljivo grebuckao po staklu. Bilo nam ga je žao. I da ga zadržimo i da ga nekom damo. Većali smo porodično šta da uradimo sa našim nemim ljubimcem i na kraju, s tugom i olakšanjem, odlučili da ga poklonimo radnji sa kućnim ljubimcima. Ribice, zebe i naš Nebojša. Od tada ga više nismo videli.

Čitam jutros u novinama: u Bavarskoj, kraj jezera, dečaka ujela kornjača-aligator. Zar i to postoji? Organizovana je potera, isprazniće i jezero ako treba. Daleko je stigao naš Nebojša, maštam. Možda je ponovo promenio ime. Možda više ne voli da ga tako zovu. Seća ga na dane odrastanja u zarobljeništvu. Kako li sada živi? Da li je zadovoljan? Ima li devojkicu? Porodicu? Momka? Mislim se, policajci, ostavite ga na miru, on je u duši dobar, samo je imao težak život. Dajte mu neki kamen na suncu, i biće ponovo srećan.

24/5/2022/ Evropski dan parkova ZELENO NEBO

Dva patka se bore oko jedne ženke koja ne zna kud da pobegne. Njen mužjak je brani, gega se okolo i gundā: to nije lepo, to nije lepo. Onaj drugi se pravi lud

i ide za njima, samo mu je jedno na pameti. Korto i ja posmatramo kornjače nanizane na deblima u vodi. Sa velikom elegancijom izbacile su nogice i glave iz oklopa, upijaju zrake sunca. Prolazimo pored *ostrva kesa*, tako ga zovemo Đorđe i ja, iako je to zapravo oaza za čaplje. Onako siva i nepomična, tela im u prvi mah izgledaju kao kese zakačene na drveće. Ali, u Beču nema takvih kesa. Na kerećoj plaži Korto upoznaje nove drugare, otima im lopticu, odnosi je i obeležava na svoj kereći način. Izvinjavam se psima i vlasnicima.

Pala je kiša. Kese ćute jer love ribu, nepomične su kao štuke u vodi, kao granje sive. Leva iz vode krade jednu ribu i guta je kroz dugi vrat. Žabe krekeću na sav glas. Tri crno-bele patke čuče u travi uvek na istom mestu, komentarišu prolaznike kao nezadovoljni žiri, uznemire se kad nas vide: evo ih opet, evo ih opet, kažu i okreću glave od nas. Đorđe govori: nemoj im prilaziti blizu zbog pasa. Maslačici posle kiše izgledaju kao zvezde na zelenom nebu. Debeli pas sa kratkim nogama veselo vija patke, one mu beže nazad u jezero. Blu je pronašao tenisku lopticu i ne zna koga bi pre povijao, patke ili malog debelog psa. Korto reži da ne ispadne mlakonja. Detlić ispituje kvalitet drveta, a onda otrpne u valovitom letu. Momak na mostu zaljubljeno gleda u telefon u ispruženoj ruci. Nada se bujici lajkova. Cveće otpušta od sebe svečane mirise skupih parfema viđenih gospođa, doteranih za premijeru u pozorištu. Sede u mojoj loži, toplo im je i znoje se.

Tramvaj je na stanici. Pitamo se hoće li nam pobeći. Budućnost nam je upravo prorekla ova ptičica što brblja sa grane, kažem Đorđu: ali nismo je razumeli. On odgovara: toliko se zapričala da je s proročanstvom stigla već do sledeće nedelje. Da, pomislim, čita unapred moj dnevnik, naglas, pred svima.

1/6/2021/ Svetski dan roditelja TABELA ZA CARSTVO NEBESKO

Ne znam da li je Isus rođen u nultom ili minus prvom veku savremenog računanja vremena. Na internetu tražim informaciju, a prva na listi odgovora samouvereno se ukazuje sveznajuća Vikipedija. U tabeli desno po stavkama sumiran je čitav Spasiteljev život. Rođen oko 4. godine pre nove ere, umro 30–33 n. e. Mesto rođenja, Vitlejem, Rimsko carstvo. Prebivalište, Nazaret, Galileja. Mesto smrti, Judeja, Rimsko carstvo. Urok smrti, Raspeće.

U rubrici Roditelji piše – Marija i Bog. Smejem se. Zamišljam Hristovu krštenicu pri upisu u školu i prolazak kroz sve ostale birokratske katakombe tokom života, lična karta, pasoš, zdravstvena knjižica, prijava za posao, potvrda da nije osuđivan... Svođenje stavki od značaja, po kojima prepoznamo druge, u pravougaona polja. Sumiranje smisla postojanja u podatke za formular. Ime oca? Bog. A-hm... B, o, g. Ime majke? Marija. Devojačko?

Smeh mi prekida zvono telefona. Da li su mi čuli misli? Šta ako na displeju pročitam Odnosi s javnošću sa Nebesa. Kajem se i pre nego se javim! Ali, ništa slično, koleginica s posla ima neko, po istoriju, bezazleno pitanje za mene. Od smeha, sa teškom mukom, skupljam usta da izgovorim: molim.

5/6/2007/ Svetski dan zaštite životne sredine NOVA KANTA ZA ĐUBRE

Volim kako se poklopac nove kante za đubre nonšalantno okrene pun krug kad god ga pogodim novim smećem. Ta kanta oplemenila je čitav ugao kupatila. Poklopac do pola zarotira na dole, pa isto toliko na gore, malo se koleba pre nego što završi pun krug, a onda se još malo zanjiše gore-dole i lagano zaustavi vraćajući se u početni položaj. Elegantno.

16/6/2013/ Moj dan pristojne ponude
TRINAESTA

Prijatelj mi nudi svoj stan za novi atelje. Cena je povoljna. Možda me sačeka do kraja godine.

**18/6/2022/ Svetski dan suprotstavljanja govoru
mržnje
VAU!**

Psi ponekad laju jedan na drugog bez razloga. Što si ti besan, zašto vičeš na mene! Ne vičem ja, ti si besan! Nisam ja besan! Nisi? Nisam ni ja. Hajde onda da njuškamo. Hajde! I tako započnu prisno prijateljstvo.

**21/6/2014/ Svetski dan muzike
ATONALNA MAJA**

Na koncertu atonalne muzike zabavljam Maju u sebi. Posmatram muzičare, njihovu odeću, frizure, procenjujem publiku, ko je i sam muzičar, ko želi da deluje zainteresovano. Uplašim se za trudnicu u publici, jer zvuci postaju previsoki. Utroba mi podrhtava. Ali, i ona i prenatalna beba dobro podnose pištanje. Prekida ga jedan duboki ton, iz mraka, kao iz nečije utrobe. Pa, još jedan. Oboista pokušava da pokrene pobunu. Uspeva mu, instrumenti se otimaju kontroli. Svaki se oglašava poput deteta koje otkriva mogućnosti svog glasa. U orkestru imaju i dve Japanke, levu i desnu. Leva se na violini ljuti sa jedne strane bine, desna joj odvrća violončelom sa druge.

Neki Amerikanac koji nije želeo da se udubljuje u klasičnu muziku i operu smislio je izreku: nije gotovo dok debela ne zapeva. Eno je, upravo izlazi na scenu. Uzdam se u nju da će da napravi reda. Čujem u sebi Maju kako joj politički nekorektno dovikuje: 'ajmo, debela!

**22/6/2022/ Svetski dan prašuma
TEPIH ZA PROBLEM**

Došli smo prekasno na plažu. Slobodno mesto u hladu ima samo na suvoj travi na mravljivoj magistrali. Park miriše na kreme za sunčanje. Jedna žena češka stražnjicu. Svi su istetovirani. Neki tetovaže lepe na kožu kao nalepnice na kofer, a neki čitavo telo shvataju kao prazno platno. Kinez je najbolji. Sunča se pored svoje bele žene i ćerke. Ispod drveta sedi turska porodica od njih petnaestoro. Nargila, peškiri, žene u mantilima, svima je lepo. Ispod drugog stabla, rođendan jedne bebe. Mlade bečke majke i drugarice, kamperski stočić na rasklapanje sa hranom, mali šator za bebu, baloni na drveću, već su site, lenje, uživaju. Stavili smo peškire ispred ograde nekog srećkovića. Ima kuću i dvorište na deset metara od reke, ali ljut je što ne može da poseduje i tih deset metara gde ljudi leže na peškirimima. Grana zaklanja sat na crkvi. Pokazuje sati koliko ti hoćeš, kaže Đorđe. Jedrilice na vodi. Dunav je stvarno plav. Dolaze Španci sa biciklima.

Horoskop mi kaže da aspekt za svađu prestaje oko četrnaest časova. Neću da pričamo pre toga. Iza plavog bicikla ljube se dve devojke, jedna sa kačketom, druga crnkinja, gleda je tako zaljubljeno i ljubi tako posvećeno i nežno, kako ne bi nijednog muškarca. Ali, možda je i kačket izneveri i spusti sa tako visokog oblaka. Mlade su. Niko ih ne gleda. Samo Kinez i ja.

Na kapiji kuće imućnog Bečlije pojavljuje se stomak. Ispod njega je šorts, a iznad lice prosedog gospodina. Gleda u daljinu, preko nas. Samo stavlja do znanja da je tu, iza ograde, među procvetalim stablima. Iza njegove ograde je trava sa dva ligeštula, a iza njih stakleni zid sobe za plažu. U sobi je dvosed u plavo-belim prugama, pored njega, za stolom sedi gospođa u kupaćem kostimu istog dezena. Radi za kompjuterom. Nerviramo je. Zaklanjamo vidik, svojim telima blokiramo ulaz u vodu. Debeli je zatvorio vrata i otišao.

Detalj slike:

1/9/ Svetski dan pisanja pisama / plaža /
svesti o emocionalnoj traumi / primata /
sindroma policističnih jajnika

2015/ Moj dan desnog stopala, 24 x 30 cm

om zdravija "Novi Sad" Novi Sad

Ambulanta sportske medicine L

(stavilac računa)

Novi Sad, 01.09.2015.

(meso i država)

RAČU

e naplacenog par

Br. 22000110

MAJK ERDELJANI

(ime i prezime)

19... LBO

270023

izjatrjski pregled

e, medicinsko - M

g vide zdravstva

Sn. (slovin

tača

znog

September

28. mesec

1

Svi smo kapi istog mora radosti, govorim sebi dok klizim kroz hladan stari Dunav. Iluzija da postoje više ili manje vredni ljudi čini nas nesrećnim. Lebdim nad rečnim algama kao Boing nad amazonskim šumama. Ribe plutaju kao oblaci. Iznad crkve sada je samo jedan oblačić. Vidim joj sat, vratilo se vreme. Četrnaest i petnaest. U daljini plovi jedrilica, pored nas plutaju Poljaci, Nemci, Ukrajinci. Vežbam, plivam ukруг, leđno, prsno. Dva psa, dva tajna gosta sa bebine žurke, otkrivaju svoje prisustvo jer im prilaze dva labuda. Stoje na obali i gledaju u pse. I oni polažu pravo na ulaz u reku.

Izlažem telo popodnevnom suncu i čitam pustolovine Ferkela Hrabrog, Vini Puovog drugara, u epizodi u kojoj traži način da se reši straha od senki, iznenađenja, gromova i samoće. Zaključuje na kraju da se uz prijatelje samo upola plaši.

Debeli staje na svoju kapiju, pita čiji su bicikli. Kažem da nisu naši. On kaže: das ist mir vüršt. Sklanja ih sa svoje ograde, zaključava vrata i odlazi da smišlja kako da kupi i obalu i prilaz Dunavu i Dunav i ribe u njemu i rečnu travu i kapi vode da budu njegove, samo njegove, jednog dana da ih žena u kupaćem na plavo-bele pruge nasledi.

Dan je sve lepši, sve manje snage imam da ga kvarim ozbiljnim razgovorima. Ne pričamo o problemima. Vratit će se jednog dana da nas ugrizu za nos, ali tada možda nećemo moći da se sa njima izborimo.

Posle večere vodimo pse u šetnju. Kao na moru, jedemo sladoled. Kaplje mi čokolada na majicu, a Đorđu lešnik na košulju, odmah pored tirkizne fleke od akrilne boje. Poslednji kupači se vraćaju kućama, neki skaču u vodu sa mostića. Umesto zrikavaca čuju se žabe.

23/6/2013/ Moj dan boljeg raspoloženja
TRINAESTA

Štefan je ponovo onaj stari. Šalje lepe i tople poruke.

26/6/2013/ Moj dan odugovlačenja
TRINAESTA

Tražim još nedelju dana produžetka roka da završim knjigu, sa nadom da ću ga razvući na dve nedelje, a da to niko neće primetiti. Pristaju, nema im druge.

7/7/2005/ Svetski dan oproštaja NORVEŠKA ŠUMA

Labudove u Norveškoj decenijama niko nije lovio, pa su se namnožili i postali opasnost po ljude. Prestali su da se boje, izlaze na obalu, prilaze deci i starijima, traže hranu, ključaju one koji im se zamere. U vodi, graciozni nežni vratovi, na suvom postaju samo žilava veza između snažnih tela i opasnih kljunova. Uz horde labudova uvek u manjim grupama cunaju patke. Čekaju labuđe otkatke i traže zaštitu. Ali, zabrana labudolova nedavno je ukinuta i oni toga nisu još svesni.

Gledam ih sa sigurne udaljenosti, sa autobuske stanice, nadajući se da im niko neće prići da ih provocira. Čekam autobus za Setesdal. Sisel mi je rekla da moram otići tamo zbog *bjutiful vju*. Zamišljam pogled na planine, fjordove i doline sa dalekog vidikovca u Setesdalu, do kojeg vredi putovati satima. Nije mogla da pođe sa mnom. Možda je samo htela da se odmori od mene. Zaželela se sigurno svog života, a ja sam došla na duže od tri dana, i nisam više zabavna. Svaki dan se tužakam na svoj život. Ne mogu da nađem snage da mu se osmehnem. Teško i dišem. Plitko i nevoljno. Nisam znala da i ja mogu da padnem u depresiju.

Imam povratnu kartu. Sisel mi je rekla da treba istim tim autobusom i da se vratim. Tri i po sata puta do tamo, sat vremena pauze i tri i po sata nazad. Mora da je to neki stvarno fenomenalan *vju*. Iz plošnog primorskog Kristijansanda autobus počinje uspon u brda. Ulazimo u šumu. Sunce se presijava kroz krošnje kao da se vozimo kroz unutrašnjost smaragda. U prvom planu je potok koji teče ka planini u daljini. U potok uranja ostrvo sa redom tamnih borova, a između stabala, u jakom kontrastu,

blješti svetla površina reke. U drugom planu je planinski zid. Svaki sledeći je viši od prethodnog. Podižem pogled da mu vidim kraj. Linija horizonta dotiče oblake, talasa se blago i golica nebo uzdignutom resicom borova, kao čuperak duge staračke obrve. To su planine koje su nastale kad i fjordovi, kad se zemlja rascepila. U neke pukotine je ušla voda, a u neke šume. Duboko udahnem da pomognem plućima da normalno dišu. Ne mogu da promenim stvari koje su drugi uradili, a stalno su mi u mislima, kao da su to moje greške. Kako da oprostim i pođem dalje? Uvreda se dogodi jednom, a onda je nanosim sama sebi svaki put kada na nju mislim. Kako da prestanem? Pokušavam da formulišem pitanje da bih našla odgovor. Znam da događaj čini lošim samo ono što o njemu mislim. A, mislim da niko ne sme da me povredi, da mu ne budem važna koliko i ja sebi. Pa, što bih bila... Šuma postaje gušća. Ne vide se planine iza nje. Autobus se kreće suviše brzo za valjanu fotografiju, pa slike beležim pogledom i zapisujem ih u sveščiću. Stabla kraj prozora jure. Moja brzina ih predstavlja pogrešno. Kada se dovoljno udaljim, vidim da stabla stoje. Ja sam ta koja juri. Drveće meditira, putuje samo u mislima. Izrasta iz Zemljine ćele kao njena kosa. Pruža se uvis kao božji prsti. Protivi se gravitaciji. Da li su tu da nam pokažu kako da se uspravimo ako nas vetar povije nadole, da naučimo da periodično moramo da izgubimo lišće i plodove, da bi ih dobili ponovo? Da možemo i više puta da doživimo onu fluorescentnu zelenu boju mladog lišća? I da na kraju ostavimo i mi svoja de(b)la na korist drugima, da im budemo stolice, merdevine, kašike i kuće.

Autobus staje na raskrsnicu pored restorana i šatora sa suvenirima. To je poslednja stanica. Putnici odlaze svaki svojim putem. Ne vidim putokaz za vidikovac. Uzdahem se u intuiciju. Pronaći ću sama razlog zašto sam tu došla. Krećem uzbrdo, na istok. Ulazim u zasetak koji nema pogled na dolinu. Vraćam se, idem na zapad. Prelazim potočić i ulazim u šumu. Ni tu nema vidikovca. Okrećem se ka severu. Nastavlja se u auto-put i planine. Pitam najzad prodavca suvenira: ima li ovde neki vidikovac. Kaže: nema, ali tamo vam je restoran, tu možete popiti kafu. Možda restoran ima *bjutiful vju*,

nadam se još uvek dok ulazim u zgradu. Svi prozori okrenuti su ka raskrsnici, šatoru sa suvenirima i mom autobusu. Ne shvatam. Raskrsnica je u kotlini, iz nje se vide samo oblaci. Zašto me je poslala čak ovamo? Poručujem čaj. Na drugom kraju prostorije ruča vozač autobusa. Odustajem od daljih pokušaja, sedim s mirom i zbrajam utiske. Držim vozača na oku. Čaj me krepi, misli se slažu u kreativne formacije, u ideje o novim radovima, u planove. Povremeno dolazim do interesantnih veza među neinteresantnim činjenicama. Jedna od njih mi kaže da pustim da sve ide svojim tokom. Svako ima pravo da radi šta hoće. Ne mogu da utičem na to, mogu samo na svoj *vju*.

Na planinskim vrhovima sneg je prošaran tragovima vozila. Belinu je narušio sjajan crtež od blata. Autobus me ponovo ljuljuška. Još tri i po sata. Kamen sa srca razbija se u sve sitnije kamičke. Ispadaju kroz džepove i ostaju negde u planini gde im je i mesto. Šuma boji popodnevnu svetlost u sve nijanse duboke zelene. Znam da vazduh napolju miriše na slatko.

Gladna sam, nestrpljiva da počnem da slikam pejzaže kakve nikada ranije nisam videla. Silazim iz autobusa na stanici kraj mora. Na sivoj površini bele se bezbrižne glavice labudova i patki. Graciozno klize po hladnoj vodi i greju je vrelin srcima, u kojima je ljubav toliko jaka da od nje umiru. Što li sam uopšte išla na tu raskrsnicu?

11/7/2011/ Svetski dan stanovništva TAKE 5

Volim letnje pljuske. Kada grune voda iz oblaka, vreme stane. Grad duboko udahne vazduh. Ljudi se sklone u haustore i popričaju sa nepoznatima. U kafiću naruče još jedno piće. Odlože se svi planovi. Isključe se kompjuteri i gleda kroz prozor. Poslovni sastanci produže se neformalnim razgovorima i šalama.

Kao da režiser uzme megafon i svima dovikne: take five!

UPUTSTVO ZA LEK

PIRIN PROTECT 100

Aspirina

Ac
0003

JA
897
08.1

Januar

23

1.2015.

ih godini
češće. C
lekove r
ormogra
T4, TSH, z
lol 2.5 1/2+
a nalazima, u
lia, non specif

Detalj slike:

23/1/ Svetski dan integrativnog zdravlja

2015/ Moj dan pogrešne dijagnoze, 24 x 30 cm

**20/7/2011/ Svetski dan lilihipa
LIZALICE OD SAPUNA**

Posmatram Temišvar iz kombija. Na prozoru petospratnice stoji čovek u potkošulji i razgovara sa nekim preko telefona. Rumun. Na semaforu, momak i devojka drže se za ruke. Rumuni. Tražim sličnosti i razlike između *nas* i *njih*, kao u nekoj enigmatskoj slikovnici za decu.

Starija gospođa sa sedišta ispred mog, okreće se i osmehuje mi se. Uzvraćam osmehe. Hoće nešto da mi objasni, ali je ne razumem. Shvatam jedino da to nije toliko važno, više spada u domen ćaskanja. Da li da joj objasnim da razumem tek po koju internacionalnu reč ili da klimam glavom i pustim joj na volju? Pruža mi kesicu bombona. Kako da odbijem? Uzimam jednu i zahvaljujem se. Čeka dok je ne otpakujem i stavim u usta. Na papiriću je nacrtana jabuka. Ispostavlja se da to i jeste bombona od nacrtane jabuke. Ukus je blizak sapunu. Podseća me na epizodu nestašnog Kasla u kojoj su američki scenaristi bar jednom istok Evrope istražili kako treba. Lepa Stana Katić tragala je za zlikovcem koji je ubio devojku iz istočne Evrope. Po papiriću od lizalice koji je ubica za sobom ostavio brzo su mu ušli u trag u nekoj rumunskoj prodavnici. Kasl je rekao da im lizalice imaju ukus sapuna. Ni ukus moje bombone ne može se tačnije odrediti.

Gospođa nešto objašnjava, pokazuje kroz prozore levo i desno. Klimam glavom sa parfimisanom, karamelisanom džombicom u obrazu. Sa radija se čuju lajla-lajla pesmice, a kraj puta se ređaju kuće. Sve su četvrtaste osnove sa malim tremom sa desne strane. Okružene su baštama. Rumunske kuće. Precizne, šablonizovane tvorevine, optimalno sazdane da prijaju ljudskom oku i životnim potrebama. Čak i cveće uredno raste. Žena pominje Švabe. A ovo je *to i to*, kaže opet. Nisam shvatila. Ono tamo je *ovo i ono*. Karej? Pitam. Ne, nije još. Eno, onamo je *nešto i nešto*, vidiš tamo? Strpljivo klimam glavom.

U Kareju zahvaljujem ljubaznoj ženi na druženju, a ona odlazi sa osmehom. Gledam za njom kroz prozor taksija dok krećemo ka hotelu. Prelazi ulicu. Rumunka.

22/7/2013/ Moj dan poštovanja zadatah rokova
TRINAESTA

Predala sam knjigu, iako nisam još zadovoljna. Kažu mi da nikad neću ni biti, da uvek ima šta da se doda. Ubeđena sam da bih znala kada da stanem, samo još malo mi fali. Dva, tri meseca, četiri...

**25/7/2016/ Svetski dan prevencije davljenja
MILJAN**

Sitan šljunak se valja pod stopalima. Voda je topla kao letnji povetarac. Koračam oprezno u dubinu. Predstoji mi nekoliko manje prijatnih koraka, ali samo dok ne zaplivam i dok se svi delovi tela ne priviknu na temperaturu vode. Butine, stomak, struk, nadlaktice, bista... Kvasim ih rukama, naježim se, a zatim se hrabro pružim ka pučini da me voda zagrlji. Nekoliko zamaha i izjednačavamo temperature tela morska uvala i ja. Plivam.

Čujem glasove dece. Onu manju pridržavaju roditelji dok se teturaju i padaju u plićak. Starija trče oko jednog zelenog peškira. Ljubavnici se lenjo grle, starije žene prkosno izlažu teške grudi suncu, ne mare za mišljenje momaka. Njihovi muževi preko novina gledaju u članice bič volibol tima. Popodne se lenjo razvuklo preko peškira i ležaljki. Voda se pravi da mi se opire, klizi po telu. Da li se ovako spokojno osećaju bebe u utrobi majki? Pokret je usporen, žurba smešna. Kupači plešu različitim stilovima na istu melodiju.

Plutam na leđima. Vlasi kose u saglasju lelujaju, dodiruju mi leđa i ramena. Izvijaju se oko glave kao antene. Posmatram nebo. Nema ostatka sveta. Samo plavetnilo. More, nebo i ja između njih. Na nebu su beli oblačići. Kao kontinenti, kao ostrva. Vidim Englesku. Irska je sa pogrešne strane, približila se Evropi negde kod Danske. Na nebu plovi Java sa svojim ostrvljem i ostrvcetom Maja. Volela bih da jednom odem tamo. Paperjaste krpice oblaka zapravo prikazuju sva ostrva svih naseljivih planeta u univerzumu, ali mi toga nismo svesni.

Okrećem se da zaplivam prsno i čujem preteći zvuk. *Idem tamo đe me vole, đe me svako zna!* Grmi glas sa obližnjeg brodića. *U srcu mi i u duši Hercegovina!* Užasnem se. I zbog velikog interesovanja večeras ponovo sa vama, larma odlučni ženski glas nasnimljen u nekom studiju. Dobra dikcija zloupotrebljena za malu naknadu. Nedaleko od mene kupač uzvikuje ushićen: Oj-ha! Onaj kod bova odgovara mu razdragan: Oj-ha! Prvi uzvraća: Srbija! Voda ključa, so pada na dno mora, ribama izrastaju ocnjaci i čekinje na perajima. Svaka kap u moru postaje četvrtasta i počinje da žulja. Još jedno nezaboravno veče u restoranu Oaza, Miomir Miljanić – Miljan!!! I Miljan ponovo peva: idem tamo đe me vole, đe me svako zna! Ali, tamo odlazi suviše sporo. Brodić emituje njegove note i najavu koncerta unedogled. Kapi mora na mom licu liče na suze.

Okrećem se ka prvom Oj-ha plivaču. Njega ne budu kapljice, ne vređa ga buka. U more je ušao samo da otrese omamljenost od piva, možda da piški, pre nego što drugar donese novu kriglu. Sedaju u pličak sa punim čašama i raduju se koncertu. Brodić se udaljio dovoljno daleko ka drugim uvalama. Preteći glas jenjava. Talasi gube amplitudu jedan za drugim. Plutam teška i nezgrapna kao metalna bova i čeznem da se zvuci plaže opet stope u onu bezbrižnu celinu od pre. Čujem ponovo glasove dece i članica bič volibol tima. Voda je odahnula, Neptunu se odježila koža i Afrodita ponovo s mirom oslanja penu svoje kose na njegove grudi.

Ali, stres je ohladio vodu. Moram da izađem. Korina me pita: ideš tamo đe te vole? Da, kažem snuždeno. Dane digne glavu sa šljunka i pita: pivo? Molim, odgovorim sa zahvalnošću i on mi pruži konzervu Nikšićkog sa limunom - za dame.

6/8/2013/   Moj dan nesporazuma
TRINAESTA

Nova koleginica se ljuti na mene preko imejlava. U početku ne shvatam zbog čega. Dopisujemo se čitav dan. Dok sam

shvatila da je u pitanju nesporazum i gde nastao, već je počela da piše uvrede. Štefan me savetuje da se ne nerviram.

Kometa prolazi kroz nezgodnu orbitu pojasa asteroida između Jupitera i Marsa.

7/8/2013/   Moj dan transfera frustracija
TRINAESTA

Nova koleginica ne prestaje. Neće da mi polaže račune, kaže. Ne shvata da je još juče prešla granicu.

**9/8/2012/   Svetski dan domorodačkog
stanovništva
POČETAK I KRAJ**

U uskom prolazu ispred moje kancelarije čitavo leto arheolozi šire artefakte. Kad su na obližnjem trgu počeli da postavljaju behaton i jednu čoškastu fontanu, radnici su pod starim pločnikom pronašli groblje iz jedanaestog veka. Grad raste, groblja se recikliraju, a grobovi između kad im prođe rok sećanja.

Nečije zemne ostatke arheolozi već mesecima šire duž uskog prolaza. Ja se kostiju, iz nekog razloga, gadim. I u supi, i u šnicli i u muzeju. Ne mogu ni ove da gledam. Osećam nesvesticu dok prolazim tih desetak metara pre nego što uđem u zgradu. Nemam snage ni da se javim ženi koja sedi ispod mog prozora i čitavog dana jednakim odsečnim pokretima četka kosti. Žk-žk-žk... Kao Marina Abramović na Venecijanskom bijenalu. Ne sedi na kostima. Na šamljici je i ima tri kofe. U jednoj su objekti obloženi zemljom, u srednjoj između nogu je voda, a u trećoj čisti *artefakti*. Grize me savest što svako jutro procurim kraj nje i ne procedim ni dobro jutro. Primoravam sebe da joj se ljubavno javim, jer nije kriva za moju fobiju. Otpozdravlja kao da mi ne prebacuje višemesečno ćutanje. Šta ste do sada zanimljivo pronašli, pitam tobože veselo. Kaže: dugmad, kosti, keramiku... Pogledam u novu kofu bezobličnih objekata kraj vrata i ponadam se: je li ono

keramika? Ne, odgovara mi: i to su kosti. Odlazim bez pozdrava.

U dnu prolaza nalazi se noćni klub, pa arheolozi popodne sklanjaju kosti do narednog dana. Završavam i ja sa poslom i prolazim kroz aleju Očišćenih kostiju. Gledam na drugu stranu. U beton. Kraj zida stoje zgužvane ženske gaćice. Bele čipkane. Od sinoć. U blizini je i iskorišćeni kondom. Pomislim, da li je kondom izdržao. Da joj ne prenese nešto, ili ona njemu? Hoće li zatrudneti? Hoće li zadržati bebu? Da li će sa sigurnošću znati da je baš ovog jutra zatrudnela? Voli li ga? A, on nju? Hoće li se uzeti?

I tada mi se, između sunčane i senovite strane prolaza, najednom predstavi čitava izvesnost života na ovoj planeti: naš početak i kraj. Kostu sinoć nisu bile tu da nestrpljive ljubavnike uplaše, da ih podsete da su možda i one začete posle pijanke u jedanaestom veku, negde uza zid, tarabu... Da ih upozore da će ono što su možda začeli noćas, jednog dana, posle svih životnih drama, da dospe u ruke arheologu iz trideset i prvog veka na čišćenje i nagađanje.

Na izlasku iz mračnog haustora koji vodi ka trgu, stajem kao okamenjena! Nedaleko od mesta na kom su pronašli grobove, iz raskopane zemlje diže se tamna silueta. Žmirkam očima nekoliko puta i shvatam: nije to niko iz onih vekova. I nije u rovu. U šahtu za kanalizaciju jedan radnik iz ovog veka, živ je i zdrav, i nešto posluje oko cevi... Izlazim na svetlost dana i promrmljam mu u pola glasa: idismilimbogom.

10/8/2013/ Moj dan perfekcionizma
TRINAESTA

Šalj mi knjigu na korekturu. Čitam i ponovo ispravljam, ubacujem nove pasuse, izbacujem po pola strane, menjam redosled rečenica. Ne poznajem osobu koja radi prelom, ali se nadam da će joj se dopasti neki moj akvarel, da ublažim lošu karmu.

12/8/2013/ Moj dan astronoma amatera
TRINAESTA

Proslavila sam rođendan unapred. Kažu da to nije dobro. Verner, astronom amater, za dve nedelje ide u pustinju Atakama u Čileu, da na Almi, najvećem teleskopu na svetu posmatra kometu koja najzad i običnim astronomima postaje vidljiva. On fotografiše nebo. Noću zvezde i magline, danju oblake. I ja bih da slikam oblake, kažem. Zvezde sam već slikala.

**19/8/2004/ Svetski dan fotografije
MENTALFOTOSEŠN U TIVTU**

Mislila sam da je baksuz vratiti se istim putem, pa sam umesto pored mora, pošla ulicama za koje samo pretpostavljam kuda vode. Još ne znam na kojoj plaži ću da plivam. Pogled mi privlače kuće i bašte. Ne mogu da ih fotografišem, na kupanje ne nosim foto-aparat. Mogu samo da pamtim ono što vidim.

Stara metalna ograda, beznadežno zapuštena, po stepeništu mnoštvo saksija i poneki cvet. Klik, učinim očima. Ograda je ispratila silno vreme, koje je uvek bolje i nevinije, ako je davno prošlo.

Kuća o kojoj je nebriga slična, u dvorištu nema cveće da je učini čarobnom. Na štriku se suši sedam muških gaća. Protekla nedelja. Gaće su neodređene boje, ni sive ni plave i pomalo zgužvane. Izgleda tužno, tražim novi kadar.

Sa desne strane – kuća na sprat. Osamdesete. Stepenice bez ograde vode na gornju terasu. Na vrhu stepeništa sedi starija žena. Od struka nagore ne vidim je od cvetnih žardinjera sa gornje terase. Vidim samo njenu suknju na tufne. Pored nje sa druge strane je mačka, vidim joj rep. Noge su sa jedne strane stepeništa, a sa druge – rep! Baba ima rep! Klik! Klik! Videla sam vešticu! Rep se pomera lagano u istom ritmu u kojem se ljulja papuča na prstima prekrštene noge...

Bežim glavom bez obzira, na prvu plažu. Plivam čitav sat. Sunce se spušta nadesno, a Zemlja juri nalevo. Gledam svoje ruke kako u polukrug odguruju pred sobom vodu kao svilu. Na prvom talasu nekoliko puta se sitno zasvetluca onolika zvezda. Posmatram drugi, treći i četvrti polukrug vode koji rukama pravim. U njih uranjaju čempresi sa poluostrva, vrhom nadole, a onda ponavljaju tu sliku na bilo kom talasu... Čujem svoj dah i kako mi ramena izranjaju i uranjaju u vodu. Zvuk vode. Moj dah. Zamah. Govno. Eto... Dodir realnosti u svakom filmu. Desno od mene je mrtva zolja. Ispred, parče govanca.

Izlazim na obalu. Suvonjav čovek sa kantom u ruci govori kroz nos da u njoj ima kukuruze za evro. Dve obrijane glave sa lancima oko debelih vratova čute na ležaljka ispod suncobrana i gledaju u more. Sa jednog telefona čujem Severinu kako im peva *Mili moj*.

Ruke sam oslonila na šljunak. Osećam nečiju dlaku i opušak od cigarete pod prstima. Momak vozi kanu. Na pramcu stoji pas. Možda i ne voli vodu, ali toliko voli svog kanuistu da bi rizikovao i da se pokvasi samo da budu zajedno. Pas je spokojan i pravi se važan, momak vesla ka svetlucavoj traci koja od obale vodi ka horizontu. Ne znaju da upravo ulaze u produžetak sunca. Rizikujem da me zaboje oči. Čekam da se stope sa belinom. Klik, klik, klik...

Do kuće na obali mora vraćam se prateći liniju talasa. Čovek u žutim kupaćim gaćama pomera narandžastu gajbu za pivo da me pusti da prođem, a zatim seda na nju i posmatra more.

U papučicama za izlazak šljapkam kroz vodu, klizam se po kamenu i postajem i sama smešna slika. Kupačica Oliva u neprilici sa skliskim kamenjem. Klik. Pre ulaska u kuću, još jednim pogledom fotografišem zalazak sunca. Uključujem bojler, uzimam papir i olovku i sedam na terasu da izradim fotografije dok čekam da se voda ugrije.

21/8/2013/ Moj dan loših vesti
TRINAESTA

Na koloniji sam na moru. Štefan javlja da neće doći. Slavi mamin rođendan. Nezvanična zamenica direktora želi da vidi spisak izložbi za iduću godinu. Šaljem imejl direktoru, on staje na stranu svoje nezvanične zamenice i grdi moju saradnicu što me o tome uopšte obavestava.

**26/8/2022/ Svetski dan pasa
LAJK**

Četrdeset i osam stepeni. Nema hlada. Korto pažljivo ispituje svaki busen trave. Njuši: da li je poznajem, jeste, to je ona mala crna klempava, sreli smo se prošlog juna, ne, maja, ma, juče... šta je to jela, piletina, pirinač, definitivno je piletina, karabatak... poslaću joj poruku. Korto podiže nogu.

Prži me sunce. Čekam.

**1/9/2016/ Svetski dan plaže
PARA-RAJ NA PARADAJZ PLAŽI**

Kroz puzavicu nazirem lica na susednoj terasi. Glasove jasno čujem. Operi ruke, Mihajlo. Hoćeš staviti masku? Šta je? Što nećeš da nosiš masku? Ne sviđa ti se, pita Mihajlov otac. Nemoj maltretirati dete, javlja se Mihajlova majka: ako neće da nosi, neće. Ali, hoću da znam zašto neće, nemoj da plačeš Mihajlo, jel' hoćeš da nosiš masku ili ne? Neee, dete odgovara plačnim glasom. Eto, vidiš – i gotovo, preseče majka: neka ne nosi masku! Ali, ja hoću da znam zašto, Mihajlo zašto nećeš da nosiš masku? Otac navaljuje, dete se tiho brani.

Glavna ulica se danju rastegne kao čvrsta tela na toploti. Od turista ne može da se prođe, satima milimo sa jednog kraja mesta na drugi. Uveče, kad dune septembarski vetrić, ulica se skupi, svi pobegnu u kuće i čas posla stigneš od supermarketa do

Detalj slike:
22/3/ Svetski dan vode
2007/ Moj dan novih vežbi, 24 x 30 cm

März

22

apartmana Labrini. Gospođi Labrini, po kojoj je njen dobri gospodin muž nazvao zgradu za izdavanje, nije bio jasan naš aranžman. Šta zajedno drži dve dugonoge žene i onižeg debeljuškastog muškarca? Šta nam je on? Muž? Prijatelj, brat? Gazda? Svi sredovečni. Imate li dece, pita Gocu. Ne. Da li se dugo poznajete, pita Šaju. Da. Ja ćutim. A, vas dve ste sestre, pita. Ne, odgovara Goca. Gospođa Labrini zbunjeno gleda u nas. Uživamo u njenoj radoznalosti i u svojim škrtim odgovorima. Gleda me kao da mi nešto fali. Da li mi stvarno nešto fali? Možda da prestanem da se šišam ako puštam kosu.

Nuni, nuni, nuni... Mihajlova baka peva uspavanku na terasi. Oči mi se sklapaju. Gde su mi naočare, dedin slabašni glas prati šuštanje papuča koje se vuku po podu. Nuni, nuni, nuni... Baka mantra prizivajući san. Mihajlo se ne čuje. Da nije onda rekao ono tužno *ne* mislila bih da glume da imaju dete. Jeli tako pevušila i Mihajlovom ocu? Da li njemu nešto fali? Da li je kao tinejdžer bio kao i oni sa terase ispod? Izbace zvučnike u bašticu i pojačaju mutirani tursko-srpski narodni pop i pevuše. I kad se kartaju i kada čekaju da se oslobodi toalet, dok se napijaju, kad se trezne, muzika ne jenjava, kao podsetnik da na moru mora da se uživa.

'Alo, tiše malo, zakilavi Mihajlov deda. Prave se da ne čuju njegov glas. Tišina, bre, tamo dole, zagrmi njegova supruga. Bravo, baba, kažem u sebi, a zvuk se utiša toliko da mogu da čujem uvređeno gundžanje tinejdžera. Marina, zvoni ti telefon, deda unjkavi snaji i čita brojeve sa displeja: nula, šest, sedam... Mihajlo, viče tata: dodaj mami telefon. Zvonjava nestaje u sobi.

Letovanje je započelo *teškom svađom na auto-putu*, kako smo je posle nazvali. Šaja se sporo prestrojavo, Goca nervozno davala uputstva. Izašli su iz kola na nadvožnjaku da se nasamo posvađaju ko ljudi, a ja sam sa zadnjeg sedišta procenjivala kakve su mi šanse da ustopiram nekog normalnog da me dobaci do prve autobuske stanice. Do uveče su se ponovo voleli i smejali smo se skeču sa nadvožnjaka. U apartmanu Labrini skečevi su se nastavili. Pokvaren vodokotlić. Pregorela sijalica. Zaglavljene roletne.

Bučne komšije. Do svoje sobe na spratu dupleksa, curim kroz uzan otvor kružnog stepeništa, ka svetlu na drugom kraju, kao da se svaki put ponovo rađam. Smejemo se i dalje. Verovatno je i ovo jedno od onih katastrofalnih letovanja za setna prisećanja.

Ređamo peškire pored kafića sa haus muzikom. Ponekad platimo piće, pa se popnemo na ležaljke i ne silazimo s njih do uveče. Sedim na crvenom peškiru sa plavim i žutim grčkim ornamentima. Noge su mi uvaljane u pesak. Kosa još nije porasla. Čitam knjigu i sanjam o životu u kući pored plaže, vidim se tačno na onoj terasi preko puta, znam kad idem na kupanje, šta kuvam, gde slikam, gde sedim i pišem... Sa mokrog peškira na pesku plaže za paradajz turiste čujem Albance, Rumune, Srbe...

'Ajmo, lubenice – ima! Paradajz, grožđe – ima! Viče na srpskom preduzumljivi Grk pored svog kamioneta sa voćem i povrćem. Namiguje mi. Privlačim čičice. Paradajz, grožđe, lubenice – ima! Onda malo pušta grčku muziku preko razglasa. 'Ajde, igray! Kako igraš? Sviđa li ti se muzika, Mihajlo? Dete posmatra kamion i ćuti.

More je tirkizne i prusko plave boje. Svetlo-zeleni vrhovi borova izgledaju kao kolažirani na nebu. Vlasi palmi trepere za vetrom. Talasi šapuću, u njima se baba i deda dovikuju. Gospođa Plovak sa belim kačketom i gospodin Bova sa žutim šeširićem plivaju i smeju se. Na plaži prepunoj dece, najgori su roditelji. Mihajlo stavlja igračku u usta. Mama ga opominje. U blizini leži crni pas lotalica. Dostojanstven je i setan, i on voli more. Mihajlo mu prilazi i mazi ga. Pas mu lizne nosić i izvrne se na leđa. Dotrčava tata i sklanja sina. Odlazim u vodu.

U moru iznova shvatam svu dobrotu sveta, lepotu postojanja, što ću ponovo zaboraviti kada kupaći počne da se na meni hladi. U vodu ulaze Šaja i Goca. Spram njih delujem kao dobra plivačica. Ne plivaju kraul, ne rone, ne idu u duboku vodu, ne strepim ni za koga. Igramo podvodni disko, rege, salsu, pa Žikino kolo. Ribice uznemirene iskaču iz mora. Trkamo se. Mihajlo nas začuđeno posmatra. Roditelji se kartaju sa

prijateljima. U vodi je stena. Svi se slikaju na njoj. Sve devojke isto poziraju. Najlepše kopa, čujem Mihajlovog tatu: sine pokaži kako kopaš, 'ajde, Mihajlo. Prilazi mu Bleki, raduje se igri koju poznaje. Maše repom kao metronom. Kopaju rupu u pesku zajedno.

More se ljulja kao velika materica u koju bi mogli da se smeste svi ljudi sveta ikad rođeni. Kakav uporni mir. Zvuk talasa me hipnotiše. Čisti. Jednim za drugim talasom voda odnosi brige. Ispira. Čisti. Polira. Ispira. Čisti. Polira. Ispira. Duša mi je sve mlađa. U sebi iznutra se osmehujem. Niko nije povukao grubu reč. Niko mi nije učinio poklon. Niko me ne mrzi manje ili voli više. To je van mene, u sebi imam osmehnut duh. Ispira. Čisti. Polira... Gde živiš, pita čovek Mihajlovog tatu. U Beograd, na Novi Beograd, mada smo poslednjih godina u Norveškoj... Ćutite, šišti njegova supruga: Mihajlo spava.

Sedim na terasi svoje kuće kraj obale mora. Posmatram turiste kako jedu lubenice iz povrtarskog kamiona. Kosa mi je duga, pramenovi lepršaju na poventarcu. Mišići su mi zategnuti od svakodnevnog plivanja. Nisam mnogo preplanula, pazim na elastičnost kože. Na stolu na terasi uključen je kompjuter. Ispod stola Bleki pije vodu iz svoje posude. Imam još rečenicu, dve, da zapišem. Za sat ću sići u kuhinju i pozvati dragog na ručak. Sad zaliva baštu. Možda posle dođu Goca i Šaja. Čujem glasove turista sa plaže. Mihajlo, slikaj me ovde na steni, uzvikuje tinejdžerka. Mihajlo ćutke prilazi i škljoca.

24/9/2013/ Moj dan čuđenja
TRINAESTA

Još jednom mi šalju knjigu na korekturu. Nisam daleko od onoga što sam htela, ali se uzdam u čitaočevu nepažnju i manjak koncentracije. Menjala bih još puno, ali ne smem. Zadržavam se na manjim izmenama. Izdavač kaže da je to zapravo ljubavni roman, a ne putopis. Čudim se.

26/9/2013/ Moj dan skandala
TRINAESTA

Direktor nije razumeo studentski master rad, misli da treba da zaštiti javnost od njega. Neće da prizna grešku, gleda kome da je pripiše. Vraćam se sa puta i to saznajem.

Kometa je ušla u orbitu Marsa i uznemirila ga.

27/9/2010/ Svetski dan turizma 17,8 KILOMETARA NA SAT

Išli smo na Rodos prošle godine. Karta za nas četvoro koštala je pedeset i dva evra. Ove smo išli u Bugarsku na more. Trista evra za nas dvoje. Baš smo došli iz Milana. Sedam evra po osobi, avionom! Preplanula plavuša govori bez prestanka šta je sve pronašla preko interneta kao jeftinu ponudu, a zatim i ostvarila sa svojim samozadovoljnim mužem u japankama i decom koja su ostala kod kuće. Više se ne obraća meni. Nemam želju da govorim, sve i da nisam ustala tako rano. Hladno mi je na plastičnoj stolici u senci restorana na pustom drumu od Pančeva ka Vršcu. Ruke sam uvukla u rukave jakne dok čekam da dođe žena čiji su broj telefona u agenciji greškom zamenili za nečiji drugi, ko nije imao nameru da tog dana putuje za Temišvar.

Išli smo u London odmah posle Nove godine, pet hiljada. Sad baš idemo za Rim. To sve ja nađem sama na internetu. Mi smo članovi Viza... Plavuša govori, ja ćutim. Merkur je pošao retrogradno. Prethodnog dana su mi iz agencije javili da se iz Beograda polazi u šest ujutro. Da me nije bilo sramota da u poslednji momenat otkažem dolazak u slikarsku koloniju, odmah bih odustala od puta. Navila sam sat na pola četiri i u deset uveče legla u krevet, baš kad su komšije u kaficu ispod mog kreveta započele karaoke žurku. Nadala sam se da ću uspeti da nateram sebe da zaspim. Eto, gledaću u plafon i pokušati da uživam u muzici. Nostalgija osamdesetih iz stare Jugoslavije? Zašto da ne? Naše novokomponovane ljubavne? On i ona u duetu. Lepo. Mladi se vole. No Doubt? Hoće li

Detalj slike:

1/3/ Svetski dan civilne odbrane /
komplimentata / protiv diskriminacije /
invalidskih kolica / terapije muzikom /
budućnosti / morske trave

2015/ Moj dan smrznutih višanja, 24 x 30 cm

nastaviti? Neće. Nema veze. Neka pevaju. Možda će brzo promuknuti...

U četiri sam pozvala taksi. Gazda kafane je ispraćao poslednje goste, veselo me pozdravio i preuzeo kofer da mi pomogne. Sigurno nikada nije čuo nesrećnije: dobro jutro, baš vam hvala komšija. Taksijem do stanice. Autobusom do Beograda. Sakupljanje putnika po gradu. Kombijem do drumske kafane. Čekanje zaboravljene putnice. Sa njom za Temišvar. Izbacuju me kod puste autobuske stanice i žure dalje kako bi rasputovani gospodin i gospođa Plavuša stigli na vreme na jedan od svojih vrlo jeftinih letova. Stanica je pusta jer više ne radi. Peške trkom do stajališta privatnog prevoznika. Kombijem za Oradeu. Na bankini, kraj puta, pauza sat i po. Sa novim prevoznikom za Karej.

Gospođa Plavuša i muž sigurno su već odavno u Rimu. *Sedamsto kilometara prešli smo za sat vremena i dvadest evra.* Mogu da je čujem kako govori nekoj Italijanki. Iz kombija posmatram pejzaž u pauzama između snova. Krovovi oronulih kuća nižu se uz put poput niske ljutih papričica. Obilazimo ljude sa zavešljajima na leđima i konjske zaprege... Beskrajno ravan banatski pejzaž liči na Arizonu. Koliko košta jeftina karta do Amerike?

Četiri stotine kilometara prešla sam za nepunih petnaest sati. Zakasnila sam na večeru u hotelu. Dobila sam sobu iznad restorana. Ostavljam stvari i silazim da se upoznam sa domaćinima i kolegama. Svi su ljubazni i u tako dobrom raspoloženju, da popravljaju i moje. Osoblje hotela priprema slavlje. Biće i karaoke, kažu mi uzbuđeno.

30/9/2013/ Moj dan rada pod pritiskom
TRINAESTA

Iznosim direktoru, usmeno i pismeno, svoje mišljenje o čitavoj situaciji. Ne dopada mu se. I likovna scena se ljuti. Na njega zbog cenzure, a na mene jer ne istupam javno. Učestvuju u elektronskoj pobuni, skoro kao iz zabave. Ne želim da dam otkaz na posao koji volim. I tako će on otići pre mene.

1/10/2013/ Moj dan izlaska knjige
TRINAESTA

Izašla mi je knjiga. Dobila sam prvi primerak. Strane 52 i 223 na nekim primercima nisu odštampane. Izdavač je ljut.

2/10/2012/ Svetski dan životinja sa farmi KRAVE SA ŽUTIM MINĐUŠAMA

Sišli smo sa auto-puta. Neki su morali u toalet. Predstoji nam duga vožnja. Iz auta posmatram livadu. Krave pasu. Na ušima imaju žute pločice.

Jedna krupna tamna krava pogleda me sa puno autoriteta. Osetivši tuđe prisustvo, okrenula se, kao na špici španske serije, i preko ramena značajno zagledala u oko kamere. Direktno u dno zenica. Duboko. Ne skreće pogled. Ne skrećem ni ja. Lastavice proleću između nas. Sa mlade trave poleće jedna, pa još jedna. Kruže nisko nad zemljom kao leptirići. Ne ometaju prodorni kravljji pogled. Kad pomislim da su joj misli možda već odlutale daleko, odvrća pogled od mene. Nisam zanimljiva kao njen zeleni obrok.

Krećemo zemljanim putem ka asfaltiranom. Krave pasu sa čarobnim mirom. Tele potrči preko livade opasane žicom.

3/10/2020/ Svetski dan sede kose SEDA JE NOVA CRNA

Koji je tvoj čovek, pita bigl Korta. Ona tamo dugačka, sa sedom kosom, pokaže njuškom na mene: seda kosa je moderna sada. Vau, kaže bigl: a šta je to *moderno*? Mh-mmm, promrmlja Korto: ne znam baš, vidi loptica! Ju-hu, uzvikne bigl.

4/10/2011/ Svetski dan životinja UGROŽENE VRSTE

Voz se u krivini oglasio kao umirući dinosaurus. Onda je začutao, obnavljao je snagu na pravolinijskoj deonici, da bi u novoj krivini nastao nov turnus agonije. Da li je ovo poslednji dinosaurus na Zemlji? Poslednji zmaj, kako su dinosauruse nazivali obični radoznalci, u davna vremena, pre pojave arheologa. Možda su ovo neki novi zmajevi, obnovljenih gena, iz drevnog jajeta koje je Džef Blum prokrijumčario u Evropu.

Ulazimo u stanicu. U susret nam dolazi drugi voz. Ubrzava dok mi usporavamo. Naši prozori mimoilaze njihove. Nisam ni shvatila da se zaustavljamo sve dok lica u dugom nizu prozora nisu iz našeg istekla. Stojimo. Čelične životinje su se tako elegantno mimoišle. Kao da se zavode.

Dinosaurus se odmorio, pa ponovo pokrenuo. Osluškujem borbu za opstanak, koja se nastavlja u prednjem delu kompozicije. Mislim da je ranjenog dinosaurusa sada napao jedan manji, ali dosta živahan predstavnik te izumrle vrste. Koškaju se, ali bez ozbiljnijeg animoziteta. Sikću i lenjo kriče jedan na drugog. Ponekad se čuje kako kroz vazduh proleti deblo polomljenog drveta, koje onaj jači u agoniji odvali repom. Zatim zajedno, u niskom letu, klize kroz vazduh, bez vriske, samo uz blago zmajsko šištanje i udare vetra o krila. I jezde tako sve do sledeće krivine.

5/10/2016/ Svetski dan učitelja OČIGLEDNA NASTAVA

Nalazimo se u stanu Poznatog Umetnika u veoma visokoj zgradi. Kroz prozor se vidi velegrad kako svetluca u noći. Prostor je svedenog dizajna sa malo nameštaja, jer je to zapravo umetnikov atelje. Povala sam sa sobom predškolsku decu da vide kako nastaje umetnost.

U prostoriji je dugačak crni paravan. Deca su se poređala duž njega s jedne strane, a ja sam sa druge.

Na paravanu počinju da se pojavljuju sitne rupice, kao da se na nebu pojavljuju zvezde ili da se pale svetla u gradu. Deca ga zapravo buše prstićima. Shvatam da je materijal od neke elastične gume. Dovoljno je čvrst da se ne pocepa ako se probuši, ali je i dovoljno mek da na njemu ostane otisak prislonjenih stvari. Sva deca buše paravan prstićima, a jedno dete se prislonilo licem i telom. Sačekalo je malo, a onda se pažljivo odmaklo dok se paravanska smesa polako odvajala od njega. Ostao je otisak detetovog lica i tela, poput onih anđela u snegu.

Tada shvatam da je to novo delo Poznatog Umetnika i objašnjavam ga deci. Hvala lepo, Umetniče. Deco, videli ste, a sad idemo.

7/10/2013/ Moj dan uvreda
TRINAESTA

Profesionalni umetnici odustaju od izlaganja, prepuštaju svoje termine amaterima i oportunistima. Direktor preti otkazima i kadrovskim promenama. Nudi moje mesto onome ko mu osvetla obraz. Nova koleginica daje predloge nepovoljne po buduće izlagače. Nedostaje mi Štefanova podrška. Pakujem slike za selidbu ateljea, bacam džakove nepotrebnih stvari u đubre.

8/10/2013/ Moj dan mobinga
TRINAESTA

Pritisak javnosti raste. Direktor ukida moj program razmene sa austrijskim umetnicima. Nismo dovoljno razgovarali, kaže.

9/10/2014/ Svetski dan pošte FORMULARI SA KIJAVICOM

Poštanski službenik kija u formulare, prstima briše nos, pa opet pretura po rukama desetak papira koje treba da ispunim. Hemijskom kratko štriklira rubrike, popunite ovde, ovde i ovde, a dve hitro precrtava bez

trunke žaljenja. Dišem kratko i okrećem glavu u stranu, kao da ću tako preprečiti putanju virusu. Između nas je staklena pregrada, ali on sve kapljice iz ždrela tare o papire koje mi daje u ruke. Pita gde šaljem paket. U Austriju. Ne pita šta šaljem. Šarmom sam mu odvušla pažnju sa sadržine. Prošli put je na šalteru radio mladić koji nije bio impresioniran sredovečnom devojkom, pa me je poslao u pakao papirologije u drugoj prostoriji. Srećom, tamo je bila žena koja mi je progledala kroz prste i rekla: to su tvoji katalogi. Iskreno sam odvrtila: nisu, samo sam ih dizajnirala. Pogledala me je sažaljivo, a ja sam se nesigurno ispravila: u stvari... moji su, kao da jesu. Odahnula je: ako su tvoji, onda ne mora da se carini. Mislim da nije imala srca da me gleda kako se koprcam između nedorečenih pravila i tarifa.

Popunjavam formulare. Ovde, ovde i ovde. One dve rubrike ne. Pitam nekog koji je datum, malo se raspravljamo oko toga. Bila sam sigurna da je sreda, ali već je bila jedna juče. Ljudi iz reda gledaju vesti na velikoj plazmi u sali. Vraćam se prehladenom čoveku na šalteru, strepim od pitanja šta u stvari šaljem. Opet su katalogi, ali ko zna... Gleda me vragolasto brišući nos. Nisam sigurna šta da mislim kada traži da mu dam broj telefona. Da li su mi to i pre tražili? Ne prekorevam ga zbog brisanja nosa rukom, niti odbijam da napišem broj u strahu da me ne osudi na carinjenje. Samozadovoljno koristi šaltersku moć. Pretvorio se u profesiju. Daj, srediću ti ja to, ja to mogu ako hoću... Samouveren je, a ja pritvorna. Gledam kako lupa pečate, snažno i iskusnim zamasima. Šta bi radio da mora odjednom da postane ratar ili kolporter, bilo šta drugo što mu se ne uklapa u mentalnu uniformu?

Spušta pečat na poslednji papir. Osam hiljada, osamsto četrdeset i osam dinara, izgovara zavodljivo toliki broj i sklanja moja tri paketa na gomilu spremnu za transport. Prebrojavam devet crvenih novčanica, primam gripozni kusur, isključujem uzdržani osmeh i bežim iz šalter sale. Žurim da što pre stignem kući da pojedem đumbir sa medom, operem ruke sapunom i popijem rakiju.

10/10/2015/ Svetski dan mentalnog zdravlja IZGUBLJENA MISAO

Roditelji me očekuju na nedeljnom ručku. Dan je oblačan i topao. Prijatna jesen bez boja. Ništa iz pojavnog sveta ne privlači mi pažnju dovoljno da misao izvuče do površine. Nezainteresovana za ulicu i prolaznike, razmišljam. Čak i o samom razmišljanju. Na neobeleženom prelazu primorana sam da reagujem prizemnim delom svesti. Zastajem i naglo izlazim iz svojih misli. Prelazim ulicu i shvatam da je u meni osećaj zadovoljstva zbog nekog interesantnog zaključka, ali ne znam kojeg. Nastavljam put uverena da će mi se misao vratiti. Ali, nema je. Osluškujem sve do sledećeg ćoška. I ništa. Pokušam sa oprobanom metodom i prisećam se o čemu sam razmišljala pre nego što sam naglo prozvana da pažnju usmerim na opštu sigurnost. O čemu sam mislila tamo kod pekare, a posle toga kod super marketa, pa kod foto-radnje... Misli se vraćaju jedna po jedna, ali one od pre prelaza jednostavno nema. Neću da je se odreknem tek tako. Probudila je dobar osećaj. Kao da je važna. Rešim da se vratim po nju, kao po zaboravljene ključeve.

Pođem nazad, pređem ulicu, pa ponovo stanem na ono mesto, na kom sam se iz misli prenula. Pogledam, kao i onda, u pravcu trafike preko puta. Um uvek prati pogled oka. Kad u zoru odluta kroz prozor, za njim izađe i sećanje na san. Tako je i moja ideja nestala. Pogledom lutam za njom. Vozač u automobilu nestrpljivo čeka da pređem ulicu. Polazim nevoljno ka roditeljskom stanu. Ručak se hladi, ali ne marim. Još jednom se vraćam, prelazim ulicu, pa opet nazad. I tako još nekoliko puta, kao da tražim novac koji mi je ispao iz džepa. To verovatno misle i prolaznici, pa me nije stid što tako posvećeno tražim samo svoju besplatnu misao. Trude se i sami da neprimetno spuste pogled ka betonu ne bi li prvi ugledali moje izgubljeno blago.

Praznina u stomaku okreće me najzad u pravcu ručka. Hodam polako. Misao je zapala u budžak, u prašinu i mrak. Hoću da verujem da će me ponovo pronaći sama. Ako mi se ikada vrati, makar u nekom

drugom obliku, hoću li je prepoznati? Ili ju je već neko sakrio u džep i sa sobom odneo?

11/10/2013/ Moj dan inspiracije
TRINAESTA

U povratku iz kolonije akvarelista, sedim na zadnjem sedištu auta i posmatram oblake. Ispred mene sede direktor jednog muzeja i jedan likovni kritičar i prisećaju se novosadske likovne scene s kraja osamdesetih. Shvatam na koji način želim da slikam nebo.

14/10/2013/ Moj dan nerazumevanja
TRINAESTA

Štefan još uvek nije odlučio kad će da dođe. Ne mogu da mu pridem sa razumevanjem. I meni je potrebna podrška. Na poslu svakodnevno pretrpim po novu uvredu.

15/10/2013/ Moj dan kratkog fitilja
TRINAESTA

Viktimološko društvo kaže da je pravda na mojoj strani, ali da će proći godine dok to ne dokažem. Kažu da treba da pišem imejlove. Advokat potvrđuje. Kažem Štefanu da mi treba muškarac i da dođe već jednom.

Kometa bezglavo juri prema Veneri. Sada već i laici znaju da se na nebu trenutno odvija spektakl. Prate na internetu putanju komete i očekuju da je uskoro uživo ugledaju.

16/10/2016/ Svetski dan hrane
LITEROGURMANIJA

Jedem supu i strepim nad Hagenbekovom kulinarskom pripovesti o životu Fride Kalo. Ne smem da joj isprskam stranice. Tata je knjigu uzeo iz biblioteke, a ja je pozajmila da pročitam još po nešto o *koleginici*. Paralelno sa radnjom pratim i svoje misli: šta sam

to u supu stavila prošli put, pa je bila onako dobra... Hagenbek mi pomaže. Ne da se setim, već da probam sa nečim novim. Kombinujem svoj sa kao-Fridinim receptom za supu sa pirinčem i dobijam supu iz snova. M-hm-mmm...

Da li sam postala svedok novom trendu u književnosti ili je slučajnost da, jednu za drugom, čitam knjige u kojima su romani začinjeni receptima i opisima hrane? Eko u *Praškom groblju* filuje moralne strahote svog junaka sa zavodljivom gozбом od meni nepoznatih jela koja tako otmeno zvuče, da mi voda pođe na usta. Murakami ispisuje tomove ljubavnih romana sladeći ih kulinarskom spretnošću glavnog junaka. Pomišljala sam da potražim na internetu kulinarski sažetak iz *1Q84*. Ponovo bih ga pozajmila i te delove sama tražila, ali ne mogu opet da budem u strahu od fleka od supe i pudinga na tuđim knjigama.

Erlend Lu je u *Mirnim danima u Miksing Partu* zabiberio život jednom sredovečnom Norvežaninu opsednutom senzualnom TV kuvaricom Najdželom Loson. Dobri su i recepti verovatno, ali taj njen svetloplavi džemperić... A gde su ženski recepti? Možda ne čitam dovoljno ženske autore? Vezu između literature i gurmanluka svodim isključivo na čitanje knjiga dok jedem, ali dok čekam da se supa sa Hagenbek–Fridinim receptom prohladi, u meni se budi ambicija. Želim da pružim svoj doprinos književnosti.

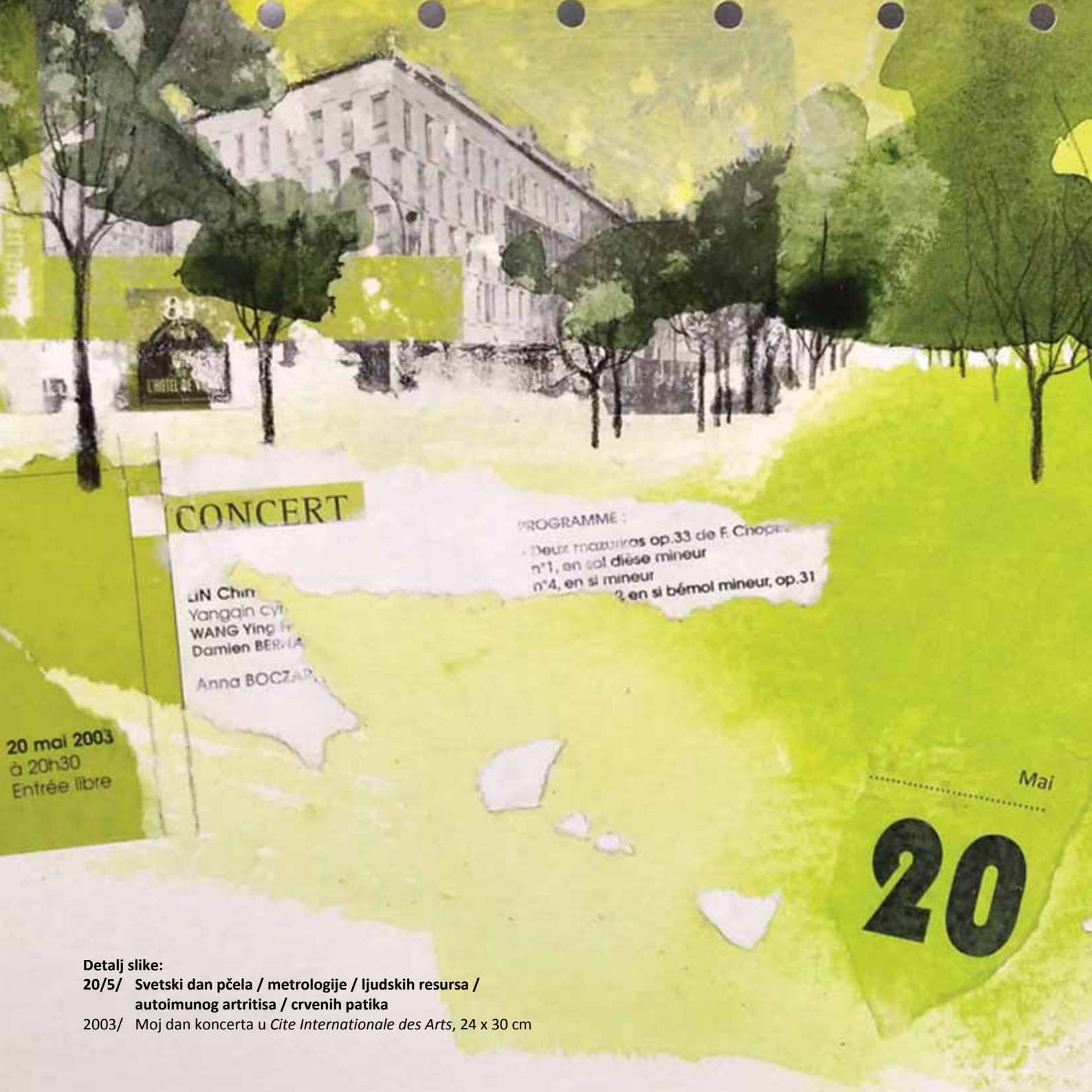
Predstavljam recept za mediteranske mafine.

Suvi sastojci:

suvi kvasac/kesica
½ kašičice šećera
1 kašičica Vegete
1 kašičica bosiljka
1 kašičica soli
375 gr brašna
80 gr zelenih otkoštićenih maslina
40 gr kapara

Mokri sastojci:

275 ml vode ili mleka
3 jaja
100 ml maslinovog ulja

CONCERT

LIN Chin
Yangqin cvi.
WANG Ying fr.
Damien BERVA
Anna BOZAR

PROGRAMME :

« Deux mazurkas op.33 de F. Chopin
n°1, en sol dièse mineur
n°4, en si mineur
2 en si bémol mineur, op.31

20 mai 2003
à 20h30
Entrée libre

Mai

20

Detalj slike:

20/5/ Svetski dan pčela / metrologije / ljudskih resursa /
autoimunog artritisa / crvenih patika

2003/ Moj dan koncerta u Cite Internationale des Arts, 24 x 30 cm

Priprema:

Pomešajte posebno suve i posebno mokre sastojke, a zatim ih sjedinite. Smesu rasporedite u nauljene kalupe za mafine. Pecite ih u rerni zagrejanom na 210°C oko 20 minuta. Poslužiti tople uz omiljenu literaturu.

17/10/2011/ Svetski dan za iskorenjenje siromaštva BRACIN TRIK

Žurim na posao. Trg je tek malo prašnjav od udaljenih zvukova saobraćaja. Smeta mi tišina. Čini prostor pustim i prevelikim. Pogledom tražim uličnog svirača. Brinem se da ga neću čuti i da će se bezbojne fasade urušiti pod brigama prolaznika. Svako jutro na glavnom trgu Braca svira na mandolini. Na lice mu se urezao osmeh, koji povremeno neprimetno preboje nijanse pravih osećanja. Sedi kraj spomenika sa tim osmesima, strpljiv, skupljen oko malog instrumenta, čije žice vibriraju tako lako, kao da se neko drag upravo nasmeja.

Iz sivila prosija poznati zvuk. Srce mi se otvara od radosti. Muzika preliva ulicu kao Zvončica izgubljene dečake čarobnim prahom. U mislima mi sine sunce. Iz mesta poskočim u nekoliko jelenskih skokova od po četiri metra. Širim ruke i lelujam dugim prstima u ritmu muzike levo i desno, kao morska trava nošena toplim strujama. Braca svira temu iz *Doktora Živaga* i improvizuje delove kojih se ne seća dobro ili su i njemu već dosadili. Note sa žica presijavaju se na ukrasima oko prozora oronulih kuća i na metalnim okvirima ugašenih reklama. Poskočim u još jednu piruetu pre nego što ponovo meko dodirnem tle vrhovima prstiju.

Na javi sam pustila samo osmeh da bude vidljiv. Priberem se, udahnem vazduh, pa nastavim da hodam kao i ostali prolaznici. Jedan stariji čovek sa šeširom spušta novac u Bracinu kutiju. Da li je i on poskočio od sreće kad i ja? Pitam se kakva je bila njegova koreografija.

25/10/2015/ Svetski dan umetnika ZALJUBLJENI KONCEPTUALNI MURALISTA

U policijskoj stanici proslavljaju njegov odlazak iz službe. Promena karijere. Hrabra odluka, u srednjim četrdesetim napustiti stalan posao u državnoj službi i postati slobodan umetnik. Svi zaposleni su se zdali da sa dva spreja ispišu šefu poruke po zidovima prijemnog odeljenja. Neke poruke sa lepim željama, umesto papirnih čestitki. On sve to posmatra, pogleda užarenog i odsutnog, već na putu ka svom novom životu. Uzima sprej pun iv Klajn plave boje i raspršuje ga po svom licu. To je očito boja neškodljiva za kožu i udisanje. Plavetnilo pada na njega i čitav zid sa porukama u pozadini. Pigment je snažnog intenziteta i pokriva zid i šefovo lice. Samo se oči bele.

U jednoj stambenoj četvrti u Rio de Žaneiru, na terasi poslednjeg sprata solitera, plavuša objašnjava TV ekipi kako je nastao interesantni plavi mural pod njima: On u svakom gradu uradi isto, znate, odabere fasadu, do njene sredine se konopcem spusti sa vrha zgrade, zatim isprejiše čitavog sebe, tako da na zidu ostane samo plavetnilo i umetnikova silueta u boji betona. U istoj toj boji ostane ispisano i pitanje: kada ćeš doći po mene? On je zaljubljen, znate...

Voljena saznaje iz novina šta njen bivši radi po svetu, odlazi po njega u Rio i kaže mu: sav si plav po licu! Na koži kraj korena kose još uvek se vide tragovi plavog pigmenta. Ona lizne svoj prst i briše mu boju sa čela. On je srećan.

28/10/2013/ Moj dan potpisa
TRINAESTA

Direktor je odlučio da me degradira. U aneksu ugovora piše da sam to zaslužila svojim iskustvom, sposobnošću i pokazanim rezultatima. Na moje mesto postaviće Novu koleginicu. Inatim se, ugovor potpisujem latinicom.

29/10/2013/ Moj dan raskida
TRINAESTA

Štefan je odlučio da me ostavi. Ne vidi više smisao naše veze. Njegov imejl čitam u kancelariji među kolegama. Istrčala sam napolje i otišla kod roditelja na ručak. Obradovali su mi se.

30/10/2013/ Moj dan nervnog sloma
TRINAESTA

Pitali su me u kancelariji šta se to desilo prethodnog dana. Njima sam odgovorila da nije u vezi sa poslom, a Štefanu da mi je slomio srce i da mi više ne piše.

Kometa je oprljila malog Merkura i nastavila da juriša na Sunce.

6/11/2012/ Svetski dan nevikanja DIREKTORSKA ULICA

Tišinu ulice razbija glas: eeeeej, pa gde si ti? Starija žena pravi reda po ulici. Muškarac kojeg doziva pravi se da je ne čuje, ali to je ne zbunjuje. Rešena je da popriča sa njim onako autoritativno, domaćinski, da sazna da li je već postao deda i druge lične stvari koje je se ne tiču. U svako doba dana, negde oko male pošte, šeta se u okraćalim pantalonama. Seda kratka kosa do pola je ofarbana u crveno, pre četiri i po meseca. Sa svima se poznaje, dovikuje se, kao da pored nje nije Biblioteka Matice srpske, kao da je ovo i dalje onaj sokak gde su turski trgovci dolazili da prespavaju i provedu se, pre nego što se puni para vrata na jug. Viče, šali se, pravi se važna, ne mari što je niko ne sasluša.

Spuštam glavu dok prolazim pored nje da me nešto ne upita. Ne poznajemo se, ali viđa me skoro svaki dan, možda me već doživljava kao prijatelja... Gledam u beton, nov i bez pukotina, i na njemu svetlucanje kristala stakla. Nešto se ovde sinoć razbilo u toliko sićušne komade, da ne mogu ni da naslutim šta je to bilo. Gazim po staklu. Krcka sitno pod nogama. U susret mi dolaze dva para direktorskih cipela. To su

one uglancane cipele što se nose samo pre podne, do poslovnog ručka. Crne ili braon, sa oštrim ivicama. Duge i pljosnate, ali ne i šiimi. Na samom vrhu se odlučno završavaju pravougaonim vrhom. Liče na šleperu sa Dunava. One što prevoze ugalj, dok ih vuče mali umorni remorker. Iznad svake cipele, čije kožne đonove grebuckaju sićušni komadi stakla, uzdiže se po uska nogavica. Pa, sakoi, pa zamišljen izraz odgovornog lica. Prolaze zauzeti razgovorom o predstojećem sastanku. Ispod odela se polako znoje, a košulje se gužvaju oko struka. MIMOŠLI smo se. Srča se razredila, glasna baba se sve slabije čuje.

U daljini, ničiji pas njuška praznu konzervu od paštete. Gurka je po ulici, sve dok kraj njega ne protutnji auto. Pojuri za mašinom. Ljuti se na točkove, koji se tako izazivački okreću. Ne znaju ko je gazda. Trči. Otvara čeljusti kao da laje. Ali, glasa nema. Niko ga ne čuje i nikome ne smeta. Ne znam da li ga to još više ljuti.

Iza ugla na ulicu stupa neustrašiv bucmasti trogodišnjak. Uzdignute glave, sa osmehom pobjednika, ide u šetnju da vidi šta ima novo u njegovoj ulici. Za njim, žurnim korakom stiže mama.

12/11/2013/ Moj dan promocije
TRINAESTA

Pao je sneg, ali je promocija knjige bila posećena. Napravila sam i malu izložbu digitalnih printova koji ilustruju knjigu. Publika se razočarala kad je čula da je tako romantična veza pukla. Kritičari su lepo govorili o knjizi. Čitala sam odlomke o Štefanu i sebi kao da čitam o nekom drugom.

18/11/2013/ Moj dan licemerja
TRINAESTA

Prestale su potrebe za vašim uslugama. Nezvanična zamenica direktora ponavljala je s osmehom istu rečenicu posle svakog pitanja mojih najbližih saradnika.

Detalj slike:

7/6/ Svetski dan bezbednosti hrane / svesnosti o Turetovom sindromu

2003/ Moj dan planetarijuma u Palais de la decouverte, 24 x 30 cm

19/11/2013/ Moj dan novog početka
TRINAESTA

Moja nova kancelarija je stara, a galeriji je potrebno renoviranje, nov depo, kuhinja, osvetljenje, zidovi, izlog, pod... Arhiva je u neredu. Novi saradnik me pita gde je veliko slovo.

20/11/2013/ Moj dan selidbe
TRINAESTA

Selim atelje. Novi je dovoljno velik da mogu u njemu i da živim. Ne mogu da verujem da imam toliko slika.

21/11/2015/ Svetski dan televizije KOLA RTV-A

Kamion gradske TV ekipe projuri pored mene, žurno ugrčući u krivini. Duž čitave desne strane na gornjoj ivici kola lepršaju obli završeci skupljene tende na sive i blede sive pruge. Zbog njih izgledaju kao neki mali cirkus, kao kamp prikolica. Kakvi su im ovo karnerići, pomislim.

24/11/2015/ Svetski dan evolucije GENESIS

Sa lipe se zarotirao *helikopter*, plod sa dva listića dizajnirana poput propelera kako bi sledeće drvo niklo dovoljno daleko od svog roditelja, umesto da uvene u njegovoj senci. Savršena naprava. Da li je u nju gledao Leonardo kada je smišljao preteču helikoptera?

U čega je gledao onaj ko je smislio lipu? Neko je sasvim sigurno smišljao svet i sva njegova bića. I svet kao biće. I sjajno nas je smislilo. Sa puno ljubavi, unutrašnjih suprotnosti u savršenoj ravnoteži... Ali, možda se tako velikim poslom bavio čitav tim. Laboratorija. Odeljenje sa laboratorijama. Svaka zadužena za svoju vrstu. Ekipe opterećene prestižom, rokovima, materijalnim ograničenjima i rivalstvom.

Verujemo da smo osmišljeni da budemo bolji od ostalih bića. Kitovi su sigurno ubeđeni da oni vladaju svetom, jer su najveći, misle da na kopnu, osim slonova, prema kojima gaje tihi respekt, niko nije vredan pažnje, pogotovo ne dvonoge životinje koje proizvode previše nerazgradivog izmeta po tuđim teritorijama. Možda su ubeđeni da su najsenzibilniji ljubavnici i najbolji pevači na čitavoj planeti. Ko da im to ospori? Ili su insekti zamišljeni kao alfa bića. Počelo se od njih, pa nastavilo sa varijacijama, mutacijama, probama, eksperimentima, izmenama, finim nivelacijama...

Osam nogu, hm, da probamo sa šest? Ma, daj pedeset. Nije loše, a da se vratimo na šest ili četiri. *Manje je više*. A, da probamo sa dve? Dve? Pa, to se graniči sa ludošću! Ali toliko je smeo plan, da možda i uspe. Možda tu ipak ima nešto...

Recimo da je tako bilo. Da je počelo od insekata. Kasnije su projekat predali drugoj laboratoriji, gde se prešlo na nos, jedan par očiju i novu koncepciju života. Insekti su se sa svim svojim podvrstama već toliko razmnožili, da je trebalo naći protivotrov, neko biće koje se jednako i razmnožava i samouništava, isto onako dobro kako uništava i druge. Zato nije bio problem ni da nas učine toliko većim od prethodnih vladara planete, čisto da se prethodnih ne plašimo.

Ubrzo će doći do prenaseljenosti, ako budu toliko veliki! Jeste li normalni?! Metar i šezdeset? Za stotinak hiljada godina imaćemo ozbiljan problem! Pa, ne možemo ih ostaviti sićušnima. Komarci će ih izbušiti... Uostalom, o tome ćemo misliti kad dođe vreme. To je ionako tek sledećeg semestra.

Na koga su ličili laboranti? Na insekte? Na slonove, kamile? Da li je svaka laboratorija stvarala svoje klonove, bića po sopstvenom liku?

Posmatram *helikopter* lipe kako se vrti elegantno i stabilno. Vetar ga zanosu u stranu. Propeler dotakne zid i letelica se nezgrapno surva na beton.

5/12/2013/ Moj dan jednog bivšeg momka
TRINAESTA

Srećem jednog bivšeg momka od pre dvadeset godina. Obasipa me komplimentima, najavljuje da će me posetiti, poziva se na kafu. Ne mogu sve opet iz početka.

9/12/2013/ Moj dan susreta sa kolegama
TRINAESTA

Na izložbi u muzeju susrećem kolege iz branše. Puni su razumevanja, saosećaju, tapšu me po ramenu, žale me, bodre. Vikali su sa sigurne udaljenosti i učitali kad im je dosadilo.

10/12/2013/ Moj dan usamljenosti
TRINAESTA

Zovem prijatelje na ručak u novi stan. Sobe su velike i hladne. Treba mi tepih.

11/12/2013/ Moj dan drugog bivšeg momka
TRINAESTA

Nazvao me je bivši momak od pre petnaest godina. Hoće da se vidimo. Pristajem, ali tražim da zovemo i zajedničke drugare, pa odlazimo sa njima u grad. Nudi se da prespava kod mene. Ne može. U predsoblju? Ne. Na patosu? Ne! Ispred tvojih vrata? Ispred tvoje zgrade? Ne, ne i ne! Želim da imam decu sa tobom, pokušava i dalje. Nisam toliko fatalna, nego on ima grižu savesti, a ja još uvek pamtim prazne priče.
Kometu je spalilo Sunce. Ne vidi joj se ni dim.

12/12/2013/ Moj dan borbe protiv zlostavljanja na radu
TRINAESTA

Nova kolegunica se ne snalazi na novom poslu, umetnici joj se smeju, a ona im uzvraća uvredama.

20/12/2013/ Moj dan trećeg bivšeg momka
TRINAESTA

U izlasku srećem bivšeg momka od pre deset godina. Uzaludna priča, ali zabavna i laka. Hvata me za koleno ispod stola. Ne branim mu.

22/12/2017/ Svetski dan orgazma B(L)ESANA NOĆ

01:14

Želim da gledam film u kojem ću biti glavni lik. Neki film bez stresa, bez neprijatnih susreta. Komediju, fantaziju, romansu, naučnu fantastiku... Možda da hodam sve dok mi se stopala ne odvoje od tla i koracima se kroz vazduh ne uzdignem dovoljno visoko da mogu da izvodim lupinge i jurim kroz vetar u svim pravcima, kao kroz vodu. Ali san se ne da. Daleko od mene drži ga buka iz restorana pored hotela. *Crne oči vladajućina zanela me ona s njima...* Zašto nisam popila više vina, možda bih lakše zaspala. Žikino kolo preuzima ritam, ljulja krevet i razmaženo zahteva pažnju.

03:05

Da li to neko lupa na moja vrata? Drveni zvuk prekida mi san. Ne mogu da odredim odakle dopire. Ne, nije toliko rezak da bi bio na mojim vratima. Komšijska? Nije ni to. Ritmično udaranje se nastavlja. Čujem ženski glas: a. Buka ne prestaje. Ona ponovo kaže: a. Odgovara joj škrtu muški glas: agh. Kao da se upravo nečeg setila, ona uzvikne: a! Ali, zvuk staje i hotel ponovo tone u tišinu. Tri je sata. Šumi tuš, puni se vodokotlić. San se spušta na kapke. Možda ne svima.

05.10

Baam! Tumb-tuumb-baam! Još je mrak. Možda su huligani! Ne čujem nikog da traži zaštitu. Ne čujem ni pijane glasove. Bam! Metalni zvuci su glasni, ali bez besa. Đubretari prazne kontejnere. Decibelima govore da su ljuti što moraju da rade tako rano, dok čitav

hotel spava. Ne znam da li sam nešto sanjala. Buka mi ispunjava svest. Pokušavam da vratim san, ali sve je dalje od mene. Rrkk-hrrrrr... rrrkkkk-hrrrrr... U sobi ritmičnog kreveta muškarac mirno spava. To mogu da čuju sve obližnje sobe. Vidim njene širom otvorene oči kako zure u mračni plafon dok joj se lanci hrkanja kotrljaju preko tela. Ne spava, u to sam sigurna. Ali, nje mi nije žao, sama ga je birala. Žao mi je mene.

07:17

Budi me svetlo. Sviće. Komšija se utišao, i sada mu možda samo pljuvačka curi na jastuk. Drage ptice započinju živ razgovor. Časkaju o smislu života i doručku tako slatko da me vraćaju snu.

08:04

Ti-dit! Mobilni kaže da je stigla poruka. Dragi piše nešto nežno. Već je budan i želi da me vidi. Poslaću mu poljubac i lepu reč kad se probudim.

09:00

Zvrrrrrrrrrr, piskav je i uporan alarm na telefonu. Odlažem ga u stranu. Maštam o snu. Nijedan film nisam do kraja odgledala, samo trejlere. Ne znam odakle da započnem dan. Sumnjam da će biti drugačiji od drugih, ali radoznala sam. Ustajem.

DRAGI DNEVNIČE

Postoje, naravno, u mom životu i spektakularni dani, oni za film, za priču, ali njih je, kažem ti, sve ukupno – pet. Neke zapamtim, jer prerastu u godišnjice. Rođenja, smrti, važni pozivi, prvi susreti, kupovine, prodaje, odluke, nezgode... O hiljadama ostalih dana mogla bih ukratko da kažem da ne znam ni da su postojali. Bljesnu i nestanu, dosadni, naporni, obični, neponovljivi, nepovratni. Ne žalim, uvek mislim da najbolji tek treba da dođe.

Umesto sećanja, sakupljam fotografije, ličnu dokumentaciju, plaćene račune, biografske fraze,

pisma, imejlove, vozne karte, ulaznice, melodije, mirise, flajere zaostale u džepovima... Ne vodim dnevnik, ali ponešto beležim kao dokaz svog prisustva, sve ostalo zaboravljam, treba mi prostor da gledam napred. Iz tuđih sećanja ponekad iskrсну priče koje sam o sebi zaboravila. Ni oni se ne sećaju onog što ja o njima pamtim. Možda je svako rođen da upamti tek deo slagalice, detalj velike slike sveta. Da bude jedan običan dan bez kojeg godina ne bi bila potpuna. Svaki dan potajno želi da nosi krunu, da bude rođendan, Nova godina, povod za svečanost, slavlje i radost. Zato ponekad slavim i ono što je drugima važno: plodove Zemlje, pismenost, hranu, dostupnost informacija, okeane, leptire, delfine, porodicu, toleranciju, šefove, pešačenje, javni servis, nosorože, mlade doktore, vodu, mentalno zdravlje, zaštitu od buke, skokove, stanovništvo, Sunce, poštu, turizam, orgazam, slobodu medija, intelektualnu svojinu, ptice selice, jabuke, pivo ili levoruke.

Dan za danom učim da s radošću posmatram svaki, čak i one bez markera, zastavica, spektakla, radnje i prelomnih događaja. Jer, dani su takvi najčešće...

Detalj slike:

JUL 2016/

Svetski mesec Alchajmera / vodenih bojica /
svetskog sajma zabave / registracije bibliotečke
kartice / pripravnosti / povratka u školu /
prevencije samoubistava / prijateljstva /
bezbednosti u kampusu / svesti o raku jajnika /
svesti o bolu / o Rejevom sindromu

Moj mesec izložbi u Ulmu, 215 x 70 cm

Dear Diary

(selected stories)

	INSTANT MAJA	72
	BLACK SHEEP	72
2/12/2015/ Darwin Day	DISCO TUG OF WAR	72
2/19/2021/ International Tug of War Day	BIRDS FROM THE HEAD	73
2/22/2017/ World Thinking Day	DISCO-BALL	73
3/21/2014/ World Poetry Day	HOSPITAL HIERARCHY	73
5/12/2009/ International Nurses Day	RADIO GARDEN	74
5/19/2010/ World Plant a Vegetable Garden Day	GREEN SKY	74
5/24/2022/ European Day of Parks	NEW TRASHCAN	74
6/5/2007/ World Environment Day	WOOF!	76
6/18/2022/ International Day for Countering Hate Speech	ATONAL MAJA	76
6/21/2014/ World Music Day	TAKE 5	76
7/11/2011/ World Population Day	MENTALPHOTOSESSION IN TIVAT	76
8/19/2004/ World Photography Day	GRAY IS NEW BLACK	77
10/3/2020/ World Gray Hair Day	ENDANGERED SPECIES	77
10/4/2011/ World Animal Day	A LOST THOUGHT	79
10/10/2015/ World Mental Health Day	LITEROGOURMANIA	79
10/16/2016/ World Food Day	BRACA'S TRICK	80
10/17/2011/ International Day for the Eradication of Poverty	SLEEPLESS NIGHT	80
12/22/2017/ Global Orgasm Day	DEAR DIARY	81

International awareness days mark particular events and issues to promote them, raise awareness, and call to action. Every date is important to someone, and every topic is worth considering: endangered species, diseases, underappreciated professions, natural disasters, dangerous phenomena... This long list proves that there are no ordinary days. There are only personal expectations.

Since 2006 I have created about 500 paintings and stories in *Dear Diary* because every day has its own story, which deserves to be written.

The information about Awareness Days is used per the following sources:

<https://www.daysoftheyear.com/>
<https://www.internationaldays.org/>
<https://www.internationaldays.co/>
<https://www.awarenessdays.com/>
<https://happydays365.org/>
<https://www.un.org/>
<https://sr.wikipedia.org/>
<https://www.holidaymart.com/>
<http://www.autentik.net/>
<https://nationaldaycalendar.com/>
<https://www.goodgoodgood.co/>
<https://www.holidayinsights.com/>

2/12/2015

Darwin Day
BLACK SHEEP

INSTANT MAJA

I often travel by bus, train, airplane, minibus, I don't bribe customs officers, I manage somehow in awkward situations, I turn their disadvantages into advantages, I paint, I like writing, I live in Novi Sad, I love to read and think about the universe, I'm a patriot without a cause, I've been to Norway, Poland, Romania, Austria, Montenegro, Germany and other countries, I have my friends Nataša, Marija, Sidsel, I like airplanes, I'm superstitious, I'm of delicate health, I'm romantic, I like jewelry, I like daydreaming, I can speak English and a bit of German, I often take part in art colonies, I don't smoke, I dream spectacular dreams, I like summer showers, I like swimming, I like beauty, astronomy, and adventures, I'm more inclined to argue than to forgive, I can't sing, I don't like modern folk music, I don't like noise, I design things, I make ceramic art sculptures and video projects, I don't like to work under pressure, I have lunch at my parents' on Sunday, I read when I eat, I'm afraid of lunatics, I don't like pointed shoes or cotton buds, I detest bones, I believe in reincarnation, I like crime films, I like to show off, I like to be seen, I like red wine, green tea, and to sleep in; but I have never introduced myself like this. Maybe it's because I prefer to remain as quiet as a mouse, to interpret the picture of others with what I know about myself, and to compose that picture by watching others.

The first sentence might be enough to get to know me, dear Diary. Maybe there isn't more important information about me. I know you crave exciting events, descriptions, important revelations, big ideas, and actions, but your days are only as spectacular as mine, and there are only five of them. And they're always tiring. It wouldn't be nice to ignore all those other days, the ones without markers, flags, spectacles, plots, or breaking points. Because that's what days are like mostly.

Crossroads. A red light for pedestrians, I stop. A red light for drivers too. They also stop. It's that moment when we look at each other silently, waiting for the referee to wave his flag and we wonder who's he going to signal first, them or us? Our looks cross, we assess each other, squinting below our eyelashes. In front of the traffic lights, there is a van with the sign saying *Auto Body Mechanic Baštovanović!*¹ Such a genetic departure in a family of gardeners. A black sheep. How did this happen to them? Is their tradition suddenly broken because of this son or is it in their genes to change their profession often? Do they celebrate the days when they decided to break away from the family tradition? I wonder what Baštovanović's great-grandfather was, a trader, cobbler, or farmer. And who is going to be the Mechanic's great-grandchild? Maybe an actor? Or a politician. As if I was better. I hide my unpredictable genetic formula behind the home ground of some ancient ancestor. My surname should be Piščević, brought into this world by my father Ratarević and my mother Kovačević-Šnajder.² Miraculous evolution.

The contest at the crossroads does not take long. The family rebel gets a green light and goes first. Of course.

2/19/2021/

International Tug of War Day
DISCO TUG OF WAR

I am cooking and listening to the music hits of the 70s. ABBA starts to sing, I start to dance.

My dog thinks I invite him to dance, so he brings his rope toy. I accept the challenge. Tug of war slash a partner dance. Weird, but not bad.

---

¹ This surname is equivalent to the English surname Gardener. (TN)

² These surnames are equivalent to Writer, Farmer, and Smith-Taylor. (TN)

**2/22/2017/ World Thinking Day
BIRDS FROM THE HEAD**

My cab slows down. The taximeter monotonously ticks. We stand at a traffic light. I watch the car in front of us. The driver runs his fingers through his hair, he wants to clear his mind. Clouds are reflected on his rear window. The wind changes their shapes. Tock-tock-tock. Two birds fly across the sky. I see their reflection in the glass. At the same time, the man in the car tousles his hair again. From the cab, it looks like the birds have flown out of his head. Tock-tock-tock. If those were his thoughts, who did they dart away to?

**3/21/2014/ World Poetry Day
DISCO-BALL**

Square mirrors send the circles of limelight in all directions. The disco ball cuts through the gloom of a dusty art café. A circle is on the face of my friend. It stands still on her forehead for a long time, right between her eyes, like the mark that Indian women wear when they are getting married. But that is an illusion. Marija divorced a few years ago on this particular day and she says she'll never marry again. That's what we're celebrating. The circle moves toward her eye. I expect it to cover her pupil. The light bothers her, she keeps moving her head. This sequin kisses her. It shines on her lips while she's saying the words I can't hear.

I look at my legs. On my black stockings, the naughty circle shines. Right on my knee. As if a nonexistent light engineer is flirting with me. I look up. A young man talks to a girl at the bar. He has a chaste circle of light on his cheek. Her kiss. A man next to him has the same *mark* right in the middle of his lower back. I look away. A woman at the neighboring table has the same one on her shoulder. A tattoo. And a young man next to her has a little circle on his waist. On the spot where somebody should pinch him and make him jump. Auch!

Marija talks all the time. About a fellow poet. Talented, but embittered by the whole world, because he can't, they don't let him, it's not fair... I know him, I know that he needs the world only as a sparring partner. He is just like a disco ball with broken little mirrors: he finds it hard to reflect the light.

I ask Marija if she wants another glass of wine. She turns to the waiter and shows him her raised glass. The shining circle from her face slides right to the bottom of the glass.

**5/12/2009/ International Nurses Day
HOSPITAL HIERARCHY**

I don't want to sit down. There are only six chairs and three times as many patients. There are older and more exhausted people than me. I feel like I would belong to them if I sat down powerlessly on one of those seats. I am always afraid of this place. I study those gloomy and worried faces. There's a cloud hovering above all of them, as green as the hospital walls.

Hospitals have a clear hierarchy. Patients and their kin suck up to white clogs of any rank. Proportionally to the seriousness of their condition, they laugh at their jokes louder or more quietly. People in white uniforms walk relaxedly as if they were proteges of some mighty despot. Some of them don't really look that good, but they're not aware yet. They don't understand that the despot can throw them in a dungeon on a whim and forget them forever.

Colorful shopping bags swing by the knees of white uniforms. They contain presents that do not express gratitude but hope that this is the day when the patients get discharged from their disease. They disappear down the hallway. I hear my name on PA. I open the door with an unhappy smile and take the colorful bag out of my purse.

**5/19/2010/ World Plant a Vegetable Garden Day
RADIO GARDEN**

A stream of water from a rubber hose bounces off clay jugs and flowerpots in the backyard. That's where the neighbor grows rosemary and several accidental plants, a little bit of moss, a plum sprout, and tiny field flowers. He has thoroughly soaked a chestnut tree, a birch, yellow and red roses, a maple tree, tulips, marigolds, poppies, lilacs, strawberries, and some saffron. The thirsty plants squint and bristle. The garden is becoming calmer. It feels love and repays with its deep greenery.

The murmuring of water stops. I hear it when the wind moves a birch or plum branch. A bird behind the house chirps about its presence. Another shortly caws in the distance. It doesn't like how it sounds either, so it goes quiet soon. White butterflies touch wet grass. A bumblebee drones to the Hortensia bush. The bell in the steeple strikes two o'clock. Once and twice.

**5/24/2022/ European Day of Parks
GREEN SKY**

Two drakes fight over a duck that doesn't know where to run. Her drake defends her, he waddles and grumbles: This is not nice, this is not nice. The other one doesn't care and follows them, he has only one thing on his mind. Korto and I watch turtles lined on the logs in the water. Their little legs and heads protrude very elegantly from their shells, they soak in the sun's rays. We pass *the bag island*, as Đorđe and I like to call it. In fact, it's an oasis for herons. Grey and immovable, their bodies look like bags hooked into trees. But in Vienna, there are no such bags. On the dog beach, Korto meets new friends, steals their ball, takes it away, and marks it in his doggy way. I apologize to the dogs and their owners.

It has rained. The bags are quiet because they're fishing, immovable like pikes in the water, grey as branches. One on the left steals a fish from the water

and swallows it through its long neck. Frogs croak their lungs out. Three black and white ducks squat in the grass, always in the same place. They comment passers-by as an unsatisfied panel of judges, and they get upset when they see us: here they are again, here they are again, they say and turn away their heads. Đorđe says: Don't come closer because of the dogs. Dandelions after rain resemble stars on a green sky. A fat, short-legged dog cheerfully chases two ducks, they flee back into the lake. Blu has found a tennis ball and can't decide who to chase first, the ducks or the little fat dog. Korto growls because he doesn't want to look like a wimp. A woodpecker inspects the quality of wood and then flies away undulatingly. A young man on a bridge is lovingly staring into his phone in his hand. He is hoping for a torrent of likes. Flowers emit solemn smells of expensive perfumes used by prominent ladies, dressed up for a premiere in the theater. They sit in my box, they're hot and sweaty. Blackbirds call each other. A dragonfly swoops over canes for the first time this year.

Our streetcar has arrived. We wonder if we're going to miss it. Our future has just been told by this bird blabbering from a branch, I tell Đorđe; but we didn't understand it. He answers: It got so carried away chattering that it already reached next week with its prophecy. Yeah, I'm thinking, it reads my diary in advance, aloud, in front of everybody.

**6/5/2007/ World Environment Day
NEW TRASHCAN**

I love how the lid on a new trashcan in the bathroom nonchalantly makes a full circle whenever I hit it with new garbage. This trashcan has enriched the whole corner of the bathroom. The lid rotates halfway down and then continues the same way up. It wavers a bit before it closes the circle, and then it swings a bit more and stops slowly, returning to the initial position. Gracefully.

**6/18/2022/ International Day for Countering
Hate Speech
WOOF!**

Dogs sometimes bark at each other for no reason. Why are you angry, why are you yelling at me? I'm not yelling, you're angry! I'm not angry! No? Neither am I. Let's go sniffing then. Come on! And that's how a close friendship started.

**6/21/2014/ World Music Day
ATONAL MAJA**

I'm entertaining Maja in me at a concert of atonal music. I watch musicians, their clothes, hairstyles. I analyze the audience, who's a musician, who wants to look interested. I fear for a pregnant woman in the audience because the sound is becoming too loud. My womb trembles. But she and her prenatal baby tolerate the screeching, which is interrupted by a deep tone, from darkness, as if from someone's womb. Then another. The oboist is trying to start a rebellion. He succeeds in it; the instruments get out of control. Each of them sounds like a child discovering the abilities of their voice. There are two Japanese women in the orchestra, one on the right, and the other on the left side. The left one expresses her anger through her violin from one side of the stage. The right one answers with her cello from the other.

An American who didn't want to immerse into classical music and opera came up with a saying: It's not over till the fat lady sings. And there she is, coming onto the stage. I rely on her to establish some order. I hear Maja in me giving a politically incorrect shout: Let's go, fatso!

**7/11/2011/ World Population Day
TAKE 5**

I love summer showers. When water bursts out from the clouds, time stops. The city takes a deep breath. People go to hide in the hallways of buildings and talk to strangers. One more drink is ordered in cafés. All plans are delayed. Computers are turned off and everybody is looking out of windows. Business meetings are prolonged by informal conversations and jokes.

As if a film director took a megaphone and shouted to everyone: Take five!

**8/19/2004/ World Photography Day
MENTALPHOTOSESSION IN TIVAT**

I used to think it was bad luck to return the same way you came, so instead of going by the sea, I went down some streets which I could only presume where they led. I still don't know which beach I'll go to for a swim. Houses and gardens draw my attention. I can't take photos of them, because I don't take my camera with me when I go swimming. I can only memorize what I see.

An old metal fence, hopelessly neglected, a lot of flowerpots on the stairs, and a sporadic flower. Click, go my eyes. The fence has seen off a good deal of time, which is always better and more innocent if it is long gone.

A similarly neglected house, with no flowers in the garden to make it magical. Seven men's underpants on the clothesline. The previous week. The underpants are dull in color, neither grey nor blue, and a bit creased. It all looks sad, I'm looking for a new shot.

The eighties. Stairs with no banister leading to the upper terrace. On top of the stairs, an elderly woman is sitting. I can't see her upper half because of the flowerpots on the terrace. I only see her polka-dotted skirt. Next to her, there is a cat, I see its tail. Its legs are on one side of the stairs, and the tail on the other. The granny has a tail! Click! Click! I saw a witch! The tail lazily sways at the same pace as the slipper on the toes of the crossed leg...

I run like mad, to the first beach. I swim for a whole hour. The sun sets to the right, the Earth rushes to the left. I watch my hands making half circles and pushing water in front of me like silk. On the first wave, that big star twinkles a few times. I watch the second, third, and then the fourth half circle of water which my hands make. Cypresses from the peninsula dive into them, headfirst, and then replicate that image on every wave... I hear my breath and my shoulders coming in and out of water. The sound of water. My breath. A stroke. A piece of shit. There you go. A touch of reality in every film. A dead wasp on my right. In front of me, a little piece of shit.

I come out of the water. A bony man with a bucket in his hand announces through his nose that he sells corn for a euro. Two shaved heads with golden chains around their fat necks are quiet on the sunbeds under sunshades and are looking out to the sea. From one of their phones, Severina sings *My dear*.

I put my hands on the pebbles. I feel a hair and cigarette butt under my fingers. A young man in a canoe. There's a dog on its bow. The dog might not like water, but it likes its canoeist so much that it would risk getting wet just to be with him. The dog is calm and showing off. The man is rowing to the shiny strip going from the coast to the horizon. They don't know that they're just entering the extension of the sun. I risk hurting my eyes. I wait for them to disappear in the whiteness. Click, click, click...

I return to the house on the shore following the wave line. A man in yellow swimming trunks pushes an orange beer crate to let me pass, and then he sits on it and looks at the sea.

In my elegant sandals, I wade through the water, I slip on a rock, and become a funny image myself. Olive Oyl the swimmer in trouble on slippery rocks. Click. Before I go into the house, I take another look to photograph the sunset. I turn on the boiler, take a piece of paper and a pencil, and sit down on the terrace to develop my photos before the water is heated.

**10/3/2020/ World Grey Hair Day
GREY IS NEW BLACK**

Who's your human, a beagle asks Korto. The tall one there, with grey hair, he's pointing his muzzle toward me. Grey hair is fashionable now. Whoof, says the beagle. And what does *fashionable* mean? Hmm, Korto mumbles. I'm not sure exactly. Look, there's a ball! Woo hoo, the beagle exclaims.

**10/4/2011/ World Animal Day
ENDANGERED SPECIES**

A train shrieks in the bend like a dying dinosaur. It rested on a straight patch, but in a new bend, a new turn of agony ensues. Is this the last dinosaur on Earth? The last dragon, as dinosaurs were called by curious ordinary people, long ago, before archeologists appeared. These might be new dragons, with renewed genes, from the ancient egg that Jeff Bloom smuggled into Europe.

We arrive at the station. There's another train approaching us from the opposite direction. It speeds up while we slow down. At the same pace. Our windows pass theirs. I didn't even realize we were stopping until the faces in the long line of windows had oozed from our windows. We stop. The iron animals passed each other so elegantly. Like they were seducing each other.

The dinosaur had some rest, and now we're on the move again. I listen to the struggle to survive, which continues in the front part of the train. I think the wounded dinosaur is attacked by a smaller, but pretty lively member of the extinct species. They bicker a bit but without any serious animosity. They hiss and lazily screech at each other. Occasionally you can hear the trunk of a broken tree flying, after the stronger one blows it with its tail. Then they glide low through the air together, not shrieking but hissing like dragons, while their wings flutter on the wind. And they drift like that all the way to the next bend.

FEBRUAR/

2006/

Svetski mesec veganske kuhinje

Moj mesec Aurore Borealis iza oblaka iznad

Trondhajma, 215 x 70 cm

**10/10/2015/ World Mental Health Day
A LOST THOUGHT**

My parents expect me for Sunday lunch. The day is cloudy and warm. A pleasant fall without colors. Nothing from the real world attracts my attention enough to draw my thoughts to the surface. I'm not interested in the street or passers-by, I'm just thinking. Even about the thinking itself. On an unmarked street crossing, I must react with my lower part of consciousness. I stop and abruptly exit my thoughts. I cross the street and realize that I feel a certain kind of pleasure because of an interesting conclusion, but I don't know which one. I go on, convinced that this thought will come back to me. But it doesn't. I listen all the way to the next corner. Nothing. I try my usual method and remember what I was thinking about before I was abruptly called to pay attention to general security. What was I thinking about near that bakery, and then near the supermarket, then the photoshop... My thoughts return one by one, but the one that was there before the crossing is just not here. I'm not giving up on it just like that. It aroused a good feeling. Like it was important. I decide to go back and get it, like forgotten keys.

I go back, I cross the street, and then I stop at the same place where my thoughts were interrupted. Just like then, I look toward the kiosk across the street. The mind always follows the look of eyes. When it drifts away out of the window at dawn, the memory of a dream goes with it. That's how my idea disappeared. My eyes wander, looking for it. A driver in his car impatiently waits for me to cross the street. I go toward my parents' place reluctantly. Our lunch is getting cold, but I don't care. I turn, cross the street, and go back again. I do it a few more times as if I was looking for money that I dropped from my pocket. That's what people on the street probably think, so I'm not ashamed to search for my free thought so devotedly. They also try to look down at the concrete imperceptibly, so that they first catch a glimpse of my lost treasure.

The empty feeling in my stomach finally sets me back to lunch. I walk slowly. My thought has vanished

into thin air, into dust and dark. I want to believe that I'll find it again on my own. If it ever returns to me, even in another form, will I recognize it? Or has somebody stolen it away already?

**10/16/2016/ World Food Day
LITEROGURMANIA**

I'm eating soup and fret above Haghenbeck's culinary tale about the life of Frida Kahlo. I mustn't splash soup over its pages. Dad took the book from the library, and I borrowed it from him to read another thing or two about my *fellow* artist. I follow the plot and my thoughts simultaneously: What did I put into this soup last time because it was so good... Haghenbeck helps. Not to remember, but to try something new. I combine my recipe and "Frida's recipe" for rice soup, and I make dream soup. Mm-hmm-mmm...

Am I witnessing a new literary trend or is it a coincidence that I consecutively read books in which novels are spiced by recipes and food descriptions? In *The Prague Cemetery*, Eco fills his character's moral atrocities with a seducing feast containing meals I don't know, but which sound so noble that they make my mouth water. Murakami writes volumes of romances, sugarcoating them with his main character's culinary ingenuity. It crossed my mind to look up online the culinary excerpt from *1Q84*. I would borrow it again and look up those parts myself, but I can't fret again over soup and pudding stains on someone else's books.

In *Lazy Days*, Erlend Loe peppers the life of a middle-aged Norwegian man with an obsession with a sensual TV chef Nigella Lawson. Her recipes are probably good too, but her light blue sweater... And where are female recipes? Maybe I don't read female writers enough? My connection between literature and gastronomy exclusively amounts to reading books while eating, but while I'm waiting for the soup from the Haghenbeck-Frida recipe to cool down, I realize I have an ambition. I want to make my contribution to literature.

I present the recipe for Mediterranean muffins.

Dry ingredients:

1 bag yeast
½ sugar teaspoon
1 Vegeta teaspoon
1 basil teaspoon
1 salt teaspoon
375 g flour
80 g green olives without stones
40 g capers

Wet ingredients:

275 ml water or milk
3 eggs
100 ml olive oil

Mix dry and wet ingredients separately, then put them together. Spoon the mass into oiled muffin cups. Bake in the oven at 210° C for about 20 minutes. Serve warm with your favorite literature.

**10/17/2011/ International Day for the Eradication of Poverty
BRACA'S TRICK**

I rush to work. The square is a bit dusty because of the distant traffic sounds. I don't like the silence. It makes this space empty and too big. I look around to find the busker. I worry I won't hear him and that the colorless facades are going to merge with the worries of people passing by. Braca plays the mandolin in the square every morning. A smile is etched on his face, but sometimes it is imperceptibly overlaid by the shades of real feelings. He sits by the monument every morning, with those smiles on his face, patient, gathered around his little instrument, whose strings vibrate so lightly, like someone dear to you has just burst out laughing.

A familiar sound echoes from the greyness. My heart opens with happiness. Music sprinkles the street just like Tinker Bell sprinkles the lost boys with the magic powder. Sun rises in my thoughts. From my standing

position, I jump four meters into the distance like a deer, several times. I spread my arms and sway my long fingers left and right following the rhythm of the music, like seaweeds carried by warm currents. Braca plays the theme from *Doctor Zhivago* and improvises the sections that he can't remember well or finds boring. The notes from his strings glow on the decorations around the windows of decrepit houses and the metal frames of extinguished neon signs. I leap into another pirouette before I softly land on the tops of my toes.

In reality, I just make my smile visible. I collect myself, take a breath, and go on walking just like everyone else on the street. An older man in a hat bends over and puts money into Braca's box. Did he jump for joy at the same moment as me? I wonder what his choreography was like.

**12/22/2017/ Global Orgasm Day
SLEEPLESS NIGHT**

01:14

I want to watch a movie whose main character will be me. A movie without stress, with no unpleasant encounters. A comedy, fantasy, romance, science fiction... Maybe to walk until my feet get off the ground and then by walking to soar high enough so that I can do loops and run through the wind all around, like through water. But the sleep isn't coming. The noise from a restaurant near my hotel keeps it at bay. *Black are the eyes of the Vlach girl that seduced me...* Why didn't I have more wine, maybe I would fall asleep more easily. A kolo takes over. It rocks my bed and indulgently demands attention.

03:05

Is somebody knocking on my door? A wooden sound interrupts my sleep. I can't determine where it comes from. No, it's not that sharp to be on my door. A neighbor's door? No. Regular banging continues. I hear a woman's voice: Ah. The noise won't stop. She repeats: Ah. A male voice responds curtly: Agh. As if she'd just remembered something, she exclaims: Ah! But the noise stops, and the

hotel becomes quiet again. It's three o'clock. The shower hums and the toilet tank is filling. Sleep alights on my eyelids. But maybe not on everyone's.

05:10

Baam! Toom-toom-baam! It's still dark. Maybe it's the hooligans. I don't hear anyone asking for help. I don't hear drunken voices either. Bam! Metal sounds are loud, but there's no rage. Garbagemen are emptying dumpsters. They use decibels to say they are angry because they have to work so early while the whole hotel is asleep. I don't know if I dreamed anything. The noise fills my mind. I'm trying to retrieve my sleep, but it's getting further away from me. Rrkk-hr... Rrrkkk-hr... In the room with the rhythmical bed, the man sleeps like a baby. Every room around can hear that. I see her wide-open eyes staring at the dark ceiling while the chains of snoring roll over her body. She's not asleep, I'm sure. But I'm not sorry for her, she chose him. I am sorry for myself.

07:17

Light wakes me. The sun rises. The neighbor is quiet now, and maybe only saliva is oozing from his mouth onto the pillow. Dear birds start a lively conversation. They chat about the meaning of life and breakfast, so sweetly that they take me back to sleep.

08:04

Ti-dit! My cell phone says I got a message. My lovely man wrote something gentle. He's already awake and wants to see me. I decide to send him a kiss and a nice word when I wake up, and I keep sleeping.

09:00

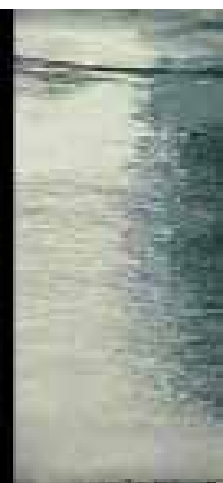
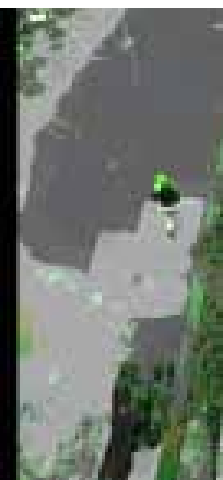
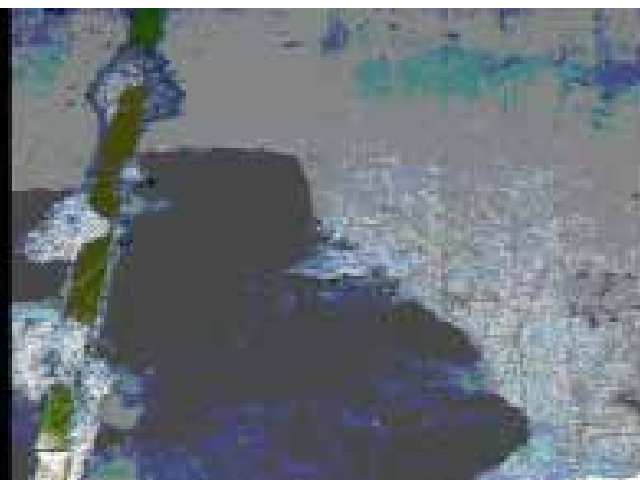
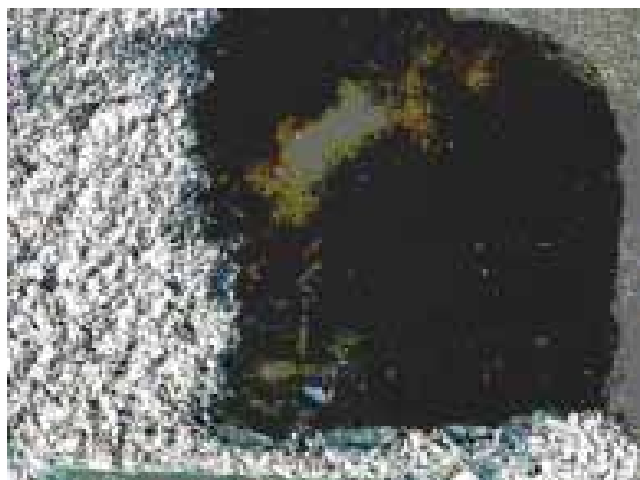
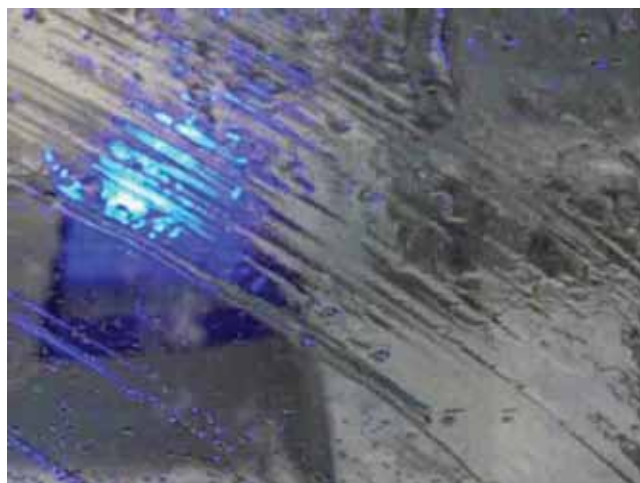
Riiiiing, the phone alarm is shrill and persistent. I move it away. I daydream about the dream. I never watched a whole movie, only the trailers. I don't know where to start the day. I doubt it'll be different from other days, but I'm curious. I get up.

DEAR DIARY

Of course, there are spectacular days in my life, those that are for a film, or a story. But, I tell you, there are only five of those in total. I memorize some because they turn into anniversaries. Births, deaths, important calls, first encounters, buying, selling, decisions, accidents... About the other thousands of days, I can say in short that I don't even know if they existed. They flash and disappear, boring, tiring, ordinary, unrepeatable, unreturnable. I have no regrets, I always think the best day is yet to come.

Instead of memories, I collect photographs, personal documents, paid receipts, biographical phrases, letters, emails, train and other tickets, melodies, smells, flyers left in pockets... I don't keep a diary, but I note down a few things as evidence of my presence. I forget the rest, I need room to look forward. From other people's memories, stories about me that I forgot spring up sometimes. They don't remember what I remember about them either. Perhaps everyone was born to memorize only a part of the puzzle, a detail from the big picture of the world. Perhaps everyone was born to be an ordinary day without which the year wouldn't be complete. Every day furtively wants to wear a crown, to be a birthday, New Year's Day, a cause for celebration, party, or joy. That's why I sometimes celebrate what's important to others: fruits of the Earth, literacy, food, information accessibility, oceans, butterflies, dolphins, family, tolerance, bosses, hiking, public service, rhinos, young doctors, water, mental health, noise protection, jumps, population, Sun, postal service, tourism, orgasm, media freedom, intellectual property, migratory birds, apples, beer, or the lefthanded.

Day after day I learn to joyfully see every single one of them, even those with no markers, flags, spectacles, plot, or breaking points. Because that's what days are like most often...

MAJA-CINEMA

2011-2014

82-83:

Aquarelle 2; 2012, Novi Sad, 00:00.53

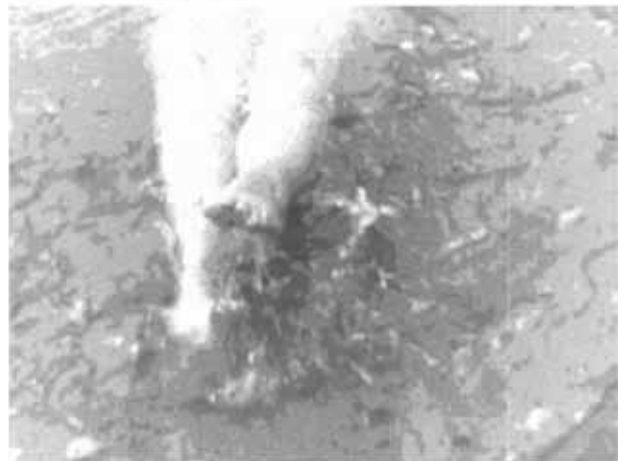
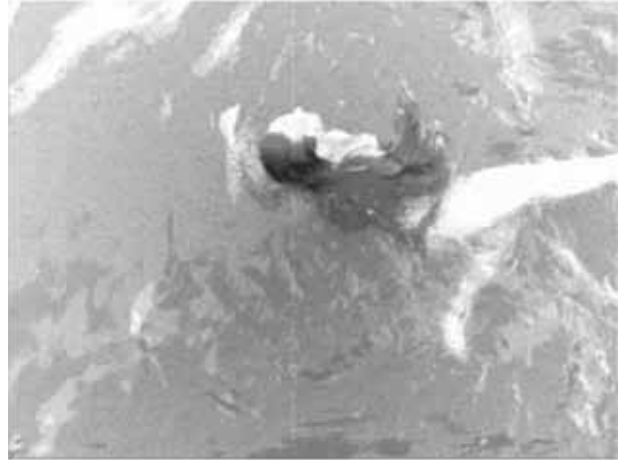
Large Canvas; 2012, Novi Sad, 00:01.34

Aquarelle 3; 2012, Novi Sad, 00:01.00

< *Sidewalks of Novi Sad*; 2011, Novi Sad, 00:00:53

> *In search of Inspiration (Homage to Nanni Moretti)*; 2014,
Lovran, Hrvatska, 00:01:11

> *Soundless*; 2014, Lovran, Hrvatska, 00:01:00

- < *Opening of Exhibition by P. Ć.*; 2012, Novi Sad, 00:01:20
- < *There and Back*; 2014, Lovran, Hrvatska, 00:01:31
- > *Aquarelle 4*; 2012, Novi Sad, 00:00:59

Dokumentarni video / Documentary video:

Miszla Handworks; 2011, Miszla, Mađarska, 00:04:57
Opening of Exhibition by P. Č.; 2012, Novi Sad, 00:01:20
Wedding (not) a Present; 2012, Hechenwang, Nemačka, 00:07:07
Color Therapy in SULUV; 2012, Novi Sad, 00:08:03
Back to the Future; 2012, Novi Sad, 00:02:22
On the Road; 2011, Jengen, Nemačka, 00:04:53
Office Tiger; 2011, Novi Sad, 00:02:38
Girls Room; 2011, Novi Sad, 00:00:14
Boys; 2011, Novi Sad, 00:00:56
Vanja's Magic Touch; 2012, Novi Sad, 00:02:59
A Couple; 2012, Novi Sad, 00:01:21
Sidewalks of Novi Sad; 2011, Novi Sad, 00:00:53
Floating; 2014, Lovran, Hrvatska, 00:02:16
There and Back; 2014, Lovran, Hrvatska, 00:01:31
In search of Inspiration (Homage to Nanni Moretti); 2014, Lovran, Hrvatska, 00:01:11

Slikarski video / Painting video:

Aquarelle 2; 2012, Novi Sad, 00:00:53
Aquarelle 3; 2012, Novi Sad, 00:01:00
Aquarelle 4; 2012, Novi Sad, 00:00:59
Aquarelle 5; 2012, Novi Sad, 00:01:00
Large Canvas; 2012, Novi Sad, 00:01:34
Painting; 2012, Novi Sad, 00:01:43
Big Drawing; 2012, Novi Sad, 00:02:23
Black & Light; 2013, Budimpešta, Mađarska, 00:02:03
Violet; 2013, Herceg Novi, Crna Gora, 00:01:46
Blue; 2013, Novi Sad, 00:01:54
Green; 2013, Novi Sad, 00:02:13
Red Shift; 2013, Herceg Novi, Crna Gora, 00:01:56

90–91:

28/1/ Svetski dan smanjenja ugljen-
dioksida / lego kocki /
Evropski dan privatnosti
podataka

2022/ Moj dan kontemplacije o stripu i
feng šuiju, 58 x 76 cm

<
Projekcije video radova u Galeriji
La Vista, na izlozima novosadskih
ulica za *Noć muzeja 2012* i na
izložbi *Predosećanje, krv, nada*,
Künstlerhaus, Beč, 2014.

>
Poliptih
19. oktobar – 18. novembar,
31 x (24 x 30 cm)
u Galeriji *GrenzArt* (Holabrun,
Austrija), na grupnoj izložbi
Kamen papir makaze, održanoj
19. 10 – 18. 11. 2018.

**MODESTY
BLAISE**

By **WILLIE LI**
Illustrated by **WILLIE LI**

The final *Modesty Blaise* daily comic strip, #10183. Unlike the printed version, the original art appears without the word balloons. The gist of the dialogue is that Modesty and Willie plan to unearth a treasure (the one left buried at the end of the book *A Taste for Death*) and anonymously donate it to the Salvation Army, and to take a break from adventuring. The final exchange at sunset: Modesty says, "NO VILLAINS, NO VICTIMS, NO BLOOD SWEAT AND TEARS ... WE'LL TAKE A LITTLE BREAK, WILLIE LOVE, JUST YOU AND ME." Willie replies, "BEST BIT OF ALL, PRINCESS."

Dani svesnosti

Awareness Days 2006–2020

24 x 30

JANUAR

1/1/ Svetski dan porodice / javnog vlasništva

2012/ Moj dan u bioskopu Arena, 24 x 30 cm

2/1/ Svetski dan introverta

2011/ Moj dan muzeja Arnulfa Rajnera, 24 x 30 cm

3/1/ Svetski dan velnesa za um i telo

2015/ Moj dan novogodišnjeg poklona, 24 x 30 cm

4/1/ Svetski dan Brajevog pisma / hipnoze

2015/ Moj dan filma o Kortu Maltezeu, 24 x 30 cm

5/1/ Dan scenarista u Americi

2014/ Moj dan sređivanja arhive, 24 x 30 cm

6/1/ Svetski dan ratne siročadi

2006/ Moj dan bebisitinga, 24 x 30 cm

7/1/ Svetski dan blesavog hodanja

2015/ Moj dan filma o Kortu Maltezeu, 24 x 30 cm

8/1/ Svetski dan borbe protiv siromaštva / pisaae mašine

2013/ Moj dan 3D bioskopa u Minhenu, 24 x 30 cm

9/1/ Svetski dan koreografa / štrebera

2006/ Moj dan ukrasnog papira, 24 x 30 cm

10/1/ Svetski dan Tin Tina

2013/ Moj dan izložbe Stefana Veverke, 24 x 30 cm

11/1/ Svetski dan jednakosti na poslu / skica

2008/ Moj dan novog MP3 plejera, 24 x 30 cm

12/1/ Svetski dan ljubljenja riđokosih

2015/ Moj dan menjanja izloga u galeriji, 24 x 30 cm

13/1/ Svetski dan skeptika

2011/ Moj dan izložbe Jozefa Albersa, 24 x 30 cm

14/1/ Svetski dan papirnih zmajeva / logike

2004/ Moj dan prvog računara, 24 x 30 cm

15/1/ Svetski dan Vikipedije

2010/ Moj dan Ervina Vurma i Marije Lasnig u Muzeju Kunstbau, 24 x 30 cm

16/1/ Svetski dan ljute i začinjene hrane

2015/ Moj dan filma o Kortu Maltezeu, 24 x 30 cm

17/1/ Svetski dan mentora

2007/ Moj dan nove izlagačke sezone, 24 x 30 cm

18/1/ Svetski dan Sneška Belića

2014/ Moj dan Marijinih fotografija, 24 x 30 cm

19/1/ Svetski dan kvarka / cveća

2013/ Moj dan cenovnika izložbe, 24 x 30 cm

20/1/ Svetski dan prihvatanja

2008/ Moj dan planova o učenju italijanskog, 24 x 30 cm

21/1/ Svetski dan zagrljaja / trenerki

2009/ Moj dan recepta za krem tortu od malina, 24 x 30 cm

22/1/ Dan ljutog sosa

2015/ Moj dan Pika kartice, 24 x 30 cm

23/1/ Svetski dan integrativnog zdravlja

2015/ Moj dan pogrešne dijagnoze, 24 x 30 cm

24/1/ Svetski dan obrazovanja

2006/ Moj dan snega, 24 x 30 cm

25/1/ Dan irske kafe

2015/ Moj dan proračuna za uramljivanje izložbe *Dragi dnevniče*, 24 x 30 cm

26/1/ Svetski dan carine / svesti o kavasakijevoj bolesti

2005/ Moj dan novog telefona, 24 x 30 cm

27/1/ Svetski dan sećanja na žrtve holokausta / izmuzavanja dojki pumpicom

2015/ Moj dan čekaonica, 24 x 30 cm

28/1/ Svetski dan smanjenja ugljen-dioksida / lego kocki / Evropski dan privatnosti podataka

2015/ Moj dan lekara, 24 x 30 cm

29/1/ Svetski dan puzzle / automobila

2015/ Moj dan nekoliko lekara, 24 x 30 cm

30/1/ Svetski dan zanemarenih tropskih bolesti / lepree

2015/ Moj dan kardiologa, 24 x 30 cm

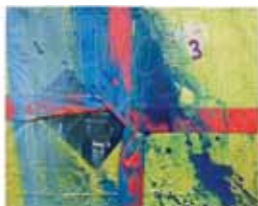
31/1/ Svetski dan zebri / svesti o omfaloceli / mađioničara

2012/ Moj dan poklonjene slike, 24 x 30 cm

FEBRUAR

- 1/2/ Svetski dan hidžaba / čitanja naglas / školske predstave / borbe protiv aspergiloze**
2010/ Moj dan razgovora o Novom Sadu, 24 x 30 cm
- 2/2/ Svetski dan vlažnih staništa / sviranja ukulelea / nojeva / baletske suknjice**
2014/ Moj dan Štrik-Trik šopa, 24 x 30 cm
- 3/2/ Svetski dan zlatnog retrivera / bez slamki**
2011/ Moj dan novog sapuna, 24 x 30 cm
- 4/2/ Svetski dan borbe protiv raka / ljudskog bratstva**
2013/ Moj dan crne čokolade, 24 x 30 cm
- 5/2/ Svetski dan Nutele**
2010/ Moj dan zelenog čaja, 24 x 30 cm
- 6/2/ Svetski dan nulte tolerancije za sakaćenje ženskih genitalija**
2015/ Moj dan holtera, 24 x 30 cm
- 7/2/ Svetski dan blefiranja**
2015/ Moj dan jutarnje šetnje, 24 x 30 cm
- 8/2/ Svetski dan skoča**
2014/ Moj dan instant supe, 24 x 30 cm
- 9/2/ Svetski dan stomatologa / grčkog jezika / pice**
2013/ Moj dan nove zavese, 24 x 30 cm
- 10/2/ Svetski dan mahunarki**
2014/ Moj dan čitanja knjige, 24 x 30 cm
- 11/2/ Svetski dan bolesnika / žena i devojaka u nauci**
2015/ Moj dan nove posteljine, 24 x 30 cm
- 12/2/ Svetski dan zdravlja žena / Darvinov dan**
1978/ Moj dan pitanja zašto sam ja baš ja, 100 x 120 cm
2012/ Moj dan izložbi Kendela Girsra i umetničkog para Kardif i Miler, 24 x 30 cm
- 13/2/ Svetski dan prirodnog izgleda / kondoma / radija**
2013/ Moj dan nove kutije pahuljica, 24 x 30 cm
- 14/2/ Svetski dan zaljubljenih / poklanjanja knjiga**
2014/ Moj dan poklona od kozmetičke kuće, 24 x 30 cm
- 15/2/ Svetski dan borbe protiv raka kod dece / Angelmanovog sindroma**
2011/ Moj dan novog tiganja, 24 x 30 cm
- 16/2/ Svetski dan vina širaz**
2014/ Moj dan slikanja pejzaža, 24 x 30 cm
- 17/2/ Svetski dan ljudskog duha**
2015/ Moj dan temperature, 24 x 30 cm
- 18/2/ Svetski Aspergerov dan**
2015/ Moj dan gripa, 24 x 30 cm
- 19/2/ Svetski dan potezanja konopca**
2012/ Moj dan izložbe Džordžije O'Kif, 24 x 30 cm
- 20/2/ Svetski dan socijalne pravde**
2015/ Moj dan gripa, 24 x 30 cm
- 21/2/ Svetski dan maternjeg jezika / upravljanja informacijama / turističkih vodiča**
2015/ Moj dan duvanja nosa, 24 x 30 cm
- 22/2/ Svetski dan razmišljanja / encefalitisa**
2015/ Moj dan pomorandži, 24 x 30 cm
- 23/2/ Svetski dan zahvalnosti za pseći keks**
2019/ Moj dan čokolade, 24 x 30 cm
- 24/2/ Svetski dan barmena / hejtera korijandera**
2020/ Moj dan kućne kancelarije, 24 x 30 cm
- 25/2/ Svetski dan gutača mačeva**
2010/ Moj dan dunavskih labudova, 24 x 30 cm
- 26/2/ Dan pričanja bajki**
2009/ Moj dan akvarela za ciklus *Color Therapy*, 24 x 30 cm
- 27/2/ Svetski dan NVO / polarnih medveda**
2018/ Moj dan doktora, 24 x 30 cm
- 28/2/ Svetski dan bez Fejsbuka**
2015/ Moj dan dobre dijagnoze, 24 x 30 cm
- 29/2/ Svetski dan podmladaka / neženja**
2008/ Moj dan skica za nove slike, 24 x 30 cm

JANUAR

FEBRUAR

MART

1/3/ Svetski dan civilne odbrane / komplimentata / protiv diskriminacije / invalidskih kolica / terapije muzikom / budućnosti / morske trave

2015/ Moj dan smrznutih višanja, 24 x 30 cm

2/3/ Svetski dan mentalnog zdravlja tinejdžera

2017/ Moj dan sećanja na fiksne telefone, 24 x 30 cm

3/3/ Svetski dan divljih životinja / irskog viskija / usvojenih mačaka / gluvih

2015/ Moj dan izložbe Biljane Bakaluće u Kragujevcu, 24 x 30 cm

4/3/ Svetski dan gojaznosti / industrije spomenara / svesti o humanom papiloma virusu (HPV) / borbe protiv seksualne eksploatacije

2014/ Moj dan glupog pisma, 24 x 30 cm

2019/ Moj dan senice na balkonu, 24 x 30 cm

5/3/ Svetski dan energetske efikasnosti

2019/ Moj dan vrabaca pred zgradom, 24 x 30 cm

6/3/ Svetski dan limfedema / strategije očuvanja

2009/ Moj dan akrilne boje sa palete, 24 x 30 cm

7/3/ Dan Aleksandra Grahama Bela

2019/ Moj dan slikanja, 24 x 30 cm

8/3/ Svetski dan žena

2015/ Moj dan izložbe fotografija u FKVSU, 24 x 30 cm

9/3/ Svetski dan bubrega / španskog omleta / di džejeva

2017/ Moj dan košave, 24 x 30 cm

10/3/ Svetski dan perika / gajdi / žena sudija

2007/ Moj dan planova za godišnji odmor, 24 x 30 cm

11/3/ Svetski dan vodoinstalatera

2019/ Moj dan povezivanja snova, 24 x 30 cm

12/3/ Svetski dan borbe protiv glaukoma / čopora

2009/ Moj dan izložbe Gerharda Rihtera, 24 x 30 cm

13/3/ Svetski dan rizlinga

2011/ Moj dan fotografisanja turista u nemačkom dvorcu, 24 x 30 cm

14/3/ Svetski dan postavljanja pitanja / matematike

2016/ Moj dan zurenja u ekrane, 24 x 30 cm

15/3/ Svetski dan prava potrošača / kontakta / akcije protiv lova na foke / držanja govora / borbe protiv policijske brutalnosti

2018/ Moj dan berlinskog metroa, 24 x 30 cm

16/3/ Dan bez selfija

1994/ Moj dan otvaranja izložbe u Beogradu, 24 x 30 cm

17/3/ Svetski dan energije iz škrljaca

2016/ Moj dan lakiranja noktiju, 24 x 30 cm

18/3/ Svetski dan recikliranja

2009/ Moj dan skica za nove slike, 24 x 30 cm

19/3/ Svetski dan lastavica

2007/ Moj dan Brasaievih fotografija u Martin-Gropius-Bau u Berlinu, 24 x 30 cm

20/3/ Svetski dan prava na vodu / vrabaca / frankofonije / oralnog zdravlja / pripovedanja / brašna / pozorišta za decu i omladinu / svesti o povredama glave

2006/ Moj dan skice za pejzaž, 24 x 30 cm

21/3/ Svetski dan boja / za eliminaciju rasne diskriminacije / poezije / Novruza / Daunovog sindroma / lutkarstva / klaster glavobolje / mirisa / šuma / tiramisua

2016/ Moj dan novih farmerica, 24 x 30 cm

22/3/ Svetski dan vode

2007/ Moj dan novih vežbi, 24 x 30 cm

23/3/ Svetski dan meteorologije / optometrije

2019/ Moj dan ulica u kojima sam živela, 24 x 30 cm

24/3/ Svetski dan borbe protiv tuberkuloze / prava na istinu u vezi sa kršenjem ljudskih prava i dostojanstva žrtava

2011/ Moj dan izložbi u Vili Štuk i Pinakoteci moderne u Minhenu, 24 x 30 cm

25/3/ Svetski dan pingvina / nerođenog deteta / sećanja na žrtve ropstva i transatlantske trgovine robljem / vafila / čitanja Tolkina

2013/ Moj dan izložbe Ivana Francuskog u Likovnom salonu KCNS, 24 x 30 cm

26/3/ Svetski dan svesti o epilepsiji

2000/ Moj dan skice za sliku *Istorija severnog neba: Pomoć prijatelja*, 24 x 30 cm

27/3/ Svetski dan pozorišta / viskija / povezivanja medicinskih nauka

2019/ Moj dan pseće hrane, 24 x 30 cm

28/3/ Svetski dan laser tag igre

2006/ Moj dan skice za ciklus *ReJcikliži*, 24 x 30 cm

29/3/ Svetski dan klavira / sirena

2019/ Moj dan buđenja prirode, 24 x 30 cm

30/3/ Svetski dan bipolarnosti / zahvalnosti za sintisajzer TB-303

2007/ Moj dan otvaranja izložbe u Berlinu, 24 x 30 cm

31/3/ Svetski dan rezervne kopije / vidljivosti transrodnih osoba / borbe protiv droge

2007/ Moj dan izložbi u zgradama Akademie der Kunst u Berlinu, 24 x 30 cm

2020/ Moj dan cvetnih stočića, 24 x 30 cm

APRIL

1/4/ Svetski dan šale / heklanja

2012/ Moj dan putovanja za Bruk na Muri, 24 x 30 cm

2/4/ Svetski dan autizma / knjiga za decu / provere činjenica / transformacije

2012/ Moj dan pečenja keramike, 24 x 30 cm

3/4/ Svetski dan žurki / vodenih životinja / borbe protiv okrivljavanja žrtava

2007/ Moj dan izložbe Ronalda Blejdena u Nacionalnoj galeriji u Berlinu, 24 x 30 cm

4/4/ Svetski dan pacova / svesti o minama i pomoći u protivmiskom delovanju / šargarepe / životinja lualica

2007/ Moj dan u Berlinu, 24 x 30 cm

5/4/ Svetski dan savesti

2000/ Moj dan skice za sliku *Istorija severnog neba: Herkulov laso*, 24 x 30 cm

6/4/ Svetski dan stonog tenisa / svesti o Bohring-Opitz sindromu / sporta za razvoj i mir / aseksualnosti

2012/ Moj dan putovanja za Grac, 24 x 30 cm

7/4/ Svetski dan zdravlja / dabrova / sećanja na žrtve genocida u Ruandi / štampanih novina

2008/ Moj dan autobusa za Beograd, 24 x 30 cm

8/4/ Svetski dan Roma / neurohirurga / svesti o feng šuiju

2007/ Moj dan ciklusa *San o sreći*, 24 x 30 cm

9/4/ Svetski dan ASMR / Konkanija / jednoroga

2017/ Moj dan posmatranja psa dok spava, 24 x 30 cm

10/4/ Svetski dan homeopatije / zihernadli

2015/ Moj dan otvaranja izložbe u Galeriji Meander u Apatinu, 24 x 30 cm

11/4/ Svetski dan Parkinsonove bolesti / disanja

2000/ Moj dan skice za sliku *Istorija severnog neba: Bolidov pad*, 24 x 30 cm

12/4/ Svetski dan ružičaste boje / hrčaka / dece ulice / ljudskog svemirskog leta

2000/ Moj dan skice za sliku *Istorija severnog neba: Tri zlatne jabuke*, 24 x 30 cm

13/4/ Svetski dan svesti o funkcionalnom neurološkom poremećaju / zahvalnosti biljkama

2014/ Moj dan informisanja o mobingu, 24 x 30 cm

14/4/ Svetski dan šagasove bolesti / golmana / kvantuma

2014/ Moj dan prepoznavanja mobinga, 24 x 30 cm

15/4/ Svetski dan mikrovolontiranja / umetnosti

2000/ Moj dan grupne izložbe u Kladovu, 24 x 30 cm

16/4/ Svetski dan glasa

1999/ Moj dan slikanja, 24 x 30 cm

17/4/ Svetski dan hemofilije / slepih miševa / haiku poezije

2008/ Moj dan dugog putovanja, 24 x 30 cm

18/4/ Svetski dan nasleđa / radio-amatera

2008/ Moj dan železničke stanice u Zagrebu, 24 x 30 cm

19/4/ Svetski dan jetre / sindroma iritabilnog kolona

2019/ Moj dan boje sa palete, 24 x 30 cm

20/4/ Svetski dan protesta i događaja u vezi sa kanabisom, 420 / kineskog jezika / obaranja ruku

2018/ Moj dan medicinskog fakulteta Jagelonskog univerziteta u Poljskoj, 24 x 30 cm

21/4/ Svetski dan kreativnosti i inovacija

2014/ Moj dan vežbi za trbušnjake, 24 x 30 cm

MART

APRIL

- 22/4/ Svetski dan Markonija / planete Zemlje**
2010/ Moj dan u Nojšvanštajnu, 24 x 30 cm
- 23/4/ Svetski dan knjige i autorskih prava / engleskog jezika / španskog jezika / čačkanja nosa / Svetska noć knjige**
1993/ Moj dan otvaranja izložbe u Muzeju Vojvodine, 24 x 30 cm
- 24/4/ Svetski dan skulpture / zaštite laboratorijskih životinja / meningitisa / multilateralizma i diplomatije za mir / anti-kolonijalizma / svesti o koroziji**
2018/ Moj dan krakovske grnčarije, 24 x 30 cm
- 25/4/ Svetski dan malarije / delegata / pingvina / svesti o finansijskoj nezavisnosti**
2008/ Moj dan austrijskog zamka, 24 x 30 cm
- 26/4/ Svetski dan intelektualne svojine / sećanja na černobilsku katastrofu / prestanka bacanja hrane / burleske / flaminga / pilota**
2000/ Moj dan otvaranja izložbe u Beogradu, 24 x 30 cm
- 27/4/ Svetski dan tapira / dizajna / hijena**
2013/ Moj dan otvaranja izložbe u Ajingu, 24 x 30 cm
- 28/4/ Svetski dan bezbednosti i zdravlja na radu / devojaka u Svetskoj telekomunikacijskoj uniji / prosljeđivanja dalje / art dekoa**
2017/ Moj dan pozorišne predstave, 24 x 30 cm
- 29/4/ Svetski dan astronomije / plesa / želja / sećanja na sve žrtve hemijskog rata / veterinarara / imunologije**
2018/ Moj dan neobičnog iskustva u zamku Vavel, 24 x 30 cm
- 30/4/ Svetski dan džeza**
2011/ Moj dan maštanja, 24 x 30 cm

MAJ

- 1/5/ Svetski dan radnika / ljubavi / zaštite nosoroga**
1986–1998, 2000–2008, 2014–2017 i 2019. Moji dani roštilja, 24 x 30 cm
- 2/5/ Svetski dan Hari Potera / tune**
2015/ Moj dan profilne slike na Fejsbuku, 24 x 30 cm
- 3/5/ Svetski dan slobode medija / astme**
2018/ Moj dan Petrovaradinske tvrđave, 24 x 30 cm

- 4/5/ Svetski dan vatrogasaca / Ratova zvezda**
2018/ Moj dan razgovora o prošlosti, 24 x 30 cm
- 5/5/ Svetski dan babica / portugalskog jezika / higijene ruku**
2019/ Moj dan Venecijanskog bijenala, 24 x 30 cm
- 6/5/ Svetski dan bez dijete / balona od sapunice / harmonike**
2003/ Moj dan pariskog ateljea, 24 x 30 cm
- 7/5/ Svetski dan simpatije / smanjenja štete / genitalne autonomije**
2003/ Moj dan muzeja Carnavalet, 24 x 30 cm
2003/ Moj dan Pikasovog muzeja u Parizu, 24 x 30 cm
- 8/5/ Svetski dan Crvenog krsta i Crvenog polumeseca / raka jajnika / sećanja na žrtve u Drugom svetskom ratu / vikinga**
1995/ Moj dan otvaranja izložbe u SNP, 24 x 30 cm
2003/ Moj dan skrivenog Ajfelovog tornja, 24 x 30 cm
- 9/5/ Svetski dan sećanja na žrtve u Drugom svetskom ratu**
2003/ Moj dan pariskih mostova, 24 x 30 cm
- 10/5/ Svetski dan lupusa / živine / statusa Monti Pajtona**
2009/ Moj dan u Alte Pinakothek u Minhenu, 24 x 30 cm
- 11/5/ Svetski dan svesti o egu**
2003/ Moj dan dinosaurusu u prirodnjačkom muzeju, 24 x 30 cm
- 12/5/ Svetski dan medicinskih sestara / fibromialgije / svesti o sindromu hroničnog umora**
2019/ Moj dan objave na Fejsbuku, 24 x 30 cm
- 13/5/ Svetski dan koktela / humusa**
2019/ Moj dan feng šuia, 24 x 30 cm
- 14/5/ Svetski dan čivava**
2003/ Moj dan Fukoovog klatna u Panteonu u Parizu, 24 x 30 cm
- 15/5/ Svetski dan porodice / kengura / ortodontskog zdravlja / buđenja savesti**
2003/ Moj dan izložbi u Sen Žermenu, 24 x 30 cm
2003/ Moj dan pronađenog Ajfelovog tornja, 24 x 30 cm
2015/ Moj dan izložbe Siraja Saksene u Galeriji Podrum, 24 x 30 cm
- 16/5/ Svetski dan svetla / zajedničkog života u miru / beskrvne hirurgije**
2016/ Moj dan igračke za psa, 24 x 30 cm

- 17/5/ Svetski dan hipertenzije / telekomunikacija i informacionog društva / vakcine protiv AIDS-a / umetnosti davanja / borbe protiv homofobije, transfobije i bifobije**
2003/ Moj dan Pompidu centra, 24 x 30 cm
- 18/5/ Svetski dan muzeja / recikliranja**
2003/ Moj dan Paulove pekare kod Luvra, 24 x 30 cm
- 19/5/ Svetski dan virtuelnog asistenta / povrtnjaka / doniranja ljudskog mleka / porodičnog lekara**
2013/ Moj dan umetničkog simpozijuma u Furstenfeldbruku, 24 x 30 cm
- 20/5/ Svetski dan pčela / metrologije / ljudskih resursa / autoimunog artritisa / crvenih patika**
2003/ Moj dan koncerta u *Cite Internationale des Arts*, 24 x 30 cm
- 21/5/ Svetski dan za kulturnu raznolikost, dijalog i razvoj / čaja**
2003/ Moj dan druženja pored Sene, 24 x 30 cm
2003/ Moj dan slanja razglednica, 24 x 30 cm
- 22/5/ Svetski dan biološke raznovrsnosti / Gota / Šerloka Holmsa / borbe protiv preeklampsijske**
2015/ Moj dan likovne kolonije u vinogradu, 24 x 30 cm
- 23/5/ Svetski dan kornjača / proizvoda / iskorenjivanja akušerske fistule / rvanja / sintisajzera**
2011/ Moj dan parka kod ateljea, 24 x 30 cm
- 24/5/ Svetski dan šizofrenije / tijare / Evropski dan parkova**
2003/ Moj dan neba nad Parizom, 24 x 30 cm
- 25/5/ Svetski dan nestale dece / tarota / tiroidne žlezde**
2003/ Moj dan Sene, 24 x 30 cm
- 26/5/ Svetski dan lindi hopa / Drakule / crvenokosih**
2003/ Moj dan Dalijeovog muzeja, 24 x 30 cm
2003/ Moj dan brodića na Seni, 24 x 30 cm
- 27/5/ Svetski dan zaprašivanja useva**
2003/ Moj dan šetnje, 24 x 30 cm
2003/ Moj dan Gogena i prijatelja, 24 x 30 cm
- 28/5/ Svetski dan gladi / borbe protiv raka krvi**
2017/ Moj dan u Pozorištu mladih, 24 x 30 cm
- 29/5/ Svetski dan digestivnog zdravlja / mirovnih snaga UN**
2005/ Moj dan sporog kofera, 24 x 30 cm
2014/ Moj dan novih čarapa, 24 x 30 cm

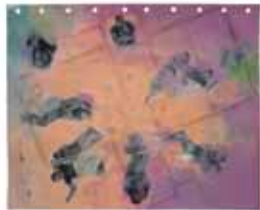
- 30/5/ Svetski dan multipli skleroze / ronjenja / vezenja / borbe protiv trgovine ljudima**
2003/ Moj dan izložbe Nikolasa de Stala, 24 x 30 cm
2005/ Moj dan vraćenog kofera, 24 x 30 cm
- 31/5/ Svetski dan bez duvana / papagaja**
2003/ Moj dan Rodenovog muzeja, 24 x 30 cm
2017/ Moj dan naporne pozorišne predstave, 24 x 30 cm

JUN

- 1/6/ Svetski dan mleka / deteta / roditelja / hipoparatiroidizma**
2003/ Moj dan Muzeja Orsaj, 24 x 30 cm
2003/ Moj dan prvih pariskih fotografa, 24 x 30 cm
- 2/6/ Svetski dan mape uma / seksualnih radnika / tresetišta / borbe protiv poremećaja u ishrani**
2012/ Moj dan otvaranja izložbe u Budimpešti, 24 x 30 cm
- 3/6/ Svetski dan bicikla / dece žrtava vakcine / klinastog stopala / somalijea**
2018/ Moj dan druženja u Buhšahenu, 24 x 30 cm
- 4/6/ Svetski dan nevine dece žrtava agresije / korgija**
2003/ Moj dan biblioteke *Fornei* u Parizu, 24 x 30 cm
- 5/6/ Svetski dan zaštite životne sredine/ preživelih od kancera / borbe protiv ilegalnog, neprijavljenog i neregulisanog ribolova**
2005/ Moj dan norveškog Sunca, 24 x 30 cm
- 6/6/ Svetski dan štetočina / ruskog jezika / zelenog krova / porođaja u kući / tetrisa / transplantacije organa**
2003/ Moj dan slika Šagala, Sutina i Zadkina u Galeriji *Patris Trigano*, 24 x 30 cm
- 7/6/ Svetski dan bezbednosti hrane / svesnosti o Turetovom sindromu**
2003/ Moj dan planetarijuma u *Palais de la decouverte*, 24 x 30 cm
- 8/6/ Svetski dan okeana / borbe protiv tumora mozga**
2005/ Moj dan doručka na ostrvu Oderoja, 24 x 30 cm
- 9/6/ Svetski dan svesti o transverzalnom mijelitisu / arhiva / keltske umetnosti / akreditacije**
2017/ Moj dan računara i pozorišta, 24 x 30 cm

MAJ

JUN

- 10/6/ Svetski dan lutki / heraldike / donacije očiju / baštenskih patuljaka / art nuvoa**
2019/ Moj dan Martine objave na Fejsbuku, 24 x 30 cm
- 11/6/ Svetski dan svesti o KBG sindromu / solidarnosti sa dugotrajnim anarhističkim zatvorenicima / risa**
2005/ Moj dan ponoćnog Sunca, 24 x 30 cm
- 12/6/ Svetski dan falafela / sinhronizacije / borbe protiv dečijeg rada**
2012/ Moj dan Pikasa, Maksa Bekmana i Vilema de Kuninga, 24 x 30 cm
- 13/6/ Svetski dan svesti o albinizmu / softbola / bacanja sekire**
2005/ Moj dan povratka iz Norveške, 24 x 30 cm
- 14/6/ Svetski dan dobrovoljnih davalaca krvi / kupanja / krastavaca**
2003/ Moj dan štrajka u Parizu, 24 x 30 cm
- 15/6/ Svetski dan vetra / lateksa / pravde za čistače i radnike obezbeđenja / denga groznice / borbe protiv zlostavljanja starijih osoba**
2003/ Moj dan pariske žurke, 24 x 30 cm
- 16/6/ Svetski dan ponovnog punjenja plastične ambalaže / svesti o retkim hromozomskim poremećajima / morskih kornjača / afričkog deteta / radnika u domaćinstvu / vodopada**
2003/ Moj dan Luvra i galerije *Agnes B*, 24 x 30 cm
2013/ Moj dan ispravki *Der Dnevnik*a, 24 x 30 cm
- 17/6/ Svetski dan teselacije / krokodila / đubretara / borbe protiv dezertifikacije i suše**
2003/ Moj dan planetarijuma u *Cite des sciences et de l'industrie*, 24 x 30 cm
- 18/6/ Svetski dan Sunca / piknika / surfovanja / panike / sušija / održive gastronomije / suprotstavljanja govoru mržnje**
2003/ Moj dan u Musee National du Moien Age, 24 x 30 cm
- 19/6/ Svetski dan srpastih čelija / kutija / eliminacije seksualnog nasilja u konfliktima / albatrosa**
2008/ Moj dan Lenbahhausa, 24 x 30 cm
- 20/6/ Svetski dan izbeglica / produktivnosti / psihodelije (6.20) / bežičnog interneta**
2003/ Moj dan Darka Rundeka i Cargo benda, 24 x 30 cm
2011/ Moj dan isporučenog kataloga, 24 x 30 cm
- 21/6/ Svetski dan joge / Kamasutre / muzike / motocikala / žirafa / humanista / hidrografije / borbe protiv bolesti motornog neurona**
2003/ Moj dan Šagalovih slika u Grand Paleu i uličnog Salona Kiča, 24 x 30 cm
- 22/6/ Svetski dan prašuma / selfija / kamila / osteopatije**
2003/ Moj dan Muzeja Bobur i Salona Kiča, 24 x 30 cm
- 23/6/ Svetski dan udovica / žena u inženjerstvu / žena rendžera / olimpijade / uzbunjivača**
2000/ Moj dan otvaranja izložbe u galeriji *Pečat*, 24 x 30 cm
2003/ Moj dan japanskih umetnika, 24 x 30 cm
- 24/6/ Svetski dan vođenja svog psa na posao / roda / mladih lekara / dobrih vila / čula**
2018/ Moj dan dizajna knjige En Sekston, 24 x 30 cm
- 25/6/ Svetski dan Bitlsa / moreplovaca / zagrljaja jelena / vitiliga**
2019/ Moj dan porodice gasarbajtera, 24 x 30 cm
- 26/6/ Svetski dan rashladnih sistema / za podršku žrtvama nasilja / borbe protiv zloupotrebe droga i ilegalne trgovine**
2019/ Moj dan Dunava kod Ulma, 24 x 30 cm
- 27/6/ Svetski dan industrijskih radnika / sunčanih naočara / bankomata / mikrobioma**
2019/ Moj dan dve francuske umetnice, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan turizma u Ulmu, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan izložbe Armelle de Saintmarie, 24 x 30 cm
- 28/6/ Svetski dan pirsinga / zaštite od groma**
2019/ Moj dan ulmskih ulica, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan na ulmskom Dunavu, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan hladne umetnosti, 24 x 30 cm
- 29/6/ Svetski dan industrijskog dizajna / blata / tropskih krajeva / ribara / skleroderme / Evropski dan Dunava**
2019/ Moj dan kašlja i čaja, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan ulmskog ateljea, 24 x 30 cm
- 30/6/ Svetski dan asteroida / parlamentarizma / društvenih mreža**
2019/ Moj dan skrivenog Ulmer Minsterera, 24 x 30 cm

JUL

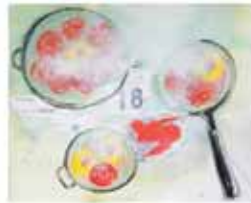
- 1/7/ Svetski dan regea / pilećih krilaca / voća**
2019/ Moj dan gledanja kroz prozor, 24 x 30 cm
- 2/7/ Svetski dan NLO-a / zadruga / svitaca / sportskih novinara**
2019/ Moj dan tri suknje po sniženoj ceni, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan pomračenja Sunca, 24 x 30 cm
- 3/7/ Svetski dan bez plastičnih kesa / merkata**
2019/ Moj dan izložbe o Albertu Ajnštajnu, 24 x 30 cm

- 2019/ Moj dan jedne Japanke, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan porodice sa Zapada, 24 x 30 cm
- 4/7/ Svetski dan delfina u zarobljeništvu**
2019/ Moj dan Muzeja podunavskih Švaba u Ulmu, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan porodice iz prošlosti, 24 x 30 cm
- 5/7/ Svetski dan bikinija**
2019/ Moj dan poslastica u Bill Baru, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan izložbe Tesfaje Urgezea, 24 x 30 cm
- 6/7/ Svetski dan ljubljenja / Tibeta / zoonoza**
2019/ Moj dan ulmske biblioteke, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan novih torbi, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan porodice sa Istoka, 24 x 30 cm
- 7/7/ Svetski dan čokolade / oproštaja / konjskog repa**
2017/ Moj dan parka, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan ulmske crkve, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan Vajshaupt muzeja, 24 x 30 cm
- 8/7/ Svetski dan alergija**
2019/ Moj dan intervjuja, 24 x 30 cm
2019/ Moj voajerski dan, 24 x 30 cm
- 9/7/ Svetski dan uništavanja oružja**
2019/ Moj dan večeraja, 24 x 30 cm
- 10/7/ Svetski dan negaženja pčela / energetske nezavisnosti / bolesti disajnih puteva**
2019/ Moj dan velike šetnje, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan dosadnog performansa, 24 x 30 cm
- 11/7/ Svetski dan stanovništva / svesti o benzodiazepinima / nezavisnog života / sirove hrane**
2012/ Moj dan izložbe u Budvi, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan otvorenog ateljea u Ulmu, 24 x 30 cm
- 12/7/ Svetski dan papirnih kesa**
2019/ Moj dan izložbe u Muzeju Edvina Šarfa, 24 x 30 cm
- 13/7/ Svetski dan rokova / rokenrola**
2019/ Moj dan Muzeja hleba i umetnosti u Ulmu, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan lokalnog udruženja umetnika, 24 x 30 cm
- 14/7/ Svetski dan nebinarnih osoba / orka kitova / šimpanzi**
2011/ Moj dan Džona Čemberlena i grupe De Stijl u Minhenu, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan mamurluka, 24 x 30 cm
- 15/7/ Svetski dan veština mladih / plastične hirurgije**
2019/ Moj dan stajanja pred vratima, 24 x 30 cm
- 16/7/ Svetski dan zmija / biciklista / transvestita / PR-a**
2014/ Moj dan plaže kod Lovrana, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan Kunstferajna u Ulmu, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan večere u Novom Ulmu, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan pomračenja Meseca, 24 x 30 cm
- 17/7/ Svetski dan emodžija / međunarodne pravde**
2014/ Moj dan neronjenja, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan Venere i Čoveka lava, 24 x 30 cm
- 18/7/ Svetski dan Nelsona Mendele / slušanja**
2014/ Moj dan puta za Opatiju, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan punjenih paprika, 24 x 30 cm
- 19/7/ Svetski dan ritejnera**
2014/ Moj dan izložbe Baneta Karanovića u Rijeci, 24 x 30 cm
- 20/7/ Svetski dan skoka / šaha / Meseca / lilihpa**
2014/ Moj dan polupodmornice kod Opatije, 24 x 30 cm
- 21/7/ Svetski dan sećanja na korisnike droga / borbe protiv Koka-Kole**
2014/ Moj dan šetališta Lungomare, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan priprema za Nabadu, 24 x 30 cm
- 22/7/ Svetski dan manga / ljubavi i zahvalnosti / mozga**
2018/ Moj dan pored Dunava, 24 x 30 cm
- 23/7/ Svetski jada, jada, jada dan / kitova i delfina**
2014/ Moj dan Istre, 24 x 30 cm
2019/ Moj dan Bodenskog jezera, 24 x 30 cm
- 24/7/ Svetski dan brige o sebi / Domina / službenika bezbednosti**
2015/ Moj dan godišnjeg odmora, 24 x 30 cm
- 25/7/ Svetski dan prevencije davljenja / zdravlja i sreće i hipnoze / crvenih cipela / embriologa**
2001/ Moj dan astronomije, 24 x 30 cm
- 26/7/ Svetski dan očuvanja ekosistema mangrova / tofua**
2018/ Moj dan Štranda, 24 x 30 cm
- 27/7/ Svetski dan borbe protiv raka glave i vrata**
2015/ Moj dan kabanice za psa, 24 x 30 cm

JUL

28/7/ Svetski dan zaštite prirode / borbe protiv hepatitisa

2017/ Moj dan hotela bez klime, 24 x 30 cm

29/7/ Svetski dan tigrova / soli za oralnu rehidraciju

2018/ Moj dan plivanja u Dunavu, 24 x 30 cm

30/7/ Svetski dan prijateljstva / borbe protiv trgovine ljudima

2017/ Moj dan loših snova, 24 x 30 cm

31/7/ Svetski dan rendžera / spasilaca

2017/ Moj dan slikanja u Negotinu, 24 x 30 cm

AVGUST

1/8/ Svetski dan internet mreže / bez dece / izviđačkih šalova / nagog jedrenja / žena u astronomiji / dojenja / adaptivnih aktivnosti / FinTech-a / borbe protiv raka pluća

2017/ Moj dan izleta oko Negotina, 24 x 30 cm

2/8/ Svetski dan Jevreja / zlatnog lavljeg tamarina

2017/ Moj dan Pimnica kod Negotina, 24 x 30 cm

3/8/ Dan lubenica

2013/ Moj dan ispravki u *Der Dnevniku*, 24 x 30 cm

4/8/ Svetski dan oblačastog leoparda / svesti o sovama

2007/ Moj dan bez žica u grudnjaku, 24 x 30 cm

5/8/ Svetski dan semafora

2017/ Moj dan skice za sliku *Baš sam mislila na tebe*, koju nisam naslikala, 24 x 30 cm

6/8/ Svetski dan Hirošime / pomorskih ratnih igara

2017/ Moj dan skice za nenaslikanu sliku *Kompozicija parka*, 24 x 30 cm

7/8/ Svetski dan svesti o periventrikularno nodularnoj heterotopiji

2019/ Moj dan korica za *Polja*, 24 x 30 cm

8/8/ Svetski dan mačaka / beskonačnih mogućnosti / ženskog orgazma / Svetska noć spavanja pod zvezdama

2012/ Moj dan neba iznad Budve, 24 x 30 cm

9/8/ Svetski dan domorodačkog stanovništva / saradnje

2010/ Moj dan turizma u Sijeni, 24 x 30 cm

10/8/ Svetski dan lavova / biodizela / pravde za zatvorenike

2010/ Moj dan kalendara za 2011. godinu, 24 x 30 cm

11/8/ Svetski dan vlogovanja / stilpana / kinetičkog peska

2006/ Moj dan razglednice iz Norveške, 24 x 30 cm

12/8/ Svetski dan mladih / slonova

2005/ Moj dan plaže u Grčkoj, 24 x 30 cm

13/8/ Svetski dan levorukih / vukova / donacije organa / armadila

2014/ Moj dan muzeja u Poljskoj, 24 x 30 cm

14/8/ Svetski dan guštera

2009/ Moj dan Venecije, 24 x 30 cm

2014/ Moj dan staklene žabe, 24 x 30 cm

15/8/ Svetski dan veličine

2009/ Moj dan ciklusa *Stendalov sindrom: Venecija*, 24 x 30 cm

16/8/ Svetski dan Bratvursta

2009/ Moj dan turističkog ponašanja, 24 x 30 cm

17/8/ Dan generacije bebi bumera u Americi

2014/ Moj dan rođendanske čokolade, 24 x 30 cm

18/8/ Svetski dan istraživanja raka dojke

2009/ Moj dan razglednice Aleksandre Mir, 24 x 30 cm

19/8/ Svetski dan humanitarnosti / orangutana / luka / fotografije / leptir mašne

2014/ Moj dan Krakova, 24 x 30 cm

20/8/ Svetski dan komaraca / medicinskih transportera / havajske pice / FinOpsa

2014/ Moj dan muzeja u Krakovu, 24 x 30 cm

21/8/ Svetski dan starijih građana / sećanja na žrtve terorizma / mode / džamija / preduzetnika

2014/ Moj dan Kašuba, 24 x 30 cm

22/8/ Svetski dan sećanja na žrtve nasilja zasnovanog na veri ili uverenju / muzejskog mema / folkloru / biljnog mleka

2010/ Moj dan ciklusa *Stendalov sindrom: Sijena*, 24 x 30 cm

23/8/ Svetski dan sećanja na trgovinu robljem i njeno ukidanje

2007/ Moj dan astroloških konsultacija, 24 x 30 cm

24/8/ Svetski dan čudne muzike / borbe protiv netolerancije, diskriminacije i nasilja na osnovu muzičkih preferencija, stila života i oblačenja

2002/ Moj dan Škorpijinog zarona u Jadransko more, 24 x 30 cm

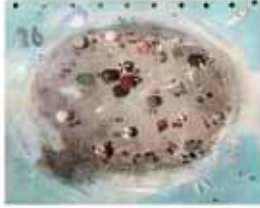
2017/ Moj dan simpozijuma u Austriji, 24 x 30 cm

- 25/8/ Svetski dan doktorata**
2018/ Moj dan budžetskih projekcija, 24 x 30 cm
- 26/8/ Svetski dan pasa**
2007/ Moj dan akreditacije za Venecijansko bijenale, 24 x 30 cm
- 27/8/ Svetski dan lutrije / igre *Kamen papir makaze* / boksa**
2019/ Moj dan vrelog plafona, 24 x 30 cm
- 28/8/ Svetski dan Makaton jezika / čitanja stripova na javnom mestu**
2007/ Moj dan izložbe Mrđana Bajića na Venecijanskom bijenalu, 24 x 30 cm
- 29/8/ Svetski dan protiv nuklearnih proba / za okončanje ljudske superiornosti nad životinjama**
2019/ Moj dan op-arta, 24 x 30 cm
- 30/8/ Svetski dan kit-ajkula / nestalih**
2015/ Moj dan slikanja, 24 x 30 cm
- 31/8/ Svetski dan osoba afričkog porekla / učenja na daljinu / svesti o predoziranju**
2018/ Moj dan izložbe Volkfanga Šmita, 24 x 30 cm

SEPTEMBAR

- 1/9/ Svetski dan pisanja pisama / plaža / svesti o emocionalnoj traumi / primata / sindroma policističnih jajnika**
2015/ Moj dan desnog stopala, 24 x 30 cm
- 2/9/ Svetski dan kokosa**
2010/ Moj dan skice za ciklus *Color Therapy*, 24 x 30 cm
- 3/9/ Dan oblakodera**
2014/ Moj dan imejlova i slikanja, 24 x 30 cm
- 4/9/ Svetski dan tekvondoa / leukemije / seksualnog zdravlja**
2015/ Moj dan novog tiganja, 24 x 30 cm
- 5/9/ Svetski dan dobročinstva / Samose / povreda kičmene moždine**
2018/ Moj dan dizajniranja kataloga, 24 x 30 cm
- 6/9/ Svetski dan obalnih ptica**
2010/ Moj dan skice za ciklus *Color Therapy*, 24 x 30 cm

- 7/9/ Svetski dan čistog vazduha za plavo nebo / Dišenove mišićne distrofije / fer pleja**
2010/ Moj dan skice za ciklus *Color Therapy*, 24 x 30 cm
- 8/9/ Svetski dan fizikalne terapije / pismenosti**
2010/ Moj dan slikanja Aurore Borealis, 24 x 30 cm
- 9/9/ Svetski dan svesti o poremećajima fetalnog alkoholnog spektra / zaštite obrazovanja od napada / sudokua / lepote / električnih vozila**
2012/ Moj dan zdrave ishrane, 24 x 30 cm
- 10/9/ Svetski dan prevencije samoubistava / ginekološke svesnosti**
2019/ Moj dan interneta, 24 x 30 cm
- 11/9/ Svetski dan svesti o neboderima**
2010/ Moj dan slikanja Aurore Borealis, 24 x 30 cm
- 12/9/ Svetski dan saradnje zemalja u razvoju / krošea**
2016/ Moj dan puzzle, 24 x 30 cm
- 13/9/ Svetski dan sepse / suprotstavljanja sujeverju / davanja nasleđa / programera**
2010/ Moj *Color Therapy* dan, 24 x 30 cm
- 14/9/ Svetski dan glasova u glavi / račića / borbe protiv atopijskog ekcema**
2007/ Moj dan pokidane ogrlice, 24 x 30 cm
- 15/9/ Svetski dan tačke / demokratije / neonatalnih medicinskih sestara / borbe protiv limfoma**
2016/ Moj dan trbušnjaka, 24 x 30 cm
- 16/9/ Svetski dan očuvanja ozonskog omotača / interventne kardiologije / ženskih kondoma / identiteta**
2019/ Moj dan putovanja bez navigacije i mape, 24 x 30 cm
- 17/9/ Svetski dan kantri muzike / bezbednosti pacijenata / irskog plesa / čišćenja / mikroorganizama**
2007/ Moj dan čišćenja palete, 24 x 30 cm
- 18/9/ Svetski dan jednakih plata / geologa / bambusa / čitanja e-knjige**
2008/ Moj dan nacionalnog parka u Nemačkoj, 24 x 30 cm
- 19/9/ Svetski dan pričanja poput pirata / svesti o zmijskim ujedima**
2017/ Moj dan selfi seanse, 24 x 30 cm

AVGUST

SEPTEMBAR

- 20/9/ Svetski dan svesti o ginekološkoj onkologiji / univerzitetnog sporta / paelje / svesti o rastu dece**
2009/ Moj dan novog jela, 24 x 30 cm
- 21/9/ Svetski dan zahvalnosti / mira / borbe protiv Alchajmerove bolesti**
2018/ Moj dan ažuriranja biografije, 24 x 30 cm
- 22/9/ Svetski dan bez automobila / nosoroga / skladištenja energije / narkolepsije / za dobrobit obolelih od raka / organske hrane**
2015/ Moj dan poziva za izlaganje u Italiji, 24 x 30 cm
- 23/9/ Svetski dan znakovnih jezika / zečeva / biseksualnosti**
2015/ Moj dan premišljanja, 24 x 30 cm
- 24/9/ Svetski dan gorila Bolivuda / osa / istraživanja raka / borbe protiv softverskih patenata**
2019/ Moj dan italijanskog jezika, 24 x 30 cm
- 25/9/ Svetski dan snova / pluća / farmaceuta**
2012, 2014/ Moji dani otvaranja izložbi u Beogradu i Badenu, 24 x 30 cm
- 26/9/ Svetski dan kontracepcije / totalne eliminacije nuklearnog oružja / čistih planina / zdravlja životne sredine**
2011/ Moj dan španskog sela, 24 x 30 cm
- 27/9/ Svetski dan turizma**
2014/ Moj dan otvaranja izložbe u Kunstraum Arcade u Moedlingu, 24 x 30 cm
- 28/9/ Svetski dan univerzalnog pristupa informacijama / vesti / bezbednog abortusa / borbe protiv besnila**
2007/ Moj dan pripreme za izložbu, 24 x 30 cm
- 29/9/ Svetski dan srca / kafe / gusaka / svesnosti o gubicima i otpadu od hrane**
2015/ Moj dan poslastičarnice, 24 x 30 cm
- 30/9/ Svetski dan prevođenja / podkasta / plesa na šipci / prava na bogohuljenje / oporavka**
2011/ Moj dan madridskih muzeja, 24 x 30 cm
- 2011/ Moj dan muzeja Thissen-Bornemisza u Madridu, 24 x 30 cm
- 2/10/ Svetski dan farmskih životinja / nenasilja / bez alkohola / kveker**
2000/ Moj dan Sunca u Vagi, 24 x 30 cm
- 3/10/ Svetski dan poštovanja virusa / sede kose / multipla sistemske atrofije / smutija**
2016/ Moj dan velikih planova, 24 x 30 cm
- 4/10/ Svetski dan životinja / staništa**
2019/ Moj dan povratka s mora, 24 x 30 cm
- 5/10/ Svetski dan učitelja / Džejs Bonda**
2014/ Moj dan čudne predstave, 24 x 30 cm
2015/ Moj dan Jehovinih svedoka, 24 x 30 cm
- 6/10/ Svetski dan cerebralne paralize / svesti o disleksiji**
2014/ Moj dan postavljanja izložbe u vili Mor Frajman u Minhenu, 24 x 30 cm
- 7/10/ Svetski dan pamuka / pravljenja čestitki / dostojanstvenog rada**
2014/ Moj dan izložbe Florin Štethajmer u Lenbahhaus Kunstbau, 24 x 30 cm
- 8/10/ Svetski dan hobotnice / hospisa i palijativnog zbrinjavanja / registracije rođenih**
2009–2010/ Moji dani izložbi Ervina Vurma i Georga Baselica u Minhenu, 24 x 30 cm
- 9/10/ Svetski dan pošte / astronomije / fer-pleja UEFA**
2014/ Moj dan izložbi i koncerta u Minhenu, 24 x 30 cm
- 10/10/ Svetski dan mentalnog zdravlja / beskućnika / kaše / svesti o životinjama u saobraćajnim nesrećama / inkluzije / borbe protiv smrtno kazne**
2010/ Moj dan slikanja, čitanja i čaja, 24 x 30 cm
- 11/10/ Svetski dan devojčica / borbe protiv gojaznosti**
2014/ Moj dan voza za Minhen, 24 x 30 cm
- 12/10/ Svetski dan vriska u trenutku frustracije / algi / artrisa**
2013/ Moj dan jezera Čoroždin u Poljskoj, 24 x 30 cm
- 13/10/ Svetski dan tromboze / za smanjenje prirodnih katastrofa / skeptika / obrazovanja u zatvoru / za neuspeh**
2014/ Moj dan izložbe Nore Mesaroš, 24 x 30 cm

OKTOBAR

- 1/10/ Svetski dan vegetarijanaca / hepatitisa / starijih osoba / softbola / sakea / Gošeove bolesti / pokerašica / kafe / ruktovrina / razglednica / Vili Vonke**

14/10/ Svetski dan standarda

2013/ Moj dan opasnog laika, 24 x 30 cm

15/10/ Svetski dan pranja ruku / studenata / žena iz ruralnih sredina / anatomije / sećanja na nerođene bebe

2014/ Moj dan čajeva sa mudrim porukama, 24 x 30 cm

16/10/ Svetski dan hrane / hleba / kičme / anestezije

2013/ Moj dan čitanja knjige *Der Dnevnik*, 24 x 30 cm

17/10/ Svetski dan iskorenjivanja siromaštva / ribe sabljarke / traume

2014/ Moj dan kuskusa, 24 x 30 cm

2016/ Moj dan skice za sliku *Ovde će biti naša kuća*, 24 x 30 cm

18/10/ Svetski dan menopauze / helanki / kravate

2018/ Moj dan planiranja izložbi, 24 x 30 cm

19/10/ Svetski dan džina i tonika / iznenadne smrti od epilepsije / borbe protiv raka dojke

2016/ Moj dan novog čajnika, 24 x 30 cm

20/10/ Svetski dan kuvara / vrednosti / osteoporoze / statistike / lenjivca / zdravstvene zaštite zasnovane na dokazima / kontrolora letenja

2005/ Moj dan računa za struju, 24 x 30 cm

21/10/ Svetski dan Načoa / reptila

2019/ Moj dan predaka, 24 x 30 cm

22/10/ Svetski dan svesti o mucanju

2007/ Moj dan množenja prstima, 24 x 30 cm

23/10/ Dan oslobođenja Novog Sada

2009/ Moj dan knjige o jogi, 24 x 30 cm

24/10/ Svetski dan razvojnih informacija / UN

2015/ Moj dan kupovina namirnica, 24 x 30 cm

25/10/ Svetski dan umetnika / testenina

2012/ Moj dan izložbe Hirošija Sugimota u Minhenu, 24 x 30 cm

26/10/ Svetska noć zavijanja na mesec

2014/ Moj dan popunjavanja upitnika, 24 x 30 cm

27/10/ Svetski dan audio-vizuelne baštine

2011/ Moj dan Gliptoteke u Minhenu, 24 x 30 cm

28/10/ Svetski dan animiranog filma

2011/ Moj dan perece, 24 x 30 cm

29/10/ Svetski dan on-line poslova / borbe protiv moždanog udara

2008/ Moj dan Rajhstaga, 24 x 30 cm

30/10/ Svetska noć nestašluka / audio-drame

2008/ Moj dan 3D bioskopa u Berlinu, 24 x 30 cm

31/10/ Svetski dan gradova

2007/ Moj dan pripreme za izložbu u Berlinu, 24 x 30 cm

NOVEMBAR

1/11/ Svetski dan vegana / vegetacije / svesti o Lenoks-Gasto sindromu / zavisnika od droge / autoportreta

2008/ Moj dan turizma u Berlinu, 24 x 30 cm

2/11/ Svetski dan za okončanje nekažnjivosti zločina nad novinarima / prava na umiranje / vitamina D

2008/ Moj dan sajma umetnosti u Berlinu, pre podne, 24 x 30 cm

2008/ Moj dan sajma umetnosti u Berlinu, posle podne, 24 x 30 cm

3/11/ Svetski dan meduza

2014/ Moj dan novih računa, 24 x 30 cm

4/11/ Svetski dan klimatskih promena

2008/ Moj dan piva u Drezdenu, 24 x 30 cm

2019/ Moj dan mesečne autobuske karte, 24 x 30 cm

5/11/ Svetski dan svesti o cunamiju / romskog jezika / menadžera volontera

2008/ Moj dan Gradskog muzeja u Drezdenu, 24 x 30 cm

6/11/ Svetski dan za sprečavanje eksploatacije životne sredine u ratu i oružanim sukobima / urbanih regija / nevikanja / bez papira

2016/ Moj dan Kreativnog doručka, 24 x 30 cm

7/11/ Svetski dan medicinske fizike

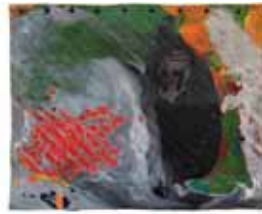
2011/ Moj dan izložbe oslikanih tanjira Petera Kazagrandea, 24 x 30 cm

8/11/ Svetski dan radiologije / radiografije / pijanista / urbanizma

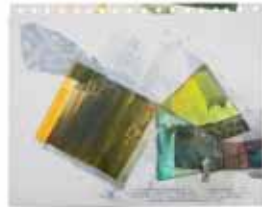
2011/ Moj dan slikanja, 24 x 30 cm

9/11/ Svetski dan slobode / pronalazača / ljubaznosti na društvenim mrežama / Urdu jezika / keratokonusa / usvajanja dece / satire

2012/ Moj dan duge vožnje, 24 x 30 cm

OKTOBAR

NOVEMBER

10/11/ Svetski dan nauke za mir i razvoj / imunizacije / računovodstva

2011/ Moj dan minhenskih muzeja, 24 x 30 cm

11/11/ Svetski dan origamija

2014/ Moj dan flertovanja, 24 x 30 cm

12/11/ Svetski dan upale pluća / Krojfeld-Jakobove bolesti

2014/ Moj dan poklonjenog zelenog čaja, 24 x 30 cm

13/11/ Svetski dan ljubaznosti

2009/ Moj dan okretanja novog lista, 24 x 30 cm, 2009.

14/11/ Svetski dan siročadi / borbe protiv dijabetesa / uličnih prodavaca

2014/ Moj dan ručka sa pogledom, 24 x 30 cm

15/11/ Svetski dan sira i hleba / svesti o Ohtahara sindromu

2011/ Moj dan izložbi minhenskog Haus der Kunsta, 24 x 30 cm

16/11/ Svetski dan tolerancije / ideja / sokolarstva / klarineta

2011/ Moj dan džez festivala, 24 x 30 cm

17/11/ Svetski dan prevremeno rođenih / studenata

1995/ Moj dan izložbe u Likovnom salonu Tribine mladih, 24 x 30 cm

18/11/ Svetski dan islamske umetnosti / prevencije i izlečenja od seksualne eksploatacije, zlostavljanja i nasilja nad decom

2010/ Moj dan minhenskih muzeja, 24 x 30 cm

19/11/ Svetski dan toaleta / muškaraca / prevencije zlostavljanja dece

2014/ Moj dan Zabavnika i džez festivala, 24 x 30 cm,

20/11/ Svetski dan prava deteta / Dan afričke industrijalizacije

2011/ Moj dan plaćanja računa, 24 x 30 cm

21/11/ Svetski dan televizije / zdravlja / hronične opstruktivne bolesti pluća / ribolova / pozdrava

2013/ Moj dan perca i šardonea, 24 x 30 cm

22/11/ Dan indijskog oraha

2014/ Moj dan slikanja i pisanja o izložbi, 24 x 30 cm

23/11/ Svetski dan vodenih boja / konsultanta za imidž

2014/ Moj dan slikanja i čitanja knjige, 24 x 30 cm

24/11/ Svetski dan sistemskih inženjera / evolucije / morževa

2014/ Moj dan slikanja i čitanja, 24 x 30 cm

25/11/ Svetski dan safarija / borbe protiv nasilja nad ženama / porodičnog posla

2009/ Moj dan ljubavnog pisma, 24 x 30 cm

26/11/ Svetski dan maslinovog drveta / svesti o koalama (Luisov dan)

2014/ Moj dan pozivnice za izložbu, 24 x 30 cm

27/11/ Svetski dan uzdržavanja od kupovine

2002/ Moj dan izrade fotografija iz Kotora, 24 x 30 cm

28/11/ Svetski dan saosećanja

2010/ Moj dan čitanja knjige, 24 x 30 cm

29/11/ Svetski dan mravojeda / kikboks / braniteljki ljudskih prava / solidarnosti sa palestinskim narodom

2012/ Moj dan zdrave hrane, 24 x 30 cm

30/11/ Svetski dan sećanja na žrtve hemijskih ratova / računarske bezbednosti

2014/ Moj dan maksimarketa, 24 x 30 cm

DECEMBAR

1/12/ Svetski dan borbe protiv side

2016/ Moj dan snega, 24 x 30 cm

2/12/ Svetski dan ukidanja ropstva / kompjuterske pismenosti / nuklearne energije / prevencije zagađenja / sambe

2011/ Moj dan foto-montaže na Fejsbuku, 24 x 30 cm

3/12/ Svetski dan osoba sa invaliditetom / bez pesticida / borbe protiv lova

2015/ Kortov dan prvog snega, 24 x 30 cm

2016/ Moj dan italijanskog rizlinga, 24 x 30 cm

4/12/ Svetski dan banki / rudara / geparda / gubitka vode

2014/ Moj dan plaćenih računa, 24 x 30 cm

5/12/ Svetski dan volontera za ekonomski i društveni razvoj / tla / nindži / turske kafe

2011/ Moj dan plate, 24 x 30 cm

6/12/ Dan rudara

2014/ Moj dan špageta, 24 x 30 cm

7/12/ Svetski dan civilnog vazduhoplovstva

2015/ Moj dan TV čebeta sa rukavima, 24 x 30 cm

- 8/12/ Dan pretvaranja da ste putnik kroz vreme**
2015/ Moj dan frizera, 24 x 30 cm
- 9/12/ Svetski dan sećanja na žrtve genocida / tehno muzike / branitelja ljudskih prava / borbe protiv korupcije**
2015/ Moj dan nove posteljine, 24 x 30 cm
- 10/12/ Svetski dan ljudskih prava / prava životinja**
2012/ Moj dan novih cipela i izložbe o nagim muškarcima, 24 x 30 cm
- 11/12/ Svetski dan planina / UNICEF-a**
2006/ Moj dan Donau Turma, 24 x 30 cm
- 12/12/ Svetski dan neutralnosti / univerzalne zdravstvene zaštite / Hevi metala / njuškanja knjiga / vitamina B12**
2007/ Moj dan bečkih muzeja, 24 x 30 cm
2018/ Moj dan bečkih kolača, 24 x 30 cm
- 13/12/ Svetski dan rakleta**
2006/ Moj dan bečke Kuće muzike, 24 x 30 cm
- 14/12/ Svetski dan majmuna / očuvanja energije**
2001/ Moj dan izložbe u galeriji *Likovnog kruga* na Petrovaradinskoj tvrđavi, 24 x 30 cm
- 15/12/ Svetski otaku dan**
2014/ Moj dan astrologije i čaja, 24 x 30 cm
- 16/12/ Svetski dan digitalnog marketinga**
2014/ Moj dan čaja od đumbira, 24 x 30 cm
- 17/12/ Svetski dan borbe protiv nasilja nad seksualnim radnicima**
2007/ Moj dan Mocarta, 24 x 30 cm
- 18/12/ Svetski dan migranata / arapskog jezika**
2007/ Moj dan Šenbruna, 24 x 30 cm
- 19/12/ Dan kolača od ovsene kaše**
2009/ Moj dan punjenja kertridža, 24 x 30 cm
- 20/12/ Svetski dan ljudske solidarnosti**
2005/ Moj dan avionske karte za Norvešku, 24 x 30 cm
- 21/12/ Svetski dan sarija / snouborda**
2016/ Moj dan slikanja i čaja, 24 x 30 cm
- 22/12/ Svetski dan orgazma**
2015/ Moj dan zelenog čaja, 24 x 30 cm
- 23/12/ Dan porodičnih korena**
2014/ Moj dan astrologije, 24 x 30 cm
- 24/12/ Dan punča od jaja**
2008/ Moj dan prirodnog tretmana za kosu, 24 x 30 cm
- 25/12/ Dan pite od bundeve**
2013/ Moj dan kontemplacije, 24 x 30 cm
- 26/12/ Dan zahvalnica**
2014/ Moj dan koncerta Ramba Amadeusa, 24 x 30 cm
- 27/12/ Svetski dan borbe protiv epidemije**
2007/ Moj dan čaja, 24 x 30 cm
- 28/12/ Marvelov dan**
2013/ Moj dan poslednjeg farbanja kose, 24 x 30 cm
- 29/12/ Svetski dan violončela**
2010/ Moj dan izložbi u Albertini, 24 x 30 cm
- 30/12/ Dan slanine**
2010/ Moj dan ženskog pop-arta, 24 x 30 cm
- 31/12/ Svetski dan meditacije o miru**
2002/ Moj dan novogodišnje čestitke od Zdravka Mandića, 24 x 30 cm
2010/ Moj dan u autobusu, 24 x 30 cm
2010/ Moj dan u Beču, 24 x 30 cm

DECEMBAR

11/1/ Svetski dan jednakosti na poslu / skica
2023/ Moj dan usklađivanja energije sa okolinom, 60 x 80 cm

18/1/ Svetski dan Sneška Belića
2022/ Moj dan odlaska u Kunsthale, 50 x 70 cm
2022/ Moj dan izložbe Ines Doujak, 46 x 62 cm

18/2/ Svetski Aspergerov dan
2022/ Moj dan labudova iz Floridsdorfa, 50 x 70 cm

24/2/ Svetski dan barmena / hejtera korijandera
2022/ Moj dan ratova koji počinju u proleće, 50 x 70 cm

26/2/ Dan pričanja bajki
2022/ Moj dan prolećnih pupoljaka, 50 x 70 cm

27/2/ Svetski dan NVO / polarnih medveda
2022/ Moj dan vrabaca u žbnju, 50 x 70 cm
2023/ Moj dan ispravki knjige 24 x 30, 50 x 65 cm

21/3/ Svetski dan boja / za eliminaciju rasne diskriminacije / poezije / Novruza / Daunovog sindroma / lutkarstva / klaster glavobolje / mirisa / šuma / tiramisua
2022/ Moj dan proleća, 40 x 50 cm

27/3/ Svetski dan pozorišta / viskija / povezivanja medicinskih nauka
2021/ Moj dan sređivanja stana, 50 x 70 cm

31/3/ Svetski dan rezervne kopije / vidljivosti transrodnih osoba / borbe protiv droge
2014/ Moj dan minhenskih galerija, 70 x 100 cm

25/4/ Svetski dan malarije / delegata / pingvina / svesti o finansijskoj nezavisnosti
2022/ Moj dan sazvežđa Andromede, 46 x 62 cm

27/4/ Svetski dan tapira / dizajna / hijena
2022/ Moj dan riba u ribnjaku, 35 x 50 cm
2022/ Moj dan Brenda Li Džonson naočara, 50 x 65 cm

28/4/ Svetski dan bezbednosti i zdravlja na radu / devojaka u Svetskoj telekomunikacijskoj uniji / prosleđivanja dalje / art dekoa
2022/ Moj dan izložbe *Prkosne muze* u Kunsthalle Vien, 40 x 54 cm

30/4/ Svetski dan džeza
2022/ Moj dan sivih čaplji, 50 x 70 cm

1/5/ Svetski dan radnika / ljubavi / zaštite nosoroga
2022/ Moj dan zelenog neba, 36 x 50 cm

2/5/ Svetski dan Hari Potera / tune
2022/ Moj dan Dejvida Hoknija, 50 x 70 cm
2022/ Moj dan izložbe Soli Kiani u bečkom Kunstforumu, 50 x 65 cm

3/5/ Svetski dan slobode medija / astme
2022/ Moj dan puta u Krems, 50 x 65 cm

12/5/ Svetski dan medicinskih sestara / fibromialgije / svesti o sindromu hroničnog umora
2010/ Moj dan izložbe Neo Rauha u Pinakothek der Moderne u Minhenu, 36 x 50 cm

24/5/ Svetski dan šizofrenije / tijare / Evropski dan parkova
2022/ Moj dan konverzacije, 36 x 48 cm

14/6/ Svetski dan dobrovoljnih davalaca krvi / kupanja / krastavaca
2022/ Moj dan izložbe Ai Veiveija u Albertini Modern, 35 x 50 cm

24/6/ Svetski dan vođenja svog psa na posao / roda / mladih lekara / dobrih vila / čula
2021/ Moj dan mrtve Tise, 27 x 35 cm

6/8/ Svetski dan Hirošime / pomorskih ratnih igara
2019/ Moj dan hotela Novum u Dortmundu, 46 x 62 cm

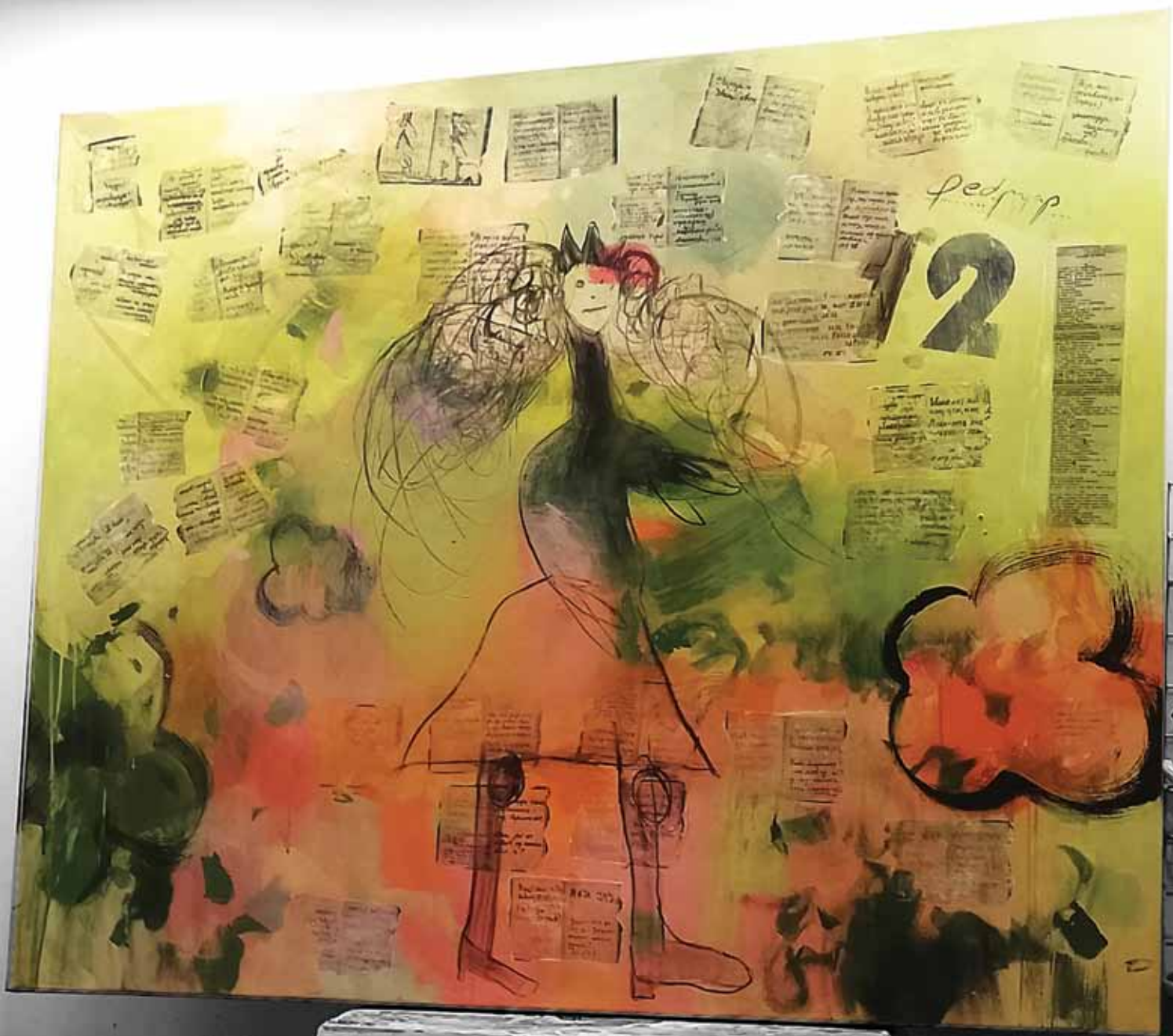
10/8/ Svetski dan lavova / biodizela / pravde za zatvorenike
2019/ Moj dan korijandera, 31 x 50 cm

24 x 30 +

2020–2023

>
12/2/ Svetski dan zdravlja žena / Darvinov dan
1978/ Moj dan pitanja zašto sam ja baš ja, 100 x 120 cm

pedrop

12

^

1/1/ Svetski dan porodice / javnog vlasništva
2022/ Moj dan bečkog koncerta i ruske salate, 50 x 70 cm

>

18/1/ Svetski dan Sneška Belića
2022/ Moj dan kupovine boja, 36 x 48 cm

24 x 30 +

11/8/ Svetski dan vlogovanja / stilpana / kinetičkog peska
2019/ Moj dan otvaranja izložbe u Dortmundu, 56 x 76 cm

22/8/ Svetski dan sećanja na žrtve nasilja zasnovanog na veri ili uverenju / muzejskog mema / folkloru / biljnog mleka
2019/ Moj dan puta za Dortmund, 50 x 70 cm

23/8/ Svetski dan sećanja na trgovinu robljem i njeno ukidanje
2019/ Moj dan koncerta u Dortmundu, 33 x 50 cm

^

10/4/ Svetski dan homeopatije / zihernadli
2007/ Moj dan izložbe Vilijama Kentridža u Hamburger
Bahnhofu u Berlinu, 56 x 77 cm

>

3/5/ Svetski dan slobode medija / astme
2022/ Moj dan šetnje Kreamsom, 50 x 70 cm

24 x 30 +

26/8/ Svetski dan pasa

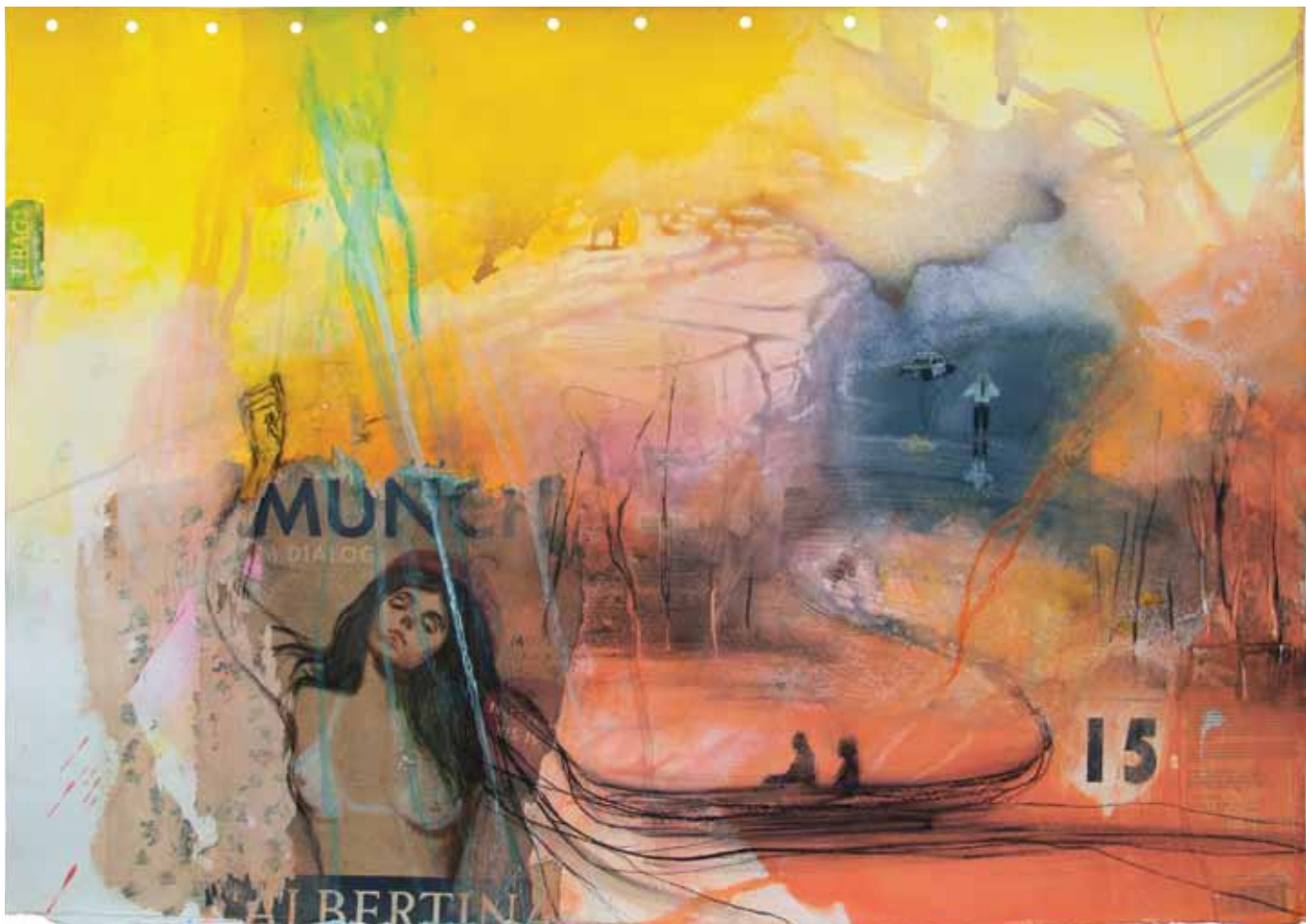
2019/ Moj dan dortmundskog tornja, 50 x 70 cm

8/11/ Svetski dan radiologije / radiografije / pijanista / urbanizma

2022/ Moj dan salaša, 40 x 50 cm

**12/12/ Svetski dan neutralnosti / univerzalne zdravstvene zaštite /
Hevi metala / njuškanja knjiga / vitamina B12**

2019/ Moj dan bečkih turista, 50 x 70 cm

**15/6/ Svetski dan vetra / lateksa / pravde za čistače i radnike
obezbeđenja / denga groznice / borbe protiv zlostavljanja
starijih osoba**

- ^ 2022/ Moj dan dijaloga između Munka i Pitera Doiga, 60 x 80 cm
- > 2022/ Moj dan izložbe Hansa Vajganda i Bluovog labuda, 50 x 70 cm

24 x 30 +

13/12/ Svetski dan rakleta

2019/ Moj dan japanskih turista u Beču, 50 x 70 cm

15/12/ Svetski otaku dan

2007/ Moj dan toaleta moderne umetnosti, 50 x 70 cm

16/12/ Svetski dan digitalnog marketinga

2007/ Moj dan bečkih toaleta, 35 x 50 cm

17/12/ Svetski dan borbe protiv nasilja nad seksualnim radnicima

2022/ Moj dan *Majinog rečnika*, 50 x 65 cm

^

25/8/ Svetski dan doktorata

2019/ Moj dan izložbe u galeriji *Tor Rombergpark* u Dortmundu,
50 x 70 cm

>

14/12/ Svetski dan majmuna / očuvanja energije

2019/ Moj dan japanskog restorana u Beču, 50 x 70 cm

24 x 30 +

28/12/ Marvelov dan

2021/ Moj dan slike *Preobražaj* Huana Miroa, 42 x 62 cm

2021/ Moj dan izložbe autoportreta Šileovih sledbenika, 36 x 48 cm

2021/ Moj dan Modiljanija i prvog sudokua, 50 x 70 cm

29/12/ Svetski dan violončela

2022/ Moj dan dobrih ponuda, 46 x 62 cm

2021/ Moj dan kupovine boja, 36 x 48 cm

30/12/ Dan slanine

2022/ Moj dan ljubaznosti, 46 x 62 cm

Meseci svesnosti

Awareness Months 2023

- < **JANUAR/**
2023/ **Svetski mesec mozgalica / kreativnosti / zdravlja**
Moj mesec ispravki knjige 24 x 30, 215 x 70 cm

- > **FEBRUAR/**
2006/ **Svetski mesec veganske kuhinje**
Moj mesec Aurore Borealis iza oblaka iznad
Trondhajma, 215 x 70 cm

- > **MART/**
2019/ **Svetski mesec muzike u školama / Crvenog
krsta / socijalnih radnika / ideja / brkova /
ženske istorije / umetnosti mladih**
Moj mesec proleća u Šekspirovoj, 215 x 70 cm

- < **APRIL/** Svetski mesec astronomije / gitare /
 upravljanja evidencijama i informacijama /
 kontrole raka / finansijske pismenosti /
 uvažavanja džeza / školske biblioteke / druge
 šanse / o seksualnom napadu / svesti o stresu /
 svesti o autizmu / o matematici
 2018/
 Moj mesec poslednjeg krakovskog dinosaurusu,
 215 x 70 cm
- < **MAJ/** Svetski mesec masturbacije / svesti o lupusu /
 o mentalnom zdravlju / o graničnom
 poremećaju ličnosti / o celijakiji / o lajmskoj
 bolesti / o zombijima
 2022/
 Moj mesec floridsdorfskog šarana, 215 x 70 cm
- > **JUN/** Svetski mesec LGBT ponosa
 2021/
 Moj mesec vežbi po Šrotovoj metodi, 215 x 70 cm

- < **JUL/** Svetski mesec bez plastike / vodenih bojica / ponosa invalida / svesti o krvi pupčane vrpce / o streptokoki grupe B / o juvenilnom artritisu / o sarkomu
2016/ Moj mesec izložbi u Ulmu, 215 x 70 cm
- > **AVGUST/** Svetski mesec podrške protiv raka / pirata
2017/ Moj mesec tamburaša u Oslipu, 215 x 70 cm
- > **SEPTEMBAR/** Svetski mesec Alchajmera / svetskog sajma zabave / registracije bibliotečke kartice / pripravnosti / povratka u školu / prevencije samoubistava / prijateljstva / bezbednosti u kampusu / svesti o raku jajnika / svesti o bolu / o Rejevom sindromu
2019/ Moj mesec na Jadranskom moru, 215 x 70 cm

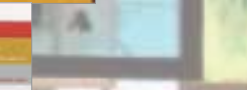

- < **OKTOBAR/** Svetski mesec hoda do škole / školskih biblioteka / uvažavanja fotografa / prevencije nasilja / prevencije kriminala / direktora / fizikalne terapije / svesti o menopauzi / o CMT-u (Charcot-Marie-Tooth) / o ADHD-u / o raku dojke / o mentalnim bolestima / o disleksiji / o nasilju u porodici
- 2008/ Moj mesec sajma umetnosti u Berlinu, 215 x 70 cm
(detalj na stranama 130–131)
- < **NOVEMBAR/** Svetski mesec kućne nege, hospisa i palijativne nege / crnačke katoličke istorije / svesti o HOBP / o raku pluća / o zdravlju muškaraca / o epilepsiji
- 2021/ Moj mesec kućne arhive, 215 x 70 cm
- > **DECEMBAR/** Svetski mesec ljudskih prava / učenja stranog jezika / svesti o sezonskim afektivnim poremećajima / o HIV/AIDS-u / Dressember
- 2007-2022/ Moj mesec bečkih muzeja, 215 x 70 cm

Biografija

Biography

MAJA ERDELJANIN

(Novi Sad, 1971)

Likovnom umetnošću bavi se kroz autorski (likovni, prozni) i urednički rad. Narativ njenih radova istražuje različite teme: vezu čoveka sa prirodom, proces pamćenja, sisteme vrednosti. Interesovanje za pojam lepog i težnju za harmonijom, kao kotrapunkt društvenim dešavanjima, iskazuje kroz odnos prema boji, koju ne posmatra samo kao likovni element i materiju, već i kao važan segment unutrašnjeg života pojedinca.

Osnovne (1995) i master studije (2008) završila je na Odseku za slikarstvo na Akademiji umetnosti u Novom Sadu, u klasi profesora Dušana Todorovića. Članica je profesionalnih udruženja likovnih umetnika Vojvodine i Srbije (SULUV, Likovni krug i ULUS). Od 1992. godine aktivno se uključuje u umetničku scenu u Novom Sadu i Vojvodini, a od 1997. godine započinje seriju putovanja po evropskim gradovima izlažući samostalno ili na kolektivnim izložbama i učestvujući u radu stotinak likovnih kolonija i simpozijuma (Srbija, Crna Gora, Hrvatska, Grčka, Norveška, Italija, Holandija, Nemačka, Austrija, Mađarska, Poljska, Rumunija, Španija, Francuska, Slovenija). Priredila je sedamdeset samostalnih izložbi.

Pored sopstvene umetničke prakse, posvećena je i promovisanju umetnika i likovne scene svog grada u zemlji i inostranstvu. Kao urednica galerije *DA* Studentskog kulturnog centra, galerije *Podrum* i u okviru redovnog izlagačkog programa Kulturnog centra Novog Sada, priredila je od 1997. godine preko sedam stotina izložbi savremenih umetnika svih generacija iz zemlje i sveta, u različitim galerijskim, muzejskim i vangalerijskim prostorima. Organizovala je šest Novosadskih salona (2003, 2004, 2007–2010), priredila knjigu i izložbu (u saradnji sa novosadskim muzejima) *Slika grada* (2009), pokretač je i organizator međunarodnog umetničkog simpozijuma *Art links* (od 2012), kao i mnogih drugih programa u saradnji sa institucijama, organizacijama i udruženjima iz oblasti kulture u zemlji i inostranstvu.

Maja Erdeljanin is a visual artist, writer, and editor. Her work deals with different topics such as the connection between human and nature, the process of memory, value systems. Her interest in the notion of beauty and her affinity for harmony are expressed through her relationship with color. Maja does not treat color only as an art element or matter but as an important segment of our inner life.

She finished her undergraduate and master's studies at the Department of Fine Arts at the Academy of Arts in Novi Sad under the supervision of Professor Dušan Todorović. She is a member of the professional associations of fine artists of Vojvodina and Serbia (SULUV, Likovni krug and ULUS). She joined the artistic scene of Novi Sad and Vojvodina in 1992. In 1997, she started traveling to European cities and towns where she had solo or joint exhibitions. She has also participated in about a hundred artistic colonies and symposiums (Serbia, Montenegro, Croatia, Greece, Norway, Italy, Holland, Germany, Austria, Hungary, Poland, Romania, Spain, France, and Slovenia). Her works can be found in many public and private collections. She has received awards for her work as a painter and gallery curator. Maja has had seventy solo exhibitions.

Maja is also dedicated to promoting Novi Sad's artists and its artistic scene in Serbia and abroad. As the curator of the Student Cultural Center gallery *Podrum* and the curator of regular exhibitions of the Cultural Center of Novi Sad, she has organized over seven hundred exhibitions of contemporary artists of all generations from Serbia and abroad in different galleries, museums, and non-gallery venues. She organized six Novi Sad Salons (2003, 2004, 2007-2010), and edited the book and curated the exhibition *Cityscape* (2009) with the museums of Novi Sad. Maja is one of the founders and organizers of the international artistic symposium *Art Links* (since 2012), and many other programs realized in cooperation with national and international cultural institutions, organizations, and associations.

Zastupljena je u sledećim javnim kolekcijama /

Public collections:

Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Muzej Vojvodine, Muzej grada Novog Sada, Galerija Matice srpske, Srpska akademija nauka i umetnosti Novi Sad, Zavičajni muzej Rume, Savremena galerija Ečka, Izvršno veće Vojvodine, Kulturni centar Novog Sada, Futura - Novi Sad, Coca Cola – Beograd, Nis Naftagas, JP Poslovni prostor Novi Sad, Privredna komora Vojvodine, RTV Vojvodine, JP Srbijašume, DDOR, Gerontološki centar Novi Sad, Varosi muvezseti muzeum Győr, Schloss Gabelhofen, Đerdap turist Kladovo, ŠOSO *Dr Milan Petrović*, Savremena galerija *Niš*, *Marko K. Gregović - Petrovac na moru*, Galerija *Jovan Popović – Opovo...* i u mnogim privatnim kolekcijama.

Nagrade / Awards:

- 2016.** za slikarstvo / likovna kolonija *Nad Przelomem*, Sromovce Nižne, Poljska
- 2013.** za slikarstvo / Ministarstvo za kulturu, sport i turizam grada Kareja, Rumunija
- 2011.** za slikarstvo / 55. oktobarski salon u Šapcu za slikarstvo / 17. izložba akvarela u Šapcu
- 2009.** za projekat godine (knjiga i izložba *Slika grada*) / *Art magazin*
- 2004.** za galeriju godine (*Podrum*) / *Art magazin*
- 1993.** za postignut uspeh tokom studiranja / Akademija umetnosti u Novom Sadu

Promocije vizuelno-proznih dnevnika:

- 2023.** MSUV, Novi Sad, *Dragi dnevniče* (zbirka slika i priča).
- 2019.** Otvoreni atelje, Ulm, Nemačka, *Dragi dnevniče* (izložba 49 radova iz poliptiha i početak rada na romanu *24 x 30*).
- 2013.** Galerija Rajka Mamuzića, Novi Sad, *Der Dnevnik* (roman i izložba digitalnih printova i akrila na platnu).
- 2006.** Francuski kulturni centar, Novi Sad, *La razglednica* (putopis i izložba digitalnih printova-kolaža na platnu).

Urednički rad:

- 1997–1999.** Urednica Galerije *DA* Studentskog kulturnog centra
- 2001–2005.** Predsednica umetničkog saveta SULUV
- 2002–2005.** Urednica Galerije *Podrum*
- 2005–2013.** Urednica likovne redakcije Kulturnog centra Novog Sada
- 2005–2008.** Članica umetničkog saveta SULUV
- 2003–2004, 2007–2010.** Organizaciona urednica Novosadskog salona
- Od 2006.** Likovna urednica časopisa *Polja*
- Od 2012.** Urednica međunarodnog umetničkog simpozijuma *Art links*
- Od 2013.** Urednica Galerije *Mali likovni salon* Kulturnog centra Novog Sada
- 2016–2021.** Članica predsedništva SULUV

Objavljene knjige:

- 2023.** *24 x 30*, roman (u štampi)
- 2023.** *Dragi dnevniče*, zbirka priča i slika (MSUV, Novi Sad)
- 2013.** *Der Dnevnik*, roman (KOV, Vršac)
- 2009.** *Slika grada – Novi Sad u likovnim umetnostima 18–21. veka* (koautori tekstova: Vladimir Mitrović i Sava Stepanov), monografija (KCNS, Novi Sad)
- 2006.** *La razglednica*, putopis (Futura, Novi Sad)
- 2005.** *Skice kuvarice*, katalog slika-kuvar (Futura, Novi Sad)
- 2005.** *Naglas*, roman (Futura, Novi Sad)

www.majaerdeljanin.com

<https://majaerdeljanin.wordpress.com/>

<https://malilikovnisalon.art.blog/>

<https://artlink2017.wordpress.com/>

As editor:

- 1997-1999** Curator of *DA* Gallery of Student Cultural Center
- 2001-2005** Chair of the artistic board of SULUV
- 2002-2005** Curator of *Podrum* Gallery
- 2005-2013** Visual Art Director at Cultural Center of Novi Sad
- 2005-2008** Member of the artistic board of SULUV
- 2003-2004, 2007-2010** Organizing director of Novi Sad Salon
- Since 2006** Art editor in *Polja* (literary magazine)
- Since 2012** Director of *Art Links* (international artistic symposium)
- Since 2013** Curator of *Mali Likovni Salon* Gallery of Cultural Center of Novi Sad
- 2016-2021** Member of President Board of SULUV

Published books:

- 2023** *24 x 30*, novel (TBA)
- 2023** *Dear Diary*, story and painting collection (MCAV, Novi Sad)
- 2013** *Der Diary*, novel (KOV, Vršac)
- 2009** *Cityscape: Novi Sad in Visual Arts from 18th to 21st Century*, with Vladimir Mitrović and Sava Stepanov, monograph (Cultural center of Novi Sad, Novi Sad)
- 2006** *La Postcard*, travelogue (Futura, Novi Sad)
- 2005** *Sketch Cookbook*, paintings catalog and cookbook (Futura, Novi Sad)
- 2005** *Aloud*, novel (Futura, Novi Sad)

21.

22.

23.

24. 25.

Samostalne izložbe

Solo exhibitions

- 2023.** Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, *Dragi dnevnici*, slike, priče i video.
- 2022.** Zavičajna zbirka Gradske biblioteke, Novi Sad, *Erdeljanin* i *Dragi dnevnici*, slike i digitalni printovi.
Galerija PKV, Novi Sad, *Dobri trenuci*, slike.
- 2021.** Srpska akademija nauka i umetnosti, Novi Sad, *Druga polovina stvarnosti*, slike.
- 2019.** Künstlerhaus des BBK Ulm, Nemačka, 4. Ulmer Stadtzeichnerin, *Dragi dnevnici*, slike.
Städtische Galerie Torhaus Rombergpark, Dortmund, Nemačka, *Color Therapy* i *Color Trend Collection*, slike.
Galerija DLUL, Ljubljana, Slovenija, *Pomen trenutka*, slike (+ Georg Vinokic i Mojca Černič Pretnar).
Galerija Lucida, Beograd, *Dobri trenuci*, slike.
- 2018.** Galerija *Panaroma*, Berlin, Nemačka, *Opposites Attracts*, slike (+ Georg Vinokic).
Galerija *Kotlovnia*, Krakov, Poljska, *Sky and Construction (Nebo)*, slike i *Stendalov sindrom*, digitalni print), (+ Radmila Matejević).
Galerija *Jatki*, Novi Targ, Poljska, *Sky and Construction (Nebo)*, slike i *Stendalov sindrom*, digitalni print), (+ Radmila Matejević i Joanna Banek).
Galerija SULUV, Novi Sad, *Dobri trenuci*, slike.
Otvoreni atelje, Buhšahen, Austrija, *Color Therapy*, slike, akvareli i keramika (+ Georg Vinokic).
- 2017.** Dom kulture opštine Bečej, Novi Bečej, *Dobri trenuci i nevažni dani*, slike.
- 2015.** Galerija Meander, Apatin, *Dani svesnosti*, slike.
- 2014.** Galerija *Iwonicz Zdroj*, Krosno, Poljska, *Nebo*, slike.
Kulturzentrum Mohr-Villa Freimann, Minhen, Nemačka, *Color Therapy & Shapes of water*, slike, akvareli i keramika.
Salon kod Porte: Tačka susretanja, Vršac, *Ljubav i druge radosti*, (Akt i *Skice-kuvarice*) slike.
- 2013.** Galerija *Aurum Magnum*, Aying, Nemačka, *Color Therapy*, slike, akvareli, keramika i video.
Galerija Rajka Mamuzića, Novi Sad, *Der Dnevnik*, digitalni print / akril na platnu (promocija knjige *Der Dnevnik*).
- 2012.** Galerija SULUV, Novi Sad, *Color Therapy*, transparentne slike / instalacija.
Galerija *Lenia*, Budimpešta, Mađarska, *Color Therapy*, akvareli (+ Stefan Wehmeier).
Crkva Santa Marija, Grad Teatar, Budva, Crna Gora, *Color Therapy*, slike, akvareli, keramika i digitalni print.
Muzej Vojvodine, Novi Sad, *Color Therapy*, slike, akvareli, pasteli, video i transparentne grafike.
Galerija *La Vista* / Noć muzeja, Novi Sad, *Color Therapy*, digitalni print i video.
Dunavski dijalozi / Hrvatsko kulturno prosvjetno društvo *Jelačić*, Novi Sad, *Color Therapy*, slike i video (+ Simon Kaci).
Salon 77, Niš, *Color Therapy*, akvarel.
Prodajna galerija Beograd, Beograd, *Inner Color Therapy*, slike i keramika.
- 2011.** Kulturni centar Pančeva, Pančevo, *Color Therapy*, pasteli.
Kulturni centar Laza Kostić, Sombor, *Color Therapy*, slike.
- 2008.** Galerija *S*, Kikinda, *Pejzaži*, slike.
Srpska akademija nauka i umetnosti, Novi Sad, *Color Trend Collection*, slike.
- 2007.** Galerija *Prima center*, Berlin, Nemačka, *Color Trend Collection Models*, slike.
Centar za kulturu, Stara Pazova, *Skice kuvarice*, slike.
- 2006.** Kulturno informativni centar, Skoplje, Makedonija, *San o sreći*, kolaži i crteži (+ Jovana Popović Benišek).
Francuski kulturni centar, Novi Sad, *La razglednica*, slike i digitalni print / kolaž (promocija knjige *La razglednica*).
Mali centar kulture Orfeus, Novi Sad, *San o sreći*, kolaži i crteži.
- 2005.** *Agder* Kunstnersenter, Kristijansand, Norveška, *Pejzaž*, slike.
Društvo književnika Vojvodine, Novi Sad, *Istorija severnog neba*, slike (promocija knjige *Naglas*).
- 2004.** Galerija *KC Buća*, Tivat, *San o sreći*, pasteli i kolaži.
Galerija *KC Stari grad*, Kotor, *San o sreći*, slike (+ Jovana Popović Benišek i Ivana Bjelica).
Galerija *Podrum*, Novi Sad, *ReJciklaž*, slike i kolaži.
Galerija *Lazar Vozarević*, Sremska Mitrovica, *ReJciklaž*, slike i kolaži.
Galerija *Cesla*, Novi Sad, *Skice kuvarice*, slike i kuvar.
- 2003.** Galerija *Prometej*, Novi Sad, *Akt, pejzaž, nebo*, slike.
- 2002.** Narodni muzej, Šabac, *Istorija severnog neba*, slike.
Galerija ULUS-ULUK *Vladislav Maržik*, Kraljevo, *Istorija severnog neba*, slike.

Galerija Art, Sveti Stefan, Crna Gora, *Akt i pejzaž*, slike.
Galerija Progres, Beograd, *Istorija severnog neba*, slike.

- 2001.** Galerija Marko K. Gregović, Petrovac na moru, Crna Gora, *Akt i pejzaž*, slike.
Galerija KC V. A. Leković, Bar, Crna Gora, *Akt i pejzaž*, slike i pasteli.
Moderna galerija, Narodni muzej, Kragujevac, *Istorija severnog neba*, slike.
Galerija Likovni krug, Petrovaradinska tvrđava, Petrovaradin, *Istorija severnog neba*, slike.

- 2000.** Galerija Arhiva Vojvodine, Novi Sad, *Drvo i list*, slike i pasteli.
Galerija SKC, Beograd, *Drvo i list*, slike i pasteli.
Duhovni centar, Zrenjanin, *Drvo i list*, slike i pasteli.
Galerija Krug, Bečej, *Drvo i list*, slike i pasteli.
Galerija hotela Mediteran, Bečići, Crna Gora, *Akt i pejzaž*, slike i pasteli

- 1999.** Galerija DA, Novi Sad, *Leto na Panonskom moru*, slike (+ Igor Cvejanović).

- 1998.** Zavičajni muzej, Ruma, *Akt*, slike.
Galerija Da, Novi Sad, *Slike sa slike*, slike.
Galerija KC Laza Kostić, Sombor, *Akt*, slike.

- 1997.** Galerija SULUV, Novi Sad, *Akt*, slike.
Galerija Danubia, Patra, Grčka, *Akt*, slike.

- 1996.** Srpsko narodno pozorište, Novi Sad, *Akt*, slike, reljefi i skulpture, svetlosna instalacija.

- 1995.** Galerija Krug, Bečej, *Akt*, slike (+ Đula Šanta i Darko Malenica)

- 1994.** Dom kulture Studentski grad, Novi Beograd, *Akt*, slike i pasteli (+ Violeta Vojvodić).
Likovni salon Tribine mladih, KCNS, Novi Sad, *Akt*, slike.
Poslovni centar Apolo, Novi Sad, *Akt*, slike.

- 1993.** Hotel Boem, Sremski Karlovci, *Akt*, slike.

26.

27.

28.

Odabrane grupne izložbe

More important group exhibitions

2023. Galerija Alma, Atina, Grčka, *Zaobilazne strategije*.
Galerija Bel Art, Novi Sad, *Zaobilazne strategije*.

2022. Offenes Haus Oberwart, Oberwart, Austrija, umetnička akcija
Blockchain My Heart.
Narodni muzej, Šabac, Oktobarski salon.

2021. Museum Orth, Orth an der Donau, Austrija, *Nöart: Flussaufwärts*.
Kunstsalon Perchtoldsdorf Showroom, Perchtoldsdorf, Austrija, *Nöart: Flussaufwärts*.
Langenzersdorf Museum, Beč, Austrija, *Nöart: Flussaufwärts*.

2020. Kunsthaus Laa, Laa an der Thaya, Austrija, *Nöart: Flussaufwärts*.
Gemeindeamt, Yspertal, Austrija, *Nöart: Flussaufwärts*.
Zeitbrücke Museum, Gars am Kamp, Austrija, *Nöart: Flussaufwärts*.

2019. KS Svilara, Novi Sad, *EU Art Network*.
Galerija BIG, Dortmund, Nemačka, *Rock Paper Scissors*.

2018. Galerija *GrenzArt*, Hollabrunn, Austrija, *Rock Paper Scissors*.

2017. Galerija *Cselley-Mühle*, Oslip, Austrija, *EU Art Network*.
Neuen Rathauses Bayreuth, Nemačka, *EU Art Network*.
Galerija Legata Milića od Mačve, Kruševac, 7. Godišnja izložba ULUK.
Istorijski arhiv, Pančevo, 6. bijenale crteža Srbije.

2016. Gradski muzej, Sombor, *Likovna jesen*.
Narodni muzej, Šabac, 60. Oktobarski salon.
Galerija Matice srpske, Novi Sad, *Košnica*.
Galerija *Nad Przelomem*, Sromowce Niżne, Poljska, 5. *Gory i Sztuka*.

2015. Hotel *Link*, Lovran, Hrvatska, *Artists from Novi Sad*.
Galerija *Jovan Popović*, Opovo, 10. susret akvarelista Srbije.
Gradska galerija, Krosno, Poljska, *Portret Krasna*.
Novi Sad, 19. godišnja izložba Likovnog kruga.
Galerija *Nad Przelomem*, Sromowce Niżne, Poljska, 4. *Gory i Sztuka*.

2014. Haus der Kunst, Baden, Austrija, *Dunavski dijalozi: 235 km / 100 godina – Srpski i austrijski umetnici danas*.
Künstlerhaus, Beč, Austrija, *Predosećanje, krv, nada*.

29.

30.

31.

32.

- Umetnost u Vojvodini i Srbiji od 1914. do 2014.*
 Galerija Rajka Mamuzića, Novi Sad, 63. godišnja izložba SULUV.
 SPC Vojvodina, Novi Sad, *Kvarner 7*.
 Galerija Podrum, Novi Sad, *Akt, portret, figura iz zbirke Poslovnog prostora*.
 Brod *Cepelin*, Novi Sad, Godišnja izložba Likovnog kruga.
 Galerija Podrum, Novi Sad, *Likovni krug: Tragovi*.
 Galerija Csongrad, Čongrad, međunarodni simpozijum.
- 2013.** *Horst Janssen* Museum, Oldenburg, Nemačka, Krakovsko trijenale grafike: *International Print Network, Krakow – Oldenburg – Wien*.
 Galerija Haus 10, Furstenfeldbruck, Nemačka, *Art link 2012/2013*.
 Galerija Nad *Przelomem*, Sromovce Nižne, Poljska, 3. *Gory i Sztuka*.
 Galerija Jovan Popović, Opovo, 6. susret akvarelista Srbije.
 Galerija Podrum, Novi Sad, *Pejzaži iz zbirke Poslovnog prostora*.
- 2012.** Muzej savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad, *Akvizicije: otkupi i pokloni 2004–11*.
 Gornji Milanovac, 11. bijenale minijature.
 Associazione Culturale Atelier, Rim, Italija, Centar za grafiku Novi Sad, *Novi Sad a Roma*.
 Galerija A, Beograd, 2. međunarodno bijenale akvarela.
 Umetnički paviljon *Cvijeta Zuzorić*, Beograd, Jesenji salon.
 Paviljon u Tvrđavi, Niš, Sićevačka kolonija.
 Galerija Rajka Mamuzića, Novi Sad, 61. godišnja izložba SULUV.
- 2011.** Galerija *Melange*, Budimpešta, Mađarska, *Miszla Art*.
 Galerija *Tamasi*, Tomaši, Mađarska, *Miszla Art*.
 Galerija *Torrearte*, Torremocha de Jarama, Španija, međunarodni simpozijum.
 Mali likovni salon KCNS, Novi Sad, Centar za grafiku Novi Sad.
 Galerija 73, Beograd, *Pogledi 2011*.
 Salon narodnog muzeja, Zrenjanin, 9. bijenale akvarela.
 Galerija MC, Njujork, SAD, Centar za grafiku Novi Sad: *NS in NY*.
 Galerija Haus 10, Fürstenfeldbruck, Nemačka, *Zwanzigelf*.
 Kulturni centar, Šabac, 20. izložba malog formata.
 Varosi muvezseti muzeum Győr, Đer, Mađarska, 1. Međunarodno bijenale crteža i grafike *OPEN*.
 Narodni muzej, Šabac, 55. Oktobarski salon.
 Kulturni centar, Šabac, 17. izložba akvarela.
 Skupština grada, Novi Sad, *Ex libris / Tribel III, Dunav – put kulture*.
- Galerija Jovan Popović, Opovo, 6. susret akvarelista Srbije.
 Galerija Jovan Popović, Opovo, 9. internacionalna likovna kolonija.
 Muzej Vojvodine, Novi Sad, *Priča o Ex librisu*.
 Mali likovni salon KCNS, Novi Sad, izložba malog formata.
- 2010.** Muzej Vojvodine, Novi Sad, *Slikarstvo 20. veka*.
 Galerija savremene umetnosti, Pančevo, Salon umetnosti Pančevo, *Akvarel na početku novog veka*.
 Galerija poklon zbirka Rajka Mamuzića, Novi Sad, 59. godišnja izložba članova SULUV.
 Zavod za kulturu Vojvodine, Novi Sad, Galerija *Most*, 2. bijenale kolaža.
- 2009.** Savremena galerija, Zrenjanin, *30 x 30*.
 Galerija *Paradiso*, Rab, Hrvatska, međunarodni simpozijum.
 Muzej grada, Rijeka, Hrvatska, *Vojvođanski slikari*.
 Galerija *Gradić*, Novi Sad, *Enformel*.
- 2008.** Galerija *Prima center*, Berlin, Nemačka, *ProjekART*.
 Galerija *Schloss Gabelhofen*, Gabelhofen, Austrija, međunarodni simpozijum.
 Galerija *Urban District 16_11*, Novi Sad, *Interakcija 9_5*.
 Noć muzeja, Novi Sad, ulična akcija *Urbana klopka*.
 Galerija multimedijalnog centra, Novi Pazar, *Urbana klopka*.
 Zlatno oko, Novi Sad, Dunavska ulica, 4. umetničke zastave.
 Galerija *Kuća Vojnović*, Inđija, Projekat: Umetnost danas, *Slika stanja-stanje slike*.
 Galerija Likovni susret, Subotica, Projekat: Umetnost danas, *Slika stanja-stanje slike*.
 KC Laza Kostić, Sombor, Projekat: Umetnost danas, *Slika stanja-stanje slike*.
 Galerija *Prima center*, Berlin, Nemačka, *Cave_ contemporary_cave*.
 Galerija *Die Ecke*, Augsburg, Nemačka, *Das kleine Format*.
 Studio M, Novi Sad, RTV, *Bliži Vama*.
 Muzej Vojvodine, Novi Sad, Projekat: Umetnost danas, *Slika stanja-stanje slike*.
 Savremena galerija, Zrenjanin, Ečka: 29. susret akvarelista.
- 2007.** Galerija Marko K. Gregović, Petrovac na moru, Crna Gora, *Žena kao inspiracija*.
 Zmajevе dečje igre, Novi Sad, *Molim Vas... nacrtaj mi ovcu!*
 New moment, Beograd, *Molim Vas... nacrtaj mi ovcu!*
 Galerija Vojvođanske banke, Novi Sad, *Svetionik*.
 Istorijski arhiv, Pančevo, 1. bijenale crteža Srbije.
 Zavod za kulturu Vojvodine, Galerija *Most*, Novi Sad, *Relativna ljubav*.
 Muzej Vojvodine, Novi Sad, *10+1*.

- 2006.** Zlatno oko, Novi Sad, Zmaj Jovina ulica, *Umetničke zastave.*
- 2005.** Art Expo, Novi Sad, *Love is the key word.*
Galerija Lazar Vozarević, Sremska Mitrovica, *Love is the key word.*
Galerija Lazar Vozarević, Sremska Mitrovica, 25. Sremskomitrovački salon.
Galerija Krug, Bečej, *Love is the key word.*
Galerija Pro arte, Novi Sad, *Element vode.*
- 2004.** Galerija Oosterkerck, Amsterdam, Holandija, *Love is the key word.*
Moderna galerija, Budva, Crna Gora, *Novi Sad Budvi.*
Galerija Vojvođanske banke, Novi Sad, 33. Novosadski salon.
- 2003.** Galerija Podrum, Novi Sad, *Ženski rukopis?*
Galerija Tableau, Novi Sad, *Autoportreti.*
Sremska Mitrovica, 24. Sremskomitrovački salon.
Galerija Podrum, Novi Sad, *Klasa '90.*
Mali likovni salon KCNS, Novi Sad, *Mali format.*
Galerija Podrum, Novi Sad, *Zima u Podrumu.*
- 2002.** Novosadski sajam, Novi Sad, *Art expo.*
Muzej savremene umetnosti, Novi Sad, 51. godišnja izložba članova SULUV.
Galerija Podrum i Galerija DA, Novi Sad, *5 godina Galerije DA – Snaga raznolikog.*
Tvrdava San Đusto, Trst, Italija, *Dve tvrđave, jedna priča.*
Galerija ULUK–ULUS, Kraljevo, Novembarški salon.
- 2001.** Savremena galerija, Zrenjanin, 10. kolonija *Crtež.*
SPC Vojvodina, Novi Sad, *Kraj i početak – Vojvodina na razmeđi vekova.*
Novosadski sajam, Novi Sad, *Art expo.*
Trg slobode, Novi Sad, *Svetlosti i forme.*
SPC Vojvodina, Novi Sad, 30. Novosadski salon.
- 2000.** Novosadski sajam umetnosti, Novi Sad, sa Galerijom *Alexandar.*
Galerija savremene umetnosti, Novi Sad, Godišnja izložba SULUV.
Dvorac *Marčibanji–Karačonji*, Sremska Kamenica, 2. Bijenale pejzaža *Pejzaž 2000.*
Gradska kuća, Stavros, Grčka, *Putovanje boja.*
SPC Vojvodina, Novi Sad, 29. Novosadski salon.
Galerija Vojvođanske banke, Novi Sad, *Putovanje boja.*
Ambasada Slovačke republike, Novi Beograd, *Kraj i početak – Vojvodina 2000.*
- 1999.** Likovni salon Tribina mladih KCNS, Novi Sad, *Anti Nato art akcija.*
Vrbas, *JU paleta mladih.*
Galerija Zlatno oko, Novi Sad, *JU paleta mladih.*
Muzej Vojvodine, Novi Sad, *Estetika otpora.*
Palata *Stefaneum*, Sremski Karlovci, 6. Karlovački salon mladih.
Galerija NOU, Novi Sad, 28. Novosadski salon.
- 1998.** Muzej 25. maj, Beograd, 1. godišnja izložba samostalnih članova ULUS.
Zavod za kulturu Vojvodine, Novi Sad, Galerija *Most*, *SULUV: kolaži.*
Galerija NOU, Novi Sad, 47. godišnja izložba članova SULUV.
Galerija Lazar Vozarević, Sremska Mitrovica, 23. Sremskomitrovački salon.
Gimnazija *Isidora Sekulić*, Novi Sad, *Isidori u počast.*
Narodni muzej, Pačevo, *30 godina kolonije Deliblatski pesak.*
Galerija *Pečat*, Novi Sad, *Novi Sad za sva vremena III.*
SPC Vojvodina, Novi Sad, *ŠOSO Dr Milan Petrović, Na kanalu između dva mosta.*
- 1997.** Bitef teatar, Beograd, Strip na temu – pozorište.
Art Expo, Beograd, 1. međunarodni sajam umetnosti – Art studio *Cvetković.*
Galerija *Pečat*, Novi Sad, *Novi Sad za sva vremena II.*
Palata *Stefaneum*, Sremski Karlovci, 4. Karlovački salon mladih.
- 1996.** Galerija SULUV, Novi Sad, Novi članovi SULUV.
Galerija savremene likovne umetnosti, Novi Sad, 45. godišnja izložba SULUV.
Petrovaradinska tvrđava, Svečani saloni, Godišnja izložba Likovnog kruga.
Galerija *Pečat*, Novi Sad, *Novi Sad za sva vremena.*
Palata *Stefaneum*, Sremski Karlovci, 3. Karlovački salon mladih.
- 1995.** Petrovaradinska tvrđava, Godišnja izložba Likovnog kruga.
Palata *Stefaneum*, Sremski Karlovci, 2. Karlovački salon mladih.
Galerija Kulturnog centra, Sremski Karlovci, *Sremskokarlovačka kolonija akvarela 1994–5.*
- 1994.** Petrovaradinska tvrđava, Svečani saloni, Godišnja izložba Likovnog kruga
Velika galerija KCNS, Novi Sad, Izložba završne godine AUNS

1993. Muzej Vojvodine, Novi Sad, *Čovek se vraća kući.*
Velika galerija KCNS, Novi Sad, *Iz zbirke Stevana Leštara.*
Galerija *Zlatno oko*, Novi Sad, *Liber.*

1991. Galerija *Zuska Medveđova*, Bački Petrovac, *Liber.*

Na stranama 106–107:

Objavljene knjige i izbor kataloga, pozivnica i plakata i fotografija postavki izložbi 1993–2022.

21. Haus der Kunst, Baden, Austrija, Art links i Dunavski dijalozi: *235 km / 100 godina – Srpski i austrijski umetnici danas*, 2014.
22. Galerija *GrenzArt*, Hollabrunn, Austrija, Art links: *Kamen papir makaze*, 2018.
23. Francuski kulturni centar, Novi Sad, promocija knjige *La razglednica*, 2006.
24. Mali likovni salon, Novi Sad, promocija knjige *Slika grada*, 2009.
25. Galerija *Rajka Mamuzića*, Novi Sad, promocija knjige *Der Dnevnik*, 2013.
26. Galerija SULUV, Novi Sad, samostalna izložba, 2012.
27. Kulturni centar *Mohr-Villa Freimann*, Minhen, Nemačka, samostalna izložba, 2014.
28. Srpska akademija nauka i umetnosti, Novi Sad, samostalna izložba, 2021.
29. Galerija *Haus 10*, Fürstenfeldbruck, Nemačka, *Zwanzigelf*, 2011.
30. Künstlerhaus, Beč, Austrija, *Predosećanje, krv, nada. Umetnost u Vojvodini i Srbiji od 1914. do 2014*, 2014.
31. Gradski muzej, Sombor, *Likovna jesen*, 2016.
32. *Offenes Haus Oberwart*, Oberwart, Austrija, umetnička akcija *Blockchain My Heart*, 2022.
- 33–36. Novinski članci povodom grupne (2011) i dve samostalne (2013, 2019) izložbe u Nemačkoj i simpozijuma Norveškoj (2005).

33.

34.

35.

36.

Bibliografija

Bibliography

- 2023.** Sava Stepanov, *Zaobilazne strategije*, katalog izložbe
Stefanos Tsitsopoulos, *Zaobilazne strategije*, katalog izložbe
- 2022.** Svetlana Mladenov, 67. godišnja izložba SULUV, katalog izložbe
Ljiljana Vojvodić Maletin, *Skice kuvarice Maje Erdeljanin*, Internet časopis *Art box portal*, 16. 4. 2022.
- 2021.** Nina Popov, *Druga polovina stvarnosti*, Novi Sad, *Dnevnik*, 30. 9. 2021.
- 2020.** Gerlinde Thuma, *Aspekte und Aufzeichnungen entlang der Donau; Flussaufwärts und gegen der Strom*, St. Pölten, Austrija, *Nöart*, katalog izložbe
- 2019.** Nataša Kovšca, *Pomen trenutka*, Ljubljana, Slovenija, *Društvo likovnih umetnikov Ljubljana*, katalog izložbe
Danilo Vuksanović, *Dijafragmenti: O slikama/skicama kuvaricama Maje Erdeljanin 2008*, Novi Sad, *Kulturni centar Novog Sada*
Danilo Vuksanović, *Dijafragmenti: Uteha sumiranja 2012*, Novi Sad, *Kulturni centar Novog Sada*
Danilo Vuksanović, *Dijafragmenti: Art link 2013*, Novi Sad, *Kulturni centar Novog Sada*
Jonas Rautenberg, *Die andere Hälfte der Wahrheit*, Ulm, *Südwestpresse*, 11. 7. 2019.
- 2018.** Nina Popov, *Dobri trenuci*, Novi Sad, *Dnevnik*, 5. 11. 2018.
Nina Popov, *Kamen – papir – makaze*, Novi Sad, *Dnevnik*, 31. 10. 2018.
Gordana Nonin, *Na mom radaru*, Novi Sad, *Novi magazin* br. 393, 8. 9. 2018.
- 2016.** Danilo Vuksanović, *Tradicija i savremeno stvaralaštvo: Košnica*, Novi Sad, *Galerija Matice srpske*, katalog izložbe
Sava Stepanov, *Likovna jesen 2016: Slikarstvo danas i ovde*, Sombor, *KC Laza Kostić*, katalog izložbe
Dominika Paczkowska, *Dwe namietnosci – Gory i Sztuka*, Krosno, Poljska, *Wydawnictwo Ruthenus – Rafał Barski*, katalog izložbe
Nina Popov, *Tradicija i savremeno stvaralaštvo*, Novi Sad, *Dnevnik*, 24. 11. 2016.
- 2015.** Sava Stepanov, *Promocija umetničke produkcije članova petrovaradinskog Likovnog kruga (1952–2015)*, Petrovaradin, *Likovni krug*, katalog izložbe
Sava Stepanov, *Hommage a Liza Križanić*, Kosjerić, *Turistička organizacija*, katalog izložbe
Tanja Urošević, *Cosmic art, 25 godina likovne kolonije u Vojki*, Niš, *Sven*, katalog izložbe
- 2014.** Sava Stepanov, *Predosećanje, krv, nada – primeri iz umetnosti u Vojvodini i Srbiji (1914–2014)*, Novi Sad, *Galerija Bel Art*, katalog izložbe
Sonja Vukašinić, *Likovna kolonija Sičevo 2005–2013*, Niš, *Galerija savremene likovne umetnosti Niš*, katalog izložbe
Marek Burdzy, *Portret Krosna*, Krosno, Poljska, *Galeria Sztuki BWA Krosno*, katalog izložbe
Jovan Zivlák, *Tragovi; predstave i identiteti; 33 pogleda sa Tvrđave*, Novi Sad, *Sterijino pozorje i Likovni krug*, katalog izložbe
Alen Bešić, *Šapat umesto vriska*, Sombor, *Domesti* br. 158–159
O. L. E. *Alles fließt*, Minhen, Nemačka, *Süddeutsche Zeitung* br. 231, 8. 10. 2014.
- 2013.** Jutta Moster-Hoos, *Graphically Extended, Genese einer Ausstellung*, Stadt Oldenburg, Nemačka, *Horst Janssen Museum*, katalog izložbe
Maja Bužimkić, *Herceg Novi Sad*, Novi Sad, *Panonija PKV*, katalog izložbe
Ruprecht Volz, *Peiß bei Aying: Color Therapy*, Minhen, Nemačka, *UND (das Münchner Kunstjournal)* br. 52
Art link Novi Sad, Beč, Austrija, *Um: Druck* br. 24
Dieter Metzler, *Künstlerischer Kulturaustausch*, Weilheim in Oberbayern, Nemačka, *Kreisbote*, 31. 5. 2013.
Julia Berghofer, *Grenzenlose Kunst*, Minhen, Nemačka, *Süddeutsche Zeitung* br. 122, 29/30. 5. 2013.
Susanna Reichlmaier, *Goldenes Schiff und Picassos Grab*, Minhen, Nemačka, *Münchner Merkur* br. 121, 28. 5. 2013.
Olf Paschen, *Altstadtpaziergang auf Serbisch*, Minhen, Nemačka, *Münchner Merkur* br. 121, 28. 5. 2013.
Peter Schelling, *Verlinkt mit Novi Sad*, Minhen, Nemačka, *Süddeutsche Zeitung* br. 117, 23. 5. 2013.
S. Z., *Die Macht der Manipulation*, Minhen, Nemačka, *Süddeutsche Zeitung* br. 102, 3. 5. 2013.
Danilo Vuksanović, *Mreža raznorodnih umetničkih poduhvata*, Novi Sad, *Dnevnik*, 9. 1. 2013.
- 2012.** Svetlana Mladenov, *Hromoterapija kao umetnički koncept*, Novi Sad, *Muzej Vojvodine*, katalog izložbe
Sava Stepanov, *Hommage a Nadežda. O autentici slike / slikarstva*, Niš, *Galerija savremene likovne umetnosti Niš*, katalog izložbe
Sava Stepanov, *Akvareli*, Niš, *Galerija savremene likovne umetnosti Niš*, katalog izložbe
Sava Stepanov, *Akvareli*, Subotica, *Karton*, br. 8
Sanja Kojić-Mladenov, *Color Therapy*, Subotica, *Karton*, br. 8
Gordana Nonin, *Od svetlosti i osmeha*, Novi Sad, *Nova misao* br. 17
Maja Vučković, *Lekovitost i dobroćudnost boja*, Novi Sad, *Centar* br. 11
Milica Todorović, *Izložba Maje Erdeljanin*, Internet časopis *Galerije savremene likovne umetnosti Niš IIČ* br. 82, oktobar 2012.
V. Vujnović, *Ovekovečen Herceg Novi*, Beograd, *Novosti*, 17. 9. 2012.
Vladimir Mitrović, *Slika grada*, Internet časopis *Galerije savremene likovne umetnosti Niš IIČ* br. 80, avgust 2012.
Slobodan Slovinić, *Prema trećoj dimenziji*, Budva, *Vijesti*, 21. 7. 2012.
Igor Burić, *Nastavak terapije bojama*, Novi Sad, *Dnevnik*, 17. 7. 2012.
Igor Burić, *Manipulacija bojama*, Novi Sad, *Dnevnik*, 5. 3. 2012.

- 2011.** Sanja Kojić-Mladenov, *Color Therapy*, Sombor, *KC Laza Kostić*, katalog izložbe
 Vesna Todorović, *De/Kodiranje umetnikovog bića – bojom*, Pančevo, *Kulturni centar*, katalog izložbe
 Sava Stepanov, *Personalizovani slikarski koncept i stav*, Novi Sad, *SULUV*, katalog izložbe
 Sava Stepanov, *Akvareli*, Novi Sad, *SULUV*, katalog izložbe
 Sava Stepanov, *9. bijenale akvarela*, Zrenjanin, *Savremena galerija*, katalog izložbe
 Nikolaus Brass, *Zwanzigelf*, Fürstenfeldbruck, Nemačka, *ARGE Kulturwerkstatt Haus 10, Kloster Fürstenfeld*, katalog izložbe
 Ljiljana Nikolić, *17. izložba akvarela*, Šabac, *Kulturi centar*, katalog izložbe
 Tatjana Đ. Marković, *55. Oktobarski salon*, Šabac, *Narodni muzej*, katalog izložbe
 Dejan Bogojević, *Intervju*, Valjevo, *Akt*, 47/48/49.
 C. Lj. *Istinski brend Šapca*, Šabac, *Podrinske novine*, 27. 10. 2011.
 C. Lj. *Autentična i likovno dinamična smotra*, Šabac, *Podrinske novine*, 27. 10. 2011.
 O. G. *Interaktivni svet umetnosti*, Šabac, *Glas Podrinja*, 20. 10. 2011.
 T. T. *Presek savremenog stvaralaštva*, Šabac, *Glas Podrinja*, 20. 10. 2011.
 T. T. *Tradicionalno i moderno*, Šabac, *Glas Podrinja*, 13. 10. 2011.
 Sinkó István, *A miszlai példa*, Budimpešta, Mađarska, *ÚjMűvészet* br. 10
 P. Szabó Ernő, *Tájonások és létmetsztek*, Budimpešta, Mađarska, *Magyar Nemzet*, 23. 8. 2011.
 Igor Burić, *Izbor boja kao izbor srca*, Novi Sad, *Dnevnik*, 25. 7. 2011.
 Ljiljana Popadić, *Grafike iz Novog Sada na Menhetnu*, Novi Sad, *Blic*, 16. 7. 2011.
 Angelika Steer, *Subtil und weniger subtil*, Minhen, Nemačka, *Süddeutsche Zeitung* br. 160, 14. 7. 2011.
 Ruth Gemeinhardt, *Farbenrausch und der geköpfte Ludwig*, Fürstenfeldbruck, Nemačka, *Merkur*, 8. 7. 2011.
- 2009.** Vladimir Mitrović i Sava Stepanov, *Slika grada-Novi Sad u likovnim umetnostima 18–21. veka*, Novi Sad, *Kulturni centar Novog Sada*
 Mile Ignjatović i dr. *Slikarstvo u Vojvodini 20. veka*, Novi Sad, *Muzej Vojvodine*, katalog izložbe
 Ljiljana Mamić Pandža, *Privlačni vojvođanski motivi*, Rijeka, *Vijesnik*, 11. 11. 2009.
 Marija Đorđević, *Likovna saga o Novom Sadu*, Beograd, *Politika*, 22. 8. 2009.
 Igor Burić, *Knjiga i izložba u prilog kolektivnoj memoriji*, Novi Sad, *Dnevnik*, 18. 6. 2009.
- 2008.** Anđelko Erdeljanin, *Slikar u ulozu pisca*, Požega, *Svitak* br. 53–54.
 Sava Stepanov, *Projekat umetnosti u Vojvodini danas*, Novi Sad, *Galerija Bel Art*, katalog izložbe
 Andrej Tišma, *Podsmešljiva kritika reklame: slike Maje Erdeljanin u Galeriji Ogranka SANU i MP artu u Novom Sadu*, Novi Sad, *Dnevnik*, 20. 6. 2008.
 S. U. *Odbrana slikarstva*, Novi Sad, *Građanski list*, 14/15. 6. 2008.
Internationales Maler- und Bildhauer Symposium im Schloss Gabelhofen, Beč, Austrija, *Vernissage* br 274, maj 2008.
- D. R. *Klasika pojačana novim idejama*, Novi Sad, *Građanski list*, 12. 5. 2008.
 Gertrude Oblak, *Internationales Künstlersymposium*, Knittelfeld, Austrija, *Obersteirische Nachrichten* br. 17, 25. 4. 2008.
 P. R. Ū, *Der Traum von Glück in Künstler – Schloss*, Leoben, Austrija, *Kleine Zeitung*, 25. 4. 2008.
 Helene Franz, *Kreativitätsaustausch hinter dicken mauern*, Leoben, Austrija, *Kleine Zeitung – Sieben Tage*, 24. 4–1. 5. 2008.
 Zoran Surla, *Novosadski krug Berlinom*, Novi Sad, *Građanski list*, 8. 2. 2008.
- 2007.** Darinka Rackov, *10+1*, Novi Sad, *Muzej Vojvodine*, katalog izložbe
 Zoran Surla, *Probuditi interes publike za likovna dešavanja*, Novi Sad, *Građanski list*, 21/22. 4. 2007.
 Zoran Surla, *Duhovno pre materijalnog*, Novi Sad, *Građanski list*, 20. 4. 2007.
 Andrej Tišma, *Berlinski izazov*, Novi Sad, *Dnevnik*, 19. 4. 2007.
 Zoran Surla, *Dobra slika deluje...*, Novi Sad, *Građanski list*, 20. 3. 2007.
- 2006.** Dr Zoran Đerić, *La razglednica*, Novi Sad, *Francuski kulturni centar*, katalog izložbe
 Teodora Ž. Janković, *Zapitan detinji pogled i ekspanzija toplih boja*, Novi Sad, *Građanski list*, 15/16. 7. 2006.
 Andrej Tišma, *Ironija sreće: kolaži, crteži i slike Maje Erdeljanin u Galeriji Orfeus u Novom Sadu*, Novi Sad, *Dnevnik*, 31. 5. 2006.
 D. Poznanović, *Nedokučivi svemir u nama*, Sremska Mitrovica, *Sremske novine*, 15. 3. 2006.
- 2005.** Grupa autora, *Slika sveta Petrovaradinske tvrđave*, Petrovaradin, *Likovni krug*, monografija
 M. Živanović, *Muklo i naglas*, Novi Sad, *Dnevnik*, 16. 7. 2005.
 Nina Skræmestø Nesheim, *Kunstkoloni på Ekserhuset*, Kristiansand, Norveška, *Fædrelandsvennen*, jun 2005.
 Draško Ređep, *Maja, a ljubavnik joj je kosmos*, Novi Sad, *Građanski list*, 25/26. 6. 2005.
- 2004.** Atelje Gucunski, *Art silkscreens*, katalog izložbe
 Jasna Jovanov, *Novi Sad Budvi*, Budva, *Moderna Galerija*, katalog izložbe
 Jasna Jovanov, *Pejzaž u ženskom rukopisu*, katalog izložbe
 S. Nikić, *Smiraj u posmatračevom oku*, Novi Sad, *Građanski list*, 27. 9. 2004.
 S. Mihajlović, *Emocija iskazana jarkim bojama*, Sremska Mitrovica, *Sremske novine*, 24. 11. 2004.
 Andrej Tišma, *Kolaž kao polazište: izložba slika i kolaža Maje Erdeljanin u Galeriji Podrum u Novom Sadu*, Novi Sad, *Dnevnik*, 7. 10. 2004.
 Jasna Jovanov, *Pejzaž u ženskom rukopisu*, Beograd, *Borba*, 3. 9. 2004.
- 2003.** Draško Ređep, *Igra zaumnog; kosmos nas prepoznaje*, Novi Sad, *Prometej*, katalog izložbe
 Duško Domanović, *Prisutan strah od galerija, ali ne i strah od rada na mišiće*, Novi Sad, *Građanski list*, 31. 12. 2003.

- Duško Domanović, *Protiv velikih nesporazuma i ograničenja*, Novi Sad, *Građanski list*, 7. 3. 2003.
- Duško Domanović, *Nijansa za kojom čezne urbano sivilo*, Novi Sad, *Građanski list*, 19/20. 4. 2003.
- 2002.** Danilo Vuksanović, *Snaga raznolikog – 5 godina galerije DA*, Novi Sad, *Studentski kulturni centar i JP Poslovni prostor*, katalog izložbe
- Dragoš Kalajić, *Prva slikarka severnog neba*, katalog izložbe
- Andrej Tišma, *Uspešan ulazak u svet*, Novi Sad, *Dnevnik*, 30. 9. 2002.
- Žarko Dimić, *Neka sasvim nova Maja*, Novi Sad, *Građanski list*, april 2002.
- Andrej Tišma, *Nadahnutost zvezdanim stazama: istorija severnog neba: slike Maje Erdeljanin u Galeriji Likovnog kruga na Petrovaradinskoj tvrđavi*, Sremski Karlovci, *Karlovačke novine* br. 11
- Andrej Tišma, *Zvezdani prostori: slike Maje Erdeljanin u Galeriji Likovnog kruga na Petrovaradinskoj tvrđavi*, Kikinda, *Kikindske novine* br. 177, 1. 2. 2002.
- 2001.** Andrej Tišma, *Maja Erdeljanin je slikarka svetlosti i boje...*, katalog izložbe
- Jaroslav Francisty, *Svemir na slikama Maje Erdeljanin*, katalog izložbe
- Danilo Vuksanović, *U sazvežđu slike*, katalog izložbe
- Andrej Tišma, *Zvezdane inspiracije: slike Maje Erdeljanin u Galeriji Likovnog kruga na Petrovaradinskoj tvrđavi*, Novi Sad, *Dnevnik*, 21. 12. 2001.
- Branka Jajić, *Druženje, radost, osveženje, Zrenjanin, Zrenjanin*, 12. 1. 2001.
- 2000.** Sava Stepanov, *2. bijenale pejzaža 2000*, Novi Sad, *Bel Art i Zlatno oko*, katalog izložbe
- Vidosava Grandić, *Likovna kolonija Višegrad, Višegrad, Gradska galerija*, katalog izložbe
- Andrej Tišma, *Boje Mediterana*, Novi Sad, *Vojvođanska banka*, katalog izložbe
- Sava Stepanov, *Drvo i list*, katalog izložbe
- Andrej Tišma, *Inspirisanost Mediteranom*, Novi Sad, *Dnevnik*, 21. 10. 2000.
- Andrej Tišma, *Nadahnuće predelom*, Novi Sad, *Dnevnik*, 16. 9. 2000.
- Smiljka Seljin, *Jedna boja, gde je druga?* Novi Sad, *Kibic fenster*, 30. 6. 2000.
- M. Čepić, *Pejzaž uokviren drvećem*, Novi Sad, *Dnevnik*, 30. 6. 2000.
- Andrej Tišma, *Priroda kao inspiracija*, Novi Sad, *Dnevnik*, 12. 6. 2000.
- Andrej Tišma, *Umetnost iz lovišta*, Novi Sad, *Dnevnik*, 25. 4. 2000.
- Zoran M. Mandić, *Biografija pejzaža Maje Erdeljanin – Autentični rečnik boja*, Novi Sad, *Nedeljni dnevnik*, 31. 3. 2000.
- Andrej Tišma, *Oda prirodi: slike Maje Erdeljanin u Galeriji Arhiva Vojvodine u Novom Sadu*, Novi Sad, *Dnevnik*, 5. 3. 2000.
- Andrej Tišma, *Uspešna ratna sezona*, Novi Sad, *Dnevnik*, 1–3. 1. 2000.
- 1999.** Sava Stepanov, *JU paleta mladih*, Vrbas, *Dom kulture*, katalog izložbe
- Andrej Tišma, *Izazov pejzaža*, Novi Sad, *Dnevnik*, 2. 11. 1999.
- Lorenzo Maria Bottari, *Impronte di coloree spazi del sogno*, Milano, Italija, *Iride to* br 6/7, 22. 1. 1999.
- 1998.** Sava Stepanov, *Godišnja izložba Galerije DA*, Novi Sad, *Studentski kulturni centar*, katalog izložbe
- Jasna Jovanov, *Upotreba tela u slikama Maje Erdeljanin*, Sombor, *KC „Laza Kostić“*, katalog izložbe
- David Kecman, *Drama skrivene intime*, Novi Sad, *Nedeljni dnevnik*, 28. 8. 1998.
- 1997.** Jasna Jovanov, *Upotreba tela u slikama Maje Erdeljanin*, Beograd, *Likovni život* br. 69/70.
- I. B. Hroničar tela, Novi Sad, *Naša borba*, 24. 9. 1997.
- Andrej Tišma, *Neobuzdana igra boja: izložba Maje Erdeljanin u Galeriji SULUV*, Novi Sad, *Dnevnik*, 21. 9. 1997.
- 1996.** Draško Ređep, *Novosadski krug kredom*, Petrovaradin, *Likovni krug*, katalog izložbe
- Andrej Tišma, *Šaroliki krug*, Novi Sad, *Dnevnik*, 18. 7. 1996.
- Nina Popov, *Zaokupljenost figurom*, Novi Sad, *Dnevnik*, 16. 5. 1996.
- 1994.** Dušan Todorović, *Nekoliko beležaka o Violeti Vojvodić i Maji Erdeljanin*, Novi Beograd, *Dom kulture Studentski grad*, katalog izložbe
- Žarko Dimić, *Reljefi tela i duša*, Novi Sad, *Kulturni centar Novog Sada*, katalog izložbe
- Žarko Dimić, *Izgubljena tela Maje Erdeljanin*, Sremski Karlovci, *Krovovi* br. 31/31
- Luka Salapura, *PC Apolo*, Beograd, *Likovni život* br. 47/48.
- Andrej Tišma, *Stopama kulturne tradicije*, Novi Sad, *Dnevnik*, 17. 6. 1994.
- 1993.** Žarko Dimić, *O autoru, KC Karlovačka umetnička radionica*, katalog izložbe
- Luka Salapura, *Čovek se vraća kući – Muzej Vojvodine*, Beograd, *Likovni život* br 43.

Publikovani tekstovi

Published texts

- 2022.** *Umetnost povezuje: Art links* (+ Breda Kolar Sluga), Novi Sad, Polja br. 535
8. *Art links: Proizvedeno u Mariboru*, po drugi put, Novi Sad, KCNS, katalog izložbe
7. *Art links: Kamen – papir – makaze*, Novi Sad, KCNS, katalog izložbe
Dragi dnevniče 1, Novi Sad, Polja br. 533
Dragi dnevniče 2, Internet portal Art Box
- 2021.** 5. *Art links: Kamen – papir – škarje* (+ Aleksandra Saška Gruden), Ljubljana, Slovenija, Društvo likovnih umetnikov Ljubljana, katalog izložbe
- 2020.** *Likovni program 13. Antičevih dana: Beskrajne pesme*, Novi Sad, KCNS, katalog izložbe
- 2019.** *Likovni program 12. Antičevih dana*, Novi Sad, KCNS, katalog izložbi
3. *Art links: Rock – Paper – Scissors*, Novi Sad, Bel Art, katalog izložbe
6. *Art links: Stein – Papier – Schere*, Dortmund, Nemačka, Künstlervereinigung Dortmunder Gruppe e. V, katalog izložbe
Dobri trenuci, Beograd, Galerija Lucida, katalog izložbe
- 2018.** 4. *Art links: Cooperation extended*, Novi Sad, Polja br. 513
50 godina MLS: *Pedestetrogodišnji palimpsest*, Novi Sad, KCNS, katalog izložbe
Wolfgang Horwath, Georg Vinokic & Andreas Lehner: *Trijalozi*, Novi Sad, KCNS, katalog izložbe; Novi Sad, Polja br. 511
- 2017.** *Dani svesnosti*, Vršac, Kovine br. 29
Ko ne isijava svetlo iz sebe nikada neće postati zvezda (+ Selman Trtovac), Novi Sad, KCNS, katalog izložbe
4. *Art links (Poljska)*, Novi Sad, KCNS, katalog izložbe
3. *Art links (Austrija)*, Novi Sad, KCNS, katalog izložbe
3. i 4. *međunarodni simpozijum Art links 2017*, Novi Sad, Polja br. 506
Dani svesnosti i dobri trenuci, Novi Bečej, Dom kulture, katalog izložbe
- 2016.** *Rukopisi; Tradicija i savremeno stvaralaštvo: Košnica*, Novi Sad, Galerija Matice srpske, katalog izložbe
- 2015.** *Dani svesnosti*, Apatin, Omladinski kulturni centar, katalog izložbe
- 2014.** *235 km / 100 godina – srpski i austrijski umetnici danas*, Novi Sad, Bel Art i Zavod za kulturu Vojvodine, katalog izložbe
Nada Nedeljković: *Privremeni koloseum*, Novi Sad, KCNS, katalog izložbe; Novi Sad, Polja br. 487
- Andreas Dworak, Kurt Spittaler & Rosa Rodellius: At sixes and sevens*, Novi Sad, KCNS, katalog izložbe
(Teodora Štosberger), *Jedna slika iz sedamnaest pogleda*, katalog izložbe
- 2013.** *Der Dnevnik*, Novi Sad, Polja br. 480
Der Dnevnik, Kovine, Novi Sad, Bel Art, katalog izložbe
- 2012.** *Color Therapy*, Beograd, Prodajana galerija Beograd, katalog izložbe
- 2010.** *Svi jednaki, svi braća*, Velika Plana, Naš trag br. 50
- 2009.** 53. *bijenale u Veneciji*, Novi Sad, Polja br. 459
Slika grada – motiv Novog Sada u likovnim umetnostima (18–21. vek) (+ Vladimir Mitrović), Novi Sad, Polja br. 457
- 2008.** *Akcentat; Klan i banda od jednog člana*, Novi Sad, Prometej KCNS na Noći Muzeja, Novi Sad, Polja br. 451
- 2007.** *Vreme u prostoru – 36. Novosadski salon*, Novi Sad, KCNS, katalog izložbe
52. *bijenale u Veneciji*, Novi Sad, Polja br. 447
Nađa Pavkov: *Široki pogled*, Novi Sad, Foto kino i video savez Vojvodine, katalog izložbe
- 2006.** *Сон за среќама*, Kulturno-informativen centar Skopje, katalog izložbe
San o sreći, Novi Sad, Polja br. 441
- 2004.** *Skice kuvarice: Prijatno*, Petrovaradin, Futura, katalog izložbe
- 2003.** *Miloš Vujanović: Osvetljavanje senki*, Novi Sad, Galerija Podrum, katalog izložbe
- 2001.** *Istorija severnog neba*, katalog izložbe

Maja Erdeljanin
Dragi dnevniče / Dear Diary 2006–2023.

Izdavač / Publisher:
Muzej savremene umetnosti Vojvodine
Museum of Contemporary Art Vojvodina
Dunavska 37, 21000 Novi Sad
office@msuv.org
www.msuv.org

Za izdavača / Executive Publisher:
Branislava Sekulić

Urednik / Editor:
Vladimir Mitrović

Lektura i korektura / Proof reading:
Silvija Čamber

Prevod / Translation:
Igor Cvijanović

Grafičko oblikovanje i fotografije radova /
Design & photography:
Marija Crveni Zečević

Fotografije postavke / Photography of the exhibition:
Marko Ercegović

Štampa / Print:
Futura d.o.o. Novi Sad

Tiraž / Print run:
500

Novi Sad, 2023.
ISBN 978-86-6333-082-5

Maja Erdeljanin
Dragi dnevniče / Dear Diary 2006–2023.

13. oktobar – 5. novembar 2023.
Muzej savremene umetnosti Vojvodine
Museum of Contemporary Art Vojvodina
Dunavska 37, 21000 Novi Sad
office@msuv.org
www.msuv.org

Kustos / Curator:
Vladimir Mitrović

Producent / Producer:
Jovan Jakšić

Tehnička podrška / Technical support:
Đorđe Popić, Pajica Dejanović,
Marko Ercegović, Ivan Kolarić

CIP - Каталогизacija u publikaciji
Biblioteke Maticе српске, Нови Сад

75.071.1:929 Erdeljanin M.(083.824)

ЕРДЕЉАНИН, Маја, 1971-

Маја Ердeљјанин : драги дневниче : [Музеј савремене уметности Војводине, Нови Сад, 13. октобар – 5. новембар 2023] = Dear diary = [Museum of Contemporary Art Vojvodina, Novi Sad] : 2006-2023. / [текст, текст Владимир Митровић ; превод, translation Игор Цвијановић ; [фотографије] Марија Црвени Зећевић, Марко Ерцеговић]. - Нови Сад : Музеј савремене уметности Војводине, 2023 (Нови Сад : Futura). - 155 стр. : илустр. ; 21 x 21 cm

Упоређо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 500. - Биографски подаци о уметници.

ISBN 978-86-6333-082-5

а) Ердeљјанин, Маја (1971-) -- Сликарство -- Изложбени каталози

COBISS.SR-ID 124660489

Zahvaljujem se Mariji Crveni Zečević, Dragani Kojić, Ljiljani Maletin Vojvodić, Kseniji i Tomislavu Vlaović i Georgu Vinokicu na konstruktivnoj podršci pri realizaciji *Dragog dnevnika*.
M. E.

Na naslovnoj strani:

**12/6/ Svetski dan falafela / sinhronizacije /
borbe protiv dečijeg rada**

2012/ Moj dan Pabla Pikasa, Vilema de Kuninga i
Maksa Bekmana, 24 x 30 cm (detalj)

Na poleđini korica:

4/1/ Svetski dan Brajevog pisma / hipnoze

2022/ Moj dan bečkog Kafe hausa, 56 x 76 cm (detalj)

Unutrašnjost korica za internet izdanje kataloga:

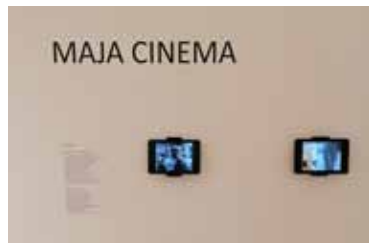
Postavka i prateći programi (vođenja kroz izložbu,
radionice za decu i promocija knjige/kataloga)

izložbe *Dragi dnevniče* u

Muzeju savremene umetnosti Vojvodine, Novi Sad,
13. oktobar – 5. novembar 2023.

Fotografije:

Marko Ercegović, Vladimir Zubac,
Dejana Nešović i Danijel Babić.

Links ist von
Die hier

Die können jedermann
mit einer Begrüßung

Die Schokolade
ist immer noch
überall
oder - ist es nicht?

Januar

1